

LXIV скуп славистија Србије
РЕЧ И АУТОР У ДОБА НАПРЕДНИХ ТЕХНОЛОГИЈА:
БУДУЋНОСТ СЛАВИСТИКЕ
КЊИГА САЖЕТАКА

СЛАВИСТИЧКО
ДРУШТВО
СРБИЈЕ

LXIV скуѝ славистиѝа Срдије

**РЕЧ И АУТОР У ДОБА
НАПРЕДНИХ ТЕХНОЛОГИЈА:
БУДУЋНОСТ СЛАВИСТИКЕ**

КЊИГА САЖЕТАКА

ПРИРЕДИЛИ

проф. др Биљана Марић
доц. др Стефана Пауновић Родић
мр Марко Јевтић

19–20. фебруар 2026.
БЕОГРАД

Чланови ипоірамскоі одбора

проф. др Ивана Кочевски, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
проф. др Биљана Марић, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
проф. др Биљана Мирчевска Бошева, редовни професор, Филолошки факултет
„Блаже Конески“, Универзитет „Св. Ђирила и Методија“, Скопље, Македонија.
проф. др Љиљана Цонева, Универзитет Св. Кирила и Методија у Великом
Трнову, Бугарска
проф. др Јелена Петрухина, Московски државни универзитет „Ломоносов“,
Руска Федерација
проф. др Нели Красовска, Тулски државни педагошки универзитет, „Л.Н.
Толстој“, Тула, Руска Федерација
проф. др Јелена Иванова, Санктпетербуршки државни универзитет, Руска
Федерација

Чланови организационог одбора

проф. др Ивана Кочевски, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
проф. др Биљана Марић, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
проф. др Јелена Гинић, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
проф. др Лука Меденица, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
доц. др Стефана Пауновић Родић, доцент Филолошког факултета
Универзитета у Београду
мср Марко Јевтић, лектор Филолошког факултета Универзитета у Београду

Рецензенти зборника сажетака

проф. др Јелена Гинић, ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
доц. др Стефан Стојановић, доцент Филолошког факултета Универзитета у
Београду
др Ана Голубовић, библиотекар Катедре за славистику Филолошког факултета
Универзитета у Београду

Лектура и коректура

Јелена Гледић, виши лектор Филолошког факултета Универзитета у Београду

ISBN-978-86-7391-059-8

Зборник сажетака са 64. скупа слависта Србије суфинасиран је средствима
Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

Књига садржи сажетке реферата са научног симпозијума „Реч и аутор у доба напредних технологија: Будућност славистике”, одржаног на Филолошком факултету Универзитета у Београду 19–20. фебруара 2026. године у оквиру 64. скупа слависта Србије. Сажеци су поређани по азбучном реду имена аутора. Поред наслова, сажетка и кључних речи на језику излагања, наводе се и наслов, сажетак и кључне речи на енглеском језику, уколико их је аутор у пријави доставио. Сви текстови су наведени у оригиналној верзији, приређивачи су вршили минималне интервенције техничког карактера.

Светлана Николајевна Аверкина (Москва)

НА ИВИЦИ ЗНАЧЕЊА: ПЕРИФЕРНОСТ И ПРОСТОРНЕ НАРАЦИЈЕ У РУСКИМ СТРИМИНГ СЕРИЈАМА

Рад је посвећен анализи периферног простора у савременим руским стриминг серијама као активним структурама које производе значење и обликују наративну логику, изградњу ликова и социокултурну критику. Ослањајући се на теоријске оквире просторног обрта, односа центар-периферија и лиминалности, студија показује да провинцијски, периферни и „условно периферни” простори не функционишу као неутралне позадине, већ као аутономна семантичка окружења. Платформски, серијски формат – са епизодичном структуром, успореним темпоралитетом и појачаном атмосферском густином – омогућава просторну нарацију у којој градови, региони и пејзажи добијају статус наративних актера.

Анализа се фокусира на руске стриминг серије „Хрустальный”, „Трасса”, „Аутсорс”, „Чики”, од којих свака артикулише посебан архетип периферности. Провинцијски градови приказани су као затворени екосистеми обележени колективном траумом, друштвеном непрозирношћу и трајним упадом прошлости у садашњост. Условна периферност конструише се кроз визуелне и наративне кодове који одређене просторе позиционирају као „ван времена”, формално интегрисане у савремену инфраструктуру, али искључене из историјског напретка. Поседна пажња посвећена је архетипу пута и раскршћа као лиминалним просторима илузорног избора, где кретање не води еманципацији већ репродукује циклусе насиља и понављања.

Рад такође разматра северну периферију као зону институционалног одсуства и етичке ерозије, као и јужну провинцију као простор вишка, криминализоване свакодневице и амбивалентне виталности. У овим мултимодалним текстовима улога аутора се преобликује: значење више није концентрисано у дијалогу или заплету, већ је расподељено кроз просторну организацију, визуелну композицију, звучни дизајн и стратешку економију речи. Језик функционише као један од семиотичких слојева међу другима, при чему тишина, фрагментација и „просторизовани” говор често носе већу семантичку тежину од експлицитне вербалне артикулације.

У целини, ове серије показују да периферност у савременој руској стриминг култури делује као универзални модел друштвене кризе, истичући трауму, неједнакост, губитак футуритета и нормализацију лиминалности у касном модерном искуству.

Кључне речи: периферни простори, стриминг серије, просторни обрт, центар-периферија, лиминалност, условна периферност, просторна наратија, друштвена криза.

AT THE EDGE OF MEANING: PERIPHERALITY AND SPATIAL NARRATIVES IN RUSSIAN STREAMING SERIES

This paper analyzes peripheral spaces in contemporary Russian streaming series as active meaning-producing structures that shape narrative logic, character construction, and socio-cultural critique. Drawing on the theoretical frameworks of the spatial turn, center-periphery relations, and liminality, the study demonstrates that provincial, peripheral, and “conditionally peripheral” spaces do not function as neutral backdrops but rather as autonomous semantic environments. The platform-based serial format – with its episodic structure, slowed temporality, and intensified atmospheric density – enables a form of spatial narration in which cities, regions, and landscapes acquire the status of narrative actors.

The analysis focuses on the Russian streaming series *Khrustalny, Trassa, Outsourcing*, and *Chiki*, each of which articulates a distinct archetype of peripherality. Provincial towns are depicted as closed ecosystems marked by collective trauma, social opacity, and the persistent intrusion of the past into the present. Conditional peripherality is constructed through visual and narrative codes that position certain spaces as “out of time,” formally integrated into contemporary infrastructure yet excluded from historical progress. Particular attention is paid to the archetypes of the road and the crossroads as liminal spaces of illusory choice, where movement does not lead to emancipation but instead reproduces cycles of violence and repetition.

The paper also examines the northern periphery as a zone of institutional absence and ethical erosion, and the southern province as a space of excess, criminalized everyday life, and ambivalent vitality. In these multimodal texts, the role of the author is reconfigured: meaning is no longer concentrated in dialogue or plot but is distributed across spatial organization, visual composition, sound design, and the strategic economy of words. Language functions as one semiotic layer among others, with silence, fragmentation,

and spatialized speech often carrying greater semantic weight than explicit verbal articulation.

Overall, these series demonstrate that peripherality in contemporary Russian streaming culture operates as a universal model of social crisis, foregrounding trauma, inequality, the loss of futurity, and the normalization of liminality in late modern experience.

Keywords: peripheral spaces, streaming series, spatial turn, center–periphery, liminality, conditional peripherality, spatial narrative, social crisis.

Марина Алексиџе (Тбилиси)

ПРОБЛЕМА ПЕРЕВОДА РАЗГОВОРНОЙ ЛЕКСИКИ РУССКОГО ЯЗЫКА

(на материале переводов на грузинский язык
романа М. Булгакова «Мастер и Маргарита»)

Переводы культового романа Булгакова «Мастер и Маргарита» на разные языки много раз привлекали внимание лингвистов и литературоведов. Большой интерес вызывают также переводы названного произведения на грузинский язык. Булгаковский текст и его принципиальная «непереводимость» рассматривались под самым разным углом. От качества перевода зависит восприятие и понимание произведения иноязычным реципиентом. В таком многогранном произведении, как «Мастер и Маргарита», необходимо не просто передать содержание произведения, необходимо отобразить его уникальный стиль, правильно передать смысл и язык произведения, так как в нем заключается национальный код. Используемая автором с большим искусством стилистически маркированная лексика – одно из активных эмоционально-экспрессивных средств воздействия на читателя. Перевод культурно-специфической, в том числе разговорной, лексики остается значимой проблемой, заключающейся в трудностях передачи национального и исторического своеобразия в рамках исследования проблемы взаимодействия языка и культуры.

Материалом для исследования данной темы послужили оригинал романа М. Булгакова «Мастер и Маргарита» и тексты двух его переводов на грузинский язык – первый перевод романа, выполненный Георгием Кикилашвили в 1968 г., а также опубликованный в 1992 году перевод Мзии Гелашвили.

Разговорная лексика является одной из значимых форм русского национального языка, не менее важной для изучения, чем литературный язык. Именно данная лексика создает национально-специфический фон романа «Мастер и Маргарита» и используется для достижения определенной художественной задачи. Сложность передачи разговорной лексики русского языка на грузинский язык заключается в том, что зачастую подобные слова и выражения являются безэквивалентными, что затрудняет передачу в переводе того эмоционального и эстетического фона, который подобная лексика создает в романе.

В процесу изучења превода произведења, написаног на руском језику, на грузински језик представља се могућим отиети карактерне сложности предачи руског стила речи.

Кључеве слова: превод, разговорна лексика, грузински језик, безеквивалентна лексика, стил речи.

THE PROBLEM OF TRANSLATING COLLOQUIAL VOCABULARY OF THE RUSSIAN LANGUAGE (based on Georgian translations of M. Bulgakov's novel *The Master and Margarita*)

Translations of M. Bulgakov's novel "The Master and Margarita" into different languages have attracted the attention of many linguists. However, the Georgian translations of the novel are understudied. In this paper, Bulgakov's text and its fundamental "untranslatability" were examined from various perspectives.

The perception and understanding of a work of fiction by a foreign language reader depends on the quality of the translation. In such a multifaceted work as "The Master and Margarita", it is necessary not only to convey the content of the work, but also to display its unique style, to correctly convey the meaning and language of the work, since it contains the national code. The stylistically marked vocabulary, used by the author with great skill, is one of the active, emotionally expressive means of influencing the reader. Translation of culturally specific, including stylistically marked, vocabulary remains a serious challenge, namely the difficulty of conveying national and historical originality within the framework of studying the interaction between language and culture.

The material for the study of this topic was the original novel by M. Bulgakov, "The Master and Margarita," and the texts of its two translations into Georgian - the first translation of the novel by Georgiy Kikilashvili in 1968, and the translation by Mzia Gelashvili published in 1992.

Colloquial vocabulary is one of the significant forms of the Russian national language, no less important for learning than the literary language. It is this vocabulary that creates the nationally specific background of the novel "The Master and Margarita," and that is used to achieve a specific artistic goal.

The difficulty of transferring colloquial vocabulary of the Russian language into the Georgian language lies in the fact that often such words and expressions are non-equivalent, which makes it difficult to convey in trans-

lation the emotional and aesthetic background that such vocabulary creates in the novel. In the process of studying the translation of a work written in Russian into Georgian, it seems possible to note the characteristic difficulties of conveying the colloquial style of Russian speech.

Keywords: translation, colloquial vocabulary, Georgian language, non-equivalent vocabulary, speech style.

Јулија Матвејевна Аљуџина (Москва)

КРИТЕРИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ АУДИОВИЗУАЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ МАШИННОМУ РАСПОЗНАВАНИЮ ЭМОЦИЙ В ПРОЦЕССЕ АРТИКУЛЯЦИИ

Доклад будет посвящён описанию процедуры и результатов эксперимента для анализа лицевых экспрессий с использованием программного обеспечения ЭмоРадар WR 5.0 на материале трейлеров к русскоязычным фильмам. Исследование нацелено на разработку параметров эффективности использования аудиовизуальных материалов для (до) обучения машинному анализу лицевых экспрессий с учётом артикуляционной специфики, которая сопровождает речевое поведение на русском языке. В качестве объекта исследования выступают лицевые экспрессии, в мимических проявлениях которых задействованы мышцы речевого аппарата человека, отвечающие в том числе за извлечение звуков.

В основе исследования лежит схема кодирования лицевых движений Пола Экмана (1934 – 2025), выделившего 7 базовых эмоций, которые выражаются и распознаются всеми людьми: гнев / злость, печаль / грусть, отвращение, страх, удивление, радость, презрение.

В докладе предлагается описание процедуры выполняемого эксперимента. В частности, будут раскрыты следующие вопросы:

1) определение критериев выборки исследовательского материала – аудиовизуального контента с учётом его качественных характеристик, как наличие лица в видеоряде;

2) создание эмпирической базы исследования – образцов выражения эмоций, которые распознаются ПО ЭмоРадар;

3) методика анализа результатов аппаратной и человеческой идентификации эмоций с учётом артикуляционной специфики произносимых в видеоряде реплик;

4) сопоставительные результаты машинного и человеческого распознавания эмоций в момент артикуляции;

5) перспективы исследования и возможностей практического применения его результатов, например, усовершенствование технологий машинного перевода и озвучивания видеоряда под дубляж с учётом фундаментального принципа артикуляционной синхронности – дубляжного липсинка.

Кључеве слова: емоадаар, аудиовизуалниј превод, лицева експресија, емотиологија, машинниј превод

CRITERIA FOR THE EFFECTIVENESS OF AUDIOVISUAL MATERIALS IN TRAINING MACHINE RECOGNITION OF EMOTIONS IN THE PROCESS OF ARTICULATION

The paper will describe the procedure and results of an experiment on facial expression analysis using EmoRadar WR 5.0 software, on material from Russian-language film trailers. The study aims to develop parameters for the effectiveness of using audiovisual materials for (pre-)training machine analysis of facial expressions, taking into account the articulatory specificities that accompany speech behavior in Russian. The object of the study is facial expressions involving the muscles of the human speech apparatus, which are responsible, among other things, for sound production.

The study is based on Paul Ekman's (1934–2025) facial coding scheme, which identifies seven basic emotions expressed and recognized by all humans: anger, sadness, disgust, fear, surprise, joy, and contempt.

The paper will describe the experimental procedure. Specifically, the following issues will be addressed:

1) defining criteria for selecting research material — audiovisual content, taking into account its qualitative characteristics, such as the presence of a face in the video;

2) creating an empirical research base — patterns of emotional expression recognized by the EmoRadar software;

3) a methodology for analyzing the results of hardware and human emotion identification, taking into account the articulatory specificity of spoken lines in the video;

4) comparative results of machine and human emotion recognition at the moment of articulation;

5) research prospects and potential practical applications of its results, such as improving machine translation technologies and dubbing video footage, taking into account the fundamental principle of articulatory synchronicity — the so-called lip-sync.

Keywords: EmoRadar, audiovisual translation, facial expression, emotiology, machine translation

Иван Андријашевић (Београд)
Елица Миланова (Пловдив)

ОБ ОТНОШЕНИИ ПЛАТОНА АНДРЕЕВИЧА КУЛАКОВСКОГО К БОЛГАРИИ

Платон Андреевич Кулаковский, преподаватель, публицист, общественный деятель Российской империи, большую часть своей жизни посвятил изучению культурных и политических тем повестки дня славянских народов. Славист выдвинул на первый план собственной программы славянофильство и веру в повторное сближение славянских народов под покровительством России. В данной работе рассматриваются его отношения к болгарскому народу, интерес к которому Кулаковский проявил после разочарования интригами во внутренней политике Сербии.

Ключевые слова: П. А. Кулаковский (1848-1913), история славистики, Болгария, славянофильство, славянский вопрос.

PLATON ANDREYEVICH KULAKOVSKY'S VIEWS ON BULGARIA

Platon Andreyevich Kulakovsky – teacher, publicist, and public figure of the Russian Empire, devoted most of his life to studying the cultural and political issues on the agenda of the Slavic peoples. In his works, the Slavist prioritized Slavophilism and the belief in a renewed rapprochement among Slavic peoples under the patronage of Russia. This work examines his attitude toward the Bulgarian people, an interest which Kulakovsky developed after becoming disillusioned with the intrigues of Serbian internal politics.

Keywords: P. A. Kulakovsky (1848–1913), history of slavistics, Bulgaria, Slavophilism, The Slavic Question.

Јелена Анатољевна Андрушченко (Москва)

«БОЛЬШАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ РУСИСТИКИ ЕВРАЗИИ» КАК ОПЫТ ИЗУЧЕНИЯ ИСТОРИИ РУСИСТИКИ

Проект «Большой энциклопедии русистики Евразии» выполняется в ИМЛИ им. А.М. Горького Российской академии наук. Он задуман в связи с большой научной ценностью и разнообразием филологической русистики, сложившейся за пределами России в последние тридцать лет. Интегрированный фундаментальный электронный ресурс, энциклопедия собирает воедино и размещает в общей доступной для широкого пользования базе данных ценный научный материал, помогает провести его всесторонний анализ и квалифицированное описание. Наиболее важная и весомая часть этого издания – рубрика «Персоналии», в которую входят статьи об ученых-русистах за пределами России. В ходе работы над ними рабочая группа обнаруживает забытые или неизвестные материалы. Наполненная разнообразными материалами, энциклопедия представляет впечатляющее научное наследие русистики Евразии, которое мы стремимся собрать, описать и сохранить.

Ключевые слова: «Большая энциклопедия русистики Евразии», литературоведческая русистика, культурное пограничье, фундаментальный электронный ресурс.

THE “GREAT ENCYCLOPEDIA OF RUSSIAN STUDIES OF EURASIA” AS AN EXPERIMENT IN STUDYING THE HISTORY OF RUSSIAN STUDIES

The “Great Encyclopedia of Russian Studies of Eurasia” is a project being implemented at the A.M. Gorky Institute of World Literature of the Russian Academy of Sciences. It was inspired by the significant scientific value and diversity of Russian studies conducted outside of Russia over the last thirty years. The encyclopedia is a fundamental electronic catalogue that integrates valuable scientific information and presents it in a unified, publicly accessible database, thus enabling its extensive analysis and qualified annotation. The most important and valuable part of this resource is the category of articles about scholars of Russian studies abroad. Working on this category may lead the compilers to forgotten or previously unknown materials. Filled with

diverse content, the encyclopedia exhibits the impressive scientific legacy of Russian studies in Eurasia that we strive to recover, document, and preserve.

Keywords: “Great Encyclopedia of Russian Studies of Eurasia”, literary Russian studies, cultural borderland, fundamental electronic resource.

Ирина Антанасијевић (Београд)

**АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ И „РУСКИ КАДРОВИ“
ФИЛОЛОШКОГ УСМЕРЕЊА НА ФИЛОЗОФСКОМ
ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Излагање представља покушај да се сагледа улога академика Александра Белића у формирању и институционализацији филолошких дисциплина у оквиру Филозофског факултета Универзитета у Београду у међуратном периоду. Посебна пажња биће посвећена његовој научно-организационој делатности и утицају који је имао на утемељење филолошког усмерења као самосталне академске области. Поред тога, у раду се разматра допринос руских професора-емиграната кадровској и интелектуалној структури факултета. Анализира се њихово место у наставном и научноистраживачком систему, као и начин на који су кадровска политика и ангажовање руских стручњака утицали на обликовање наставних програма, методолошких приступа и академских традиција филолошког образовања у Београду.

Кључне речи: Александар Белић, филолошке дисциплине, Филозофски факултет Универзитета у Београду, руски емигранти.

**ALEKSANDAR BELIĆ AND THE “RUSSIAN-ORIENTED
PHILOLOGICAL STAFF” AT THE FACULTY
OF PHILOSOPHY, UNIVERSITY OF BELGRADE**

This paper seeks to examine the role of Academician Aleksandar Belić in the formation and institutionalization of philological disciplines within the Faculty of Philosophy of the University of Belgrade during the interwar period. Particular attention is paid to his scholarly and organizational activities, as well as to the influence he exerted on establishing philological studies as an independent academic field. In addition, the paper considers the contribution of Russian émigré professors to the faculty's staffing and intellectual structure. It analyzes their position within the teaching and research system, as well as the ways in which personnel policy and the engagement of Russian specialists influenced the shaping of curricula, methodological approaches, and academic traditions of philological education in Belgrade.

Keywords: Aleksandar Belić, philological disciplines, Faculty of Philosophy of the University of Belgrade, Russian émigré professors.

Алексеј Арсењев (Нови Сад)

СОФИЈА ЈАКОВЉЕВНА СИЧЕНКО (SONJA WITHERIDGE; 1930 – 2006), СЛАВИСТА У АУСТРАЛИЈИ

Руски ратни заробљеник, доведен током Првог светског рата на рад у Дарувар, у Краљевини СХС се оженио и засновао породицу. Његова кћи Софија Јаковљевна Сиченко (1930, Винковци – 2006, Камбера) је 1948. Године матурирала у Земуну и започела студије у Београду, а октобра 1950. године са мајком-удовицом и братом иселила се у Аустралију. Године 1974. дипломирала је славистику у Мелбурну. Лектор, па дугогодишњи предавач руског и српскохрватског језика на Аустралијском државном универзитету у Камбери. Поред педагошког рада бавила се питањима компаративне анализе у славистици. Пратила савремене токове руске и српске књижевности. Сарађивала са академиком Павлом Ивићем.

Кључне речи: Софија Јаковљевна Сиченко, слависта, Аустралија, Аустралијски државни универзитет у Камбери.

SOFIA YAKOVLEVNA SICHENKO (SONJA WITHERIDGE, 1930–2006): A SLAVIST IN AUSTRALIA

A Russian prisoner of war, brought to work in Daruvar during the First World War, married and started a family in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes. His daughter, Sofia Yakovlevna Sichenko (1930, Vinkovci – 2006, Canberra), graduated from a secondary school in Zemun in 1948 and began her studies in Belgrade. In October 1950, she emigrated to Australia with her widowed mother and brother. In 1974, she earned a degree in Slavic Studies in Melbourne. She first worked as a language instructor and later as a long-term lecturer in Russian and Serbo-Croatian at the Australian National University in Canberra. In addition to her pedagogical work, she engaged in issues of comparative analysis in Slavic studies and followed contemporary developments in Russian and Serbian literature. She collaborated with the Academician Pavle Ivić.

Keywords: Sofia Yakovlevna Sichenko, Slavist, Australian National University in Canberra.

Ана Арсић (Београд)

ПРЕВОДИЛАЧКЕ СТРАТЕГИЈЕ ПРИЛИКОМ ПРЕВОЂЕЊА „ПОЛОМЉЕНОГ” ЕНГЛЕСКОГ У ГОВОРУ ГЛАВНОГ ЈУНАКА РОМАНА *ПИГМЕЈ* ЧАКА ПАЛАХЊУКА НА ТРИ СЛОВЕНСКА ЈЕЗИКА

У овом раду пореде се преводачке стратегије којима се у босанском, руском и чешком преводу романа преносе неграматичност и језичка креативност у говору главног јунака романа *Пиџмеј* аутора Чака Палахњука, изворно писаног на енглеском језику. Роман *Пиџмеј* писан је у првом лицу, а идиолекат главног јунака обилује језичким конструкцијама које значајно одступају од норме, како у погледу синтаксе, тако и у погледу лексике (нпр. *Fellow operatives already pass immigrant control, exit through secure doors and to embrace own other host family people, Fast as easy, young child able to*), што представља један од кључних начина карактеризације главног јунака као туђинца којем су Америка и њени становници не само језички, већ идеолошки удаљени, и према којима има изразито негативан однос. Стога нас занима на које начине се овакав идиолекат преноси у међусобно сродне језике превода, будући да се сви значајно структурно разликују од језика оригинала, те је пред њима изазов успостављања неграматичности у односу на циљни језик превода. Циљ рада тако представља утврђивање стратегија примењиваних у изналажењу конструисања језичког идентитета главног лика у језицима превода, не би ли се установиле неке опште тенденције како у сваком преводу засебно, тако и утврдиле и сличности и разлике међу њима.

Кључне речи: преводачке стратегије, књижевни идиолекат, неграматичност, компаративна анализа, примењена лингвистика, словенски језици.

TRANSLATION STRATEGIES IN RENDERING “BROKEN” ENGLISH IN THE SPEECH OF THE PROTAGONIST OF CHUCK PALAHNIUK’S *PYGMY* INTO THREE SLAVIC LANGUAGES

This paper compares the strategies employed in three translations (the Bosnian, Russian, and Czech editions) of Chuck Palahniuk’s novel *Pygmy*,

originally written in English, which are used to convey the ungrammaticality and linguistic creativity of the main character's manner of speech. The novel is written in first person, and the protagonist's idiolect is characterized by various linguistic constructions that fall significantly outside the language standard, both in terms of the syntax and the lexis (e. g. Fellow operatives already pass immigrant control, exit through secure doors and to embrace own other host family people; Fast as easy, young child able to). The character's idiolect is thus one of the key means of his characterization as an outsider who sees the USA and its population in a negative light and perceives them as not only linguistically but also ideologically distant and foreign. We are therefore interested in discovering in what ways this idiolect is being transposed into three interrelated Slavic languages, which are all structurally different from the language of the novel and, as such, pose the challenge of coming up with different means of establishing ungrammaticality in the target languages of translation. This paper aims to discover strategies used in order to construct the linguistic identity of the protagonist, mainly to uncover global tendencies found in all translations, but also the similarities and differences of the linguistic means employed in them.

Keywords: translation strategies, literary idiolect, ungrammaticality, comparative analysis, applied linguistics, Slavic languages.

Јелена Бајовић (Косовска Митровица)

Сузана Стојковић (Косовска Митровица)

К ВОПРОСУ О ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЙ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ: ОШИБКИ СЕРБСКИХ СТУДЕНТОВ-НЕФИЛОЛОГОВ

В работе приводятся примеры лексико-семантической интерференции, выявленные у сербских студентов экономического и медицинского направлений, изучающих русский язык продвинутого профессионального уровня. Рассматриваются также пути их преодоления, в зависимости от типа ошибки.

Занятия по РКИ показали, что интерференция является неизбежным явлением, особенно в близкородственных языковых группах – сербские студенты делают ошибки, которые из года в год повторяются. Отмеченные ошибки показывают, что те или иные сложности, связанные с языковой интерференцией, возникают преимущественно в процессе перевода.

Данный вопрос является сегодня одним из наиболее актуальных и востребованных в плане изучения, так как затрагивает не только вопросы усвоения языка специальности (экономическая и медицинская науки), но и вопросы, связанные с лексико-семантической интерференцией контактирующих языков.

Ключевые слова: лексико-семантическая интерференция, русский язык, студенты-нефилологи, процесс перевода, ошибки.

ON THE ISSUE OF LEXICO-SEMANTIC INTERFERENCE: ERRORS OF SERBIAN NON-PHILOLOGY STUDENTS

This paper presents examples of lexical-semantic interference identified in Serbian students majoring in economics and medicine studying Russian at an advanced professional level. It also examines ways to overcome these errors, depending on the type of error. Russian as a foreign language (RFL) classes have shown that interference is an inevitable phenomenon, especially in closely related language groups—Serbian students make errors that are repeated year after year. The errors noted demonstrate that difficulties associated with linguistic interference arise primarily during the translation process. This issue is currently one of the most pressing and in-demand, as it addresses

not only issues of mastering the language of one's specialty (economics and medicine) but also issues related to the lexical-semantic interference from contact languages.

Keywords: lexical-semantic interference, Russian language, non-philology students, translation process, errors.

Бранка Барчот (Загреб)

**POSTUPCI ZA PREVOĐENJE FRAZEMSKIH
KONSTRUKCIJA
(NA PRIMJERU ODABRANE RUSKO-HRVATSKE
JEZIČNE GRAĐE)**

Suvremena aktualna frazeološka istraživanja u europskim okvirima posvećena su u najvećoj mjeri frazemske konstrukcijama (FK). Riječ je o spojevima riječi, odnosno ustaljenim sintaktičkim konstrukcijama koje podrazumijevaju variranje nekih leksičkih elemenata u svom sastavu. To su šablone s „praznim mjestima“ (*slots*) koje se popunjavaju ovisno o kontekstu i komunikativnoj namjeri autora. Predmet su zanimanja u ovome radu upravo takve višerječne jedinice koje se nalaze na sučelju leksikona i gramatike i koje mogu ili ne moraju biti idiomatične, a predstavljaju plodno tlo za proučavanje shematiziranosti, produktivnosti ali i ograničenja koja utječu na popunjavanje praznih mjesta i na njihovu upotrebu u jeziku. Iako je broj istraživanja FK iz različitih lingvističkih aspekata u posljednje vrijeme konstantno u porastu, kontrastivna istraživanja iz translatološke perspektive još su nedovoljno istraženo područje. Stoga je cilj ovoga rada pokazati moguće postupke za njihovo prevođenje u rusko-hrvatskom međujezičnom prostoru. Polazište za teorijski okvir, odnosno za prikaz postupaka za prevođenje FK jest klasifikacija Mone Baker za prijevod frazema iz 1992. godine. Jezična građa, odnosno ruske frazemske konstrukcije koje se ovdje analiziraju iz translatološke perspektive preuzete su iz repozitorija koji se izrađuje u okviru COST akcije (22115) *A Multilingual Repository of Phraseme Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep)*. U okviru se navedenog projekta, naime, izrađuje višejezični repozitorij FK s njemačkim i ruskim kao polazišnim jezicima te svim slavenskim jezicima, mađarskim, albanskim, rumunjskim i turskim kao ciljnim jezicima.

Ključne riječi: frazemske konstrukcije; translatologija; postupci za prevođenje, ruski jezik; hrvatski jezik.

**STRATEGIES FOR TRANSLATING PHRASEME
CONSTRUCTIONS
(ON THE EXAMPLE OF THE RUSSIAN-CROATIAN
LANGUAGE PAIR)**

Contemporary developments in research on phraseology in Europe are largely focused on phraseme constructions (PCs). PCs are multiword expressions, i.e., fixed recurring syntactic constructions that imply the variation of some lexical elements in their composition. These are templates with slots that are filled depending on the context and communicative intention of the author. In this paper, we analyze precisely such multiword expressions that are located at the interface of lexicon and grammar and that may or may not be idiomatic. They represent fertile ground for the study of schematization, productivity, but also for the study of constraints that affect the filling of slots and their use in language. Although the number of research papers on PCs from different linguistic aspects has been constantly increasing lately, contrastive research from a translational perspective is still an under-researched area. Therefore, the aim of this paper is to show possible procedures for their translation from Russian into Croatian. The starting point for the theoretical framework, or rather for the presentation of procedures for translating PCs, is Mona Baker's classification for the translation of phrasemes stemming from 1992. Russian PCs, analyzed here from a translational perspective, derive from the repository being developed within the COST action (22115) *A Multilingual Repository of Phraseme Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep)*. Namely, within the framework of the mentioned project, a multilingual repository of PCs is being created with German and Russian as pivot languages and all Slavic languages, Hungarian, Albanian, Romanian, and Turkish as target languages.

Keywords: phraseme constructions, translation studies, translation strategies, Russian, Croatian.

Ненад Благојевић (Ниш)

Милица Ђорђевић (Ниш)

ИНТЕРВЬЮ С ДОСТОЕВСКИМ МАКСИМА КОВАЛЕНКО КАК ПРИМЕР ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НЕЙРОСЕТЕЙ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ

В статье анализируется проект Максима Коваленко «Интервью» на примере интервью с цифровым образом Федора Михайловича Достоевского. Проект рассматривается как инновационный пример использования искусственного интеллекта (ИИ) и мультимедийных моделей для создания диалогов с историческими литературными фигурами. Обсуждаются методологические аспекты, связанные с теоретическими проблемами литературоведения, цифровыми гуманитарными науками, этическими дилеммами, а также положительные и отрицательные характеристики применения таких технологий для гуманитарных наук.

Ключевые слова: Ф.М. Достоевский, интервью, Максим Коваленко, искусственный интеллект, нейросети, литературоведение.

AI-INTERVIEW WITH DOSTOEVSKY BY MAKSIM KOVALENKO AS AN EXAMPLE OF THE POSSIBILITIES OF USING NEURAL NETWORKS IN LITERARY STUDIES

This article analyzes Maxim Kovalenko's "Interview" project, using an interview with a digital image of Fyodor Mikhailovich Dostoevsky as an example. The project is viewed as an innovative example of using artificial intelligence (AI) and multimedia models to create dialogues with historical literary figures. Methodological aspects related to theoretical problems of literary studies, digital humanities, ethical dilemmas, and the positive and negative aspects of using such technologies for the humanities are discussed.

Keywords: Fyodor Mikhailovich Dostoevsky, interview, Maxim Kovalenko, artificial intelligence, neural networks, literary studies.

Катарина-Антониа Борас (Загреб)

ИЗ ВАС ПСИХОЛОГ, КАК ИЗ МЕНЯ ЧАРЛИ ЧАПЛИН – SINTAKTIČKA I SEMANTIČKA ANALIZA DEPRECIJATIVNE RUSKE FRAZEMСКЕ KONSTRUKCIJE

U središtu je zanimanja ovoga izlaganja ruska frazemska konstrukcija (FK) *Из Pron' pers gen /N' gen [такой/такой же/такая/такая же] N'' [,] как из Pron'' pers gen/N''' gen N''''*. Pojam FK teorijski je usidren u konstrukcijsku gramatiku, uporabno utemeljeni model jezika koji naglašava izravnu povezanost leksikona i gramatike. U odnosu na konstrukcije, osnovne jezične jedinice koje objedinjuju oblik i sadržaj, glavna osobitost FK jest da označavaju višerječne sintaktičke spojeve koji se sastoje od sinsemantičkih sidrišta (*anchors*), tj. fiksnoga sintaktičkoga okvira, i praznih mjesta (*slots*) koja se popunjavaju različitim leksičkim ostvarajima (*fillers*). FK su ekspresivne i imaju leksičko značenje. Analizirana FK vezana je za semantičko polje omalovažavanja (deprecijativnosti) i ukazuje na nečiju nesposobnost obavljanja određene (društvene ili profesionalne) uloge, npr. *из вас психолог, как из меня Чарли Чаплин* (dosl. od vas psiholog, kao od mene Charlie Chaplin). Cilj je ovoga izlaganja opisati sintaktičke i semantičke karakteristike navedene ruske FK. Metodologija istraživanja uključuje analizu korpusnih podataka (*ruTenTen20*) dostupnih na platformi *SketchEngine*. Prvi korak podrazumijeva CQL pretragu, a drugi korak ručno filtriranje rezultata nakon čega se dodatno analiziraju kreativni leksički ostvaraji analizirane FK te se ukazuje na njihove specifične pragmatičke i kulturološke implikacije. U zadnjem se koraku postavlja pitanje prijevodnih rješenja na hrvatski jezik, imajući u vidu da ekvivalentna hrvatska FK ne postoji, a vodeći računa o zadržavanju razine ekspresivnosti i slikovitosti u ciljnom jeziku.

Ključne riječi: konstrukcijska gramatika; frazemske konstrukcije; korpusna lingvistika.

“ИЗ ВАС ПСИХОЛОГ, КАК ИЗ МЕНЯ ЧАРЛИ ЧАПЛИН” – SYNTACTIC AND SEMANTIC ANALYSIS OF A DEPRECATIVE RUSSIAN PHRASAL CONSTRUCTION

The research focuses on the Russian phraseme construction (PhraCon) *Из Pron' pers gen /N' gen [такой/такой же/такая/такая же] N'' [,] как из Pron'' pers gen/N''' gen N''''*. The term PhraCon is theoretically grounded in

Construction Grammar, a usage-based language model that emphasises the direct bond between lexis and grammar. In comparison with constructions, the basic language units that combine form and meaning, the main distinctive feature of PhraCons is that they denote multi-word syntactic units consisting of synsemantic anchors, i.e. a fixed syntactic frame, and slots that are filled with different lexical fillers. PhraCons are expressive and bear lexical meaning. The analysed PhraCon belongs to the depreciative semantic field and indicates one's inability to perform a certain (social or professional) role, e.g. *из вас психолог, как из меня Чарли Чаплин* (literally: from you psychologist, like from me Charlie Chaplin). The aim of this study is to describe the syntactic and semantic characteristics of the said Russian PhraCon. The research methodology includes an analysis of corpus data (*ruTenTen20*), available on the *SketchEngine* platform. The first step involves a CQL search, and the second step consists of manual filtering of the results, after which creative lexical realizations on the analysed PhraCon are further examined, and their specific pragmatic and culturological implications are highlighted. In the final step, the issue of translation solutions into Croatian is addressed, bearing in mind that no equivalent Croatian PhraCon exists, but taking into account the need to preserve the level of expressiveness and imagery in the target language.

Keywords: construction grammar, phraseme constructions, corpus linguistics.

Јелена Германовна Борољина (Москва)

**СВАДЕБНЫЙ ОБРЯД ПОДМОСКОВНЫХ
ГУСЛИЦКИХ СТАРООБРЯДЦЕВ (ПО МАТЕРИАЛАМ
ФОЛЬКЛОРНЫХ ЭКСПЕДИЦИЙ 90-Х ГОДОВ
XX СТОЛЕТИЯ)**

Свадебный обряд деревни Степановка Дороховской волости Богородского уезда Московской губернии, ныне Орехово-Зуевского района Московской области представлен со слов и в напевах местных старожил-старообрядцев. Деревня издавна входит в состав Гуслицы – известного в прошлом центра старообрядческой культуры Подмосковья. В описании приведены этапы подмосковной гуслицкой свадьбы, обрядовые действия, песни, сопровождающие каждый этап, этнографические сведения. Представленный материал хорошей сохранности, достаточно подробен и являет собой своеобразный этнографический срез локальной фольклорной славянской традиции.

Ключевые слова: свадебный обряд, старообрядчество, славянская фольклорная традиция.

**THE WEDDING RITUAL OF THE GUSLITSA OLD
BELIEVERS IN THE MOSCOW REGION (BASED
ON MATERIALS FROM FOLKLORE EXPEDITIONS
OF THE 1990S)**

The wedding ritual of the village of Stepanovka, Dorokhovskaya Volost, Bogorodsky Uyezd, now Orekhovo-Zuyevsky District of the Moscow Region, is presented based on the accounts and songs of local elderly Old Believers. The village has long been part of Guslitsa, a historically significant center of Old Believer culture in the Moscow region. The description includes the stages of a Guslitsa-style wedding, the ritual actions, the songs accompanying each stage, as well as ethnographic information. The material is well-preserved, sufficiently detailed, and provides a unique ethnographic snapshot of the local Slavic folklore tradition.

Keywords: the wedding ritual, Old Believer culture, Slavic folklore tradition.

Александра Брајовић (Беч)

**ПЕРСПЕКТИВА ИСТРАЖИВАЊА СРПСКОГ ЈЕЗИКА,
ИСТОРИЈЕ И КУЛТУРЕ
(Будућност научне србистике виђена кроз одређене
историјске паралеле)**

У данашњем времену драстичних политичких превирања будућност сваке друштвене науке изгледа неизвесна. Пре свега се ово односи на хуманистичке науке. У нестабилним периодима оне, иако често перципиране као сувишне, баластне, јер не дају краткорочно применљиве резултате, више су него икад потребне. Њихова је тада главна улога давање стабилности у превирањима и легитимитета новим друштвеним струјама и поретку. То постаје њихова сврха и јамство корисности, које оправдава даље постојање. У ком ће се правцу одвијати промене на глобалном нивоу па самим тим и на сцени научне србистике и на српској културној сцени уопште, још увек није извесно.

Ипак, сигурно је да ће ове промене, као и обично, утицати на дијапазон тема које ће се налазити у центру истраживачке делатности научне заједнице и опште српске јавности. Наш реферат ће дати поткрепљење овој тези, односно преглед научних и научнопопуларних тема у нашој прошлости. Почеће се од средине 18. века, када се на српским просторима први пут може говорити о концепту науке у модерном смислу. Ове почетке дугујемо Захарији Орфелину – његовим уџбеницима и чувеном *Славеносрпском маџазину* (1768). Наставиће се преко краја 18. и почетка 19. века, стандардизације вуковског народног језика (односно, заокрета и раскрштања са дотадашњим културним оријентиром) па све до оснивача модерне србистике, Александра Белића. Потом следи сагледавање друге половине 20. века и социјалистичког виђења језика и језичких истраживања (пре свега дијахроније и језичког континуитета). Завршиће се кратким освртом на модерну науку и коментаром на перспективу србистике као научне дисциплине те могуће правце будућих истраживања.

Кључне речи: токови истраживања српског језика, будућност србистике

THE PERSPECTIVE OF RESEARCH ON THE SERBIAN LANGUAGE, HISTORY, AND CULTURE (THE FUTURE OF ACADEMIC SERBIAN STUDIES SEEN THROUGH CERTAIN HISTORICAL PARALLELS)

In today's time of drastic political upheaval, the future of the social sciences seems uncertain. This primarily applies to the humanities. They are often perceived as superfluous or as ballast because they do not provide short-term applicable results, but in unstable periods, they are more necessary than ever. Their main role is then to provide stability and legitimacy to new social trends and orders. This becomes their purpose and guarantee of usefulness, which justifies their continued existence. In what direction changes will take place on a global level, and therefore in Serbian studies and on the Serbian cultural scene in general, is still uncertain.

However, it is certain that these changes will, as usual, affect the range of topics that stand at the center of scientific research and the interest of the general Serbian public. This paper will provide support for this thesis, i.e., an overview of scientific and popular science topics in our past. It will begin with the mid-18th century, when the concept of modern science could be discussed for the first time among Serbs. These beginnings date back to Zaharija Orfelin – his textbooks and the renowned *Slavenosrpski magazin* (1768). It will continue through the end of the 18th and beginning of the 19th century, the standardization of Vuk Stefanović Karadžić's vernacular language model (that is, the turning point and intersection with the previous cultural orientation), and the founder of modern Serbian studies, Aleksandar Belić. This will be followed by an overview of the second half of the 20th century and the socialist view of language and linguistic research (primarily on diachrony and linguistic continuity). It will conclude with a brief review of modern science and a comment on the prospects of Serbian studies and possible directions for future research.

Keywords: Serbian language research trends, future of Serbian studies.

Жана Жановна Варбот (Москва)

ПО СЛЕДАМ П. СКОКА (РЕКОНСТРУКЦИЈА И СЕМАНТИКА ПРАСЛАВ. *ЇЕРАТИ 'ИДИТИ')

Относительно происхождения праслав. *їєрати 'идти, шагать', реконструируемого по диалектным материалам нескольких славянских языков, преобладает версия звукоподражания. В статье рассматривается альтернативная версия П. Скока о родстве *їєрати 'идти, шагать' с праслав. *їєрати / *їїєрати / *їїєпѣти* 'разделять, раскалывать' и *їїєрати 'хватать, достигать' и приводятся аргументы в ее поддержку. Семантические аналогии к предполагаемым Скоком генетическим связям: 1. к *їїєрати 'хватать, достигать' > *їєрати 'идти, шагать' – см. русск. *шаг* < *їєгати, 2. к *їїєрати 'раскалывать' > *їєрати 'идти, шагать' – см. русск. диал. *їїїнати* 'идти тихо, мерно, крадучись'.

Предлагается рассматривать славянскую семантическую модель *їєрати / *їїєрати / *їїєпѣти* 'идти' < 'раскалывать' + 'хватать' как близкую к семантической модели др.-инд. *kram-* 'идти, шагать' = 'присваивать' + 'отделять, раскалывать', по реконструкции В.Н.Топорова, при родстве с праслав. *krokъ и общем происхождении из и.-е. *(s)*ker-* 'резать'. Ср. русск. простореч. *дорвати́сь* 'с жадностью наброситься на что-л.', слав. *razъ (от *rězati) как единица измерения действия.

Ключевые слова: этимология, праславянское глагольное гнездо, семантическая модель, диалектная лексика, индоевропейское семантическое сходство.

AFTER P. SKOK (RECONSTRUCTION AND SEMANTICS OF PRSL. *ЇЕРАТИ 'GO')

In this article, the version of onomatopoeia that is preferred concerning the origin of PrSl. *їєрати 'go' is reconstructed on the basis of the dialectal lexicon of some Slavic languages. The alternative version of P. Skok is considered, that is, the relation of the verb with PrSl. *їєрати / *їїєрати / *їїєпѣти* 'split' and *їїєрати 'seize'; some arguments are drawn to support this version.

Semantic analogies: 1. to *їїєрати 'seize' > *їєрати – Rus. *шаг* < *їєгати, 2. to *їїєрати 'split' > *їєрати 'go' – Rus. dial. *їїїнати* 'go low, stealing'.

It is proposed to consider the Slav. semantics model of *їєрати / *їїєрати / *їїєпѣти* 'go' < 'split' + 'seize' as near to the OldInd *kram* 'go' = 'appropriate' +

‘separate, split’, the last according to V. N. Toporov’s reconstruction, by relationship with PrSl **krokъ* and common origin from I-Eur. **(s)ker-* ‘cut’.

Confer Rus. *дорваться* ‘greedily seize’, Sl. **razъ* (< **rězati*) as a measure of any action.

Keywords: etymology, PrSl verb family, semantics model, dialectal lexic, I-Eur. semantics resemblance.

Вишња Вишњевац (Источно Сарајево)

ЈЕЗИК И СТИЛ КАЛЕНДАРА УРАНИА ЗА 1837. ГОДИНУ

У овом раду анализира се језик којим је написан календар *Ураниа* за 1837. годину. Главни задатак је да се опише стил анализираниг споменика, будући да је *Ураниа* написана у првој половини XIX века, односно пре званичне стандардизације савременог српског језика. У центру истраживања налазе се русизми, посматрани с морфосинтаксичког аспекта, чиме се утврђује у којој мери је присутан утицај руског језика. Стога ово истраживање представља одређени допринос у проучавању језика српских аутора XVIII и XIX века, а истовремено се у њему јасно издваја и дефинише појам *русизам*, анализиран у оквиру одговарајућег језичког нивоа.

Кључне речи: српски језик, руски језик, славеносрпски језик, морфологија, синтакса, русизми

LANGUAGE AND STYLE OF THE CALENDAR *URANIA* FOR THE YEAR 1837

The paper analyzes the language of the calendar *Urania* for the year 1837. The main task is to describe the style of the analyzed monument, since *Urania* was written in the first half of the 19th century, i.e., before the official standardization of the modern Serbian language. The focus of the research is on Russianisms, analyzed from a morphosyntactic aspect, which determines the extent to which the influence of the Russian language is present. Therefore, this paper can be considered as a kind of contribution to the language of Serbian authors in the XVIII and XIX centuries, but also the concept of Russianisms is clearly identified and defined in this paper from a morphosyntactic point of view.

Keywords: *Urania*, Russian language, Serbian language, morphology, syntax, Russianisms.

Ана Павловна Вјальсова (Москва)

О КРИТЕРИЯХ ВЫБОРА ГЛАГОЛЬНЫХ ФОРМ В ИКОНОГРАФИЧЕСКИХ ОПИСАНИЯХ

В исследовании рассматриваются принципы выбора глагольных форм – причастия и деепричастия – в текстах иконографических описаний. Деепричастные формы обычно рассматривают в связи со значением относительного времени в последовательности действий, что подчеркивает сказуемостный характер формы, ее свойство придавать тексту динамику и организовывать повествовательные тексты. Напротив, причастие, как правило, формирует статические и фоновые фрагменты текста, что позволяет сделать вывод о том, что данная форма функционально связана с описательными контекстами. Однако анализ искусствоведческих источников показал, что при описании икон авторы могут выбрать обе формы. Причастия используются преимущественно при описаниях икон Спасителя, Божьей Матери и святых, а деепричастия – в иконографических описаниях праздничных икон. Кроме того, была выявлена тенденция к разграничению двух видов описаний икон. Если авторы стремятся отстраниться от сюжета и обращаются к краскам, композиции, способам изображения, то в большинстве случаев выбирается причастие, позволяющее сохранить эту дистанцию. Такой подход особенно характерен для советских искусствоведческих изданий. Если же задача авторов – передать сюжет изображенной сцены, они прибегают к использованию деепричастий, чтобы оживить описание, превратить его в иллюстрацию к евангельским событиям, подчеркнуть богословский смысл образа.

Ключевые слова: иконографическое описание, динамика, статика, причастие, деепричастие.

ON THE CRITERIA FOR CHOOSING VERBAL FORMS IN ICONOGRAPHIC DESCRIPTIONS

The study examines the principles of the verb form choice – participles and adverbial participles – in the texts of iconographic descriptions. Adverbial participle forms are typically considered in connection with the meaning of relative time in a sequence of actions, which highlights the predicative nature of the form, its ability to impart dynamics to the text, and organize

narratives. In contrast, participle generally structures static and background text fragments, leading to the conclusion that this form is functionally linked to descriptive contexts. But analysis of art-historical sources has shown that, when describing icons, authors can choose either form. Participles are used predominantly in descriptions of icons of the Savior, the Mother of God, and saints, while adverbial participles are more common in iconographic descriptions of feast-day icons. Besides, it was identified that there is a tendency to distinguish two types of icon descriptions. If authors imply distancing themselves from the narrative subject and focus on colors, composition, and techniques of depiction, as a rule, they choose participles, which allows this detachment from the icon's storyline. This approach is especially typical for Soviet art-historical publications. However, if the authors' goal is to convey the narrative of the depicted scene, they tend to use adverbial participles in order to enliven the description, turn it into an illustration of Gospel events, and emphasize the theological meaning of the image.

Keywords: iconographic description, dynamics, statics, participle, adverbial participle.

Наталија Волкова (Праг)

ПОЭТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ В РКИ: ОТ КОМПЛЕКСНОЙ РАБОТЫ С РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ К МЕЖКУЛЬТУРНОМУ ПОДХОДУ

В докладе рассматриваются возможности использования стихотворных текстов в практике обучения русскому языку как иностранному, включая литературно-ориентированное обучения языку. Основное внимание уделяется систематизации методов работы с художественным текстом, направленных на развитие всех видов речевой деятельности и формирования языковых навыков (фонетических, лексических и грамматических). Анализируется потенциал стихотворного текста для многоуровневой проработки – на языковом, лингвокультурологическом и концептуальном уровнях вплоть до использования таких текстов при межкультурном подходе к обучению. С одной стороны отмечается продуктивность использования поэтических текстов в сочетании с устоявшимися современными моделями обучения РКИ. Наряду с этим высказывается предположение о возможности рассматривать стихотворные тексты не только в роли дополнительного учебного материала, но и как главный организующий элемент учебного процесса.

Ключевые слова: литературно-ориентированное обучение языку (LBL), стихотворный текст, культурная осведомлённость, методы преподавания РКИ, межкультурный подход

POETIC TEXT IN RFL: FROM COMPREHENSIVE WORK WITH LANGUAGE SKILLS TO INTERCULTURAL APPROACH

The paper examines the possibilities of using poetry in the practice of teaching Russian as a foreign language (RFL), including literature-based language learning (LBL). The main focus is on systematizing methods of working with literary texts aimed at developing all types of speech activity and forming different language skills (phonetic, lexical, grammatical). The potential of poems for multi-level study is analysed at the linguistic, linguacultural, and conceptual levels, including the use of such texts in teaching through an intercultural approach. The effectiveness of using poetry in combination with established contemporary models of teaching Russian as a foreign language is

noted. At the same time, it is suggested that poetic texts could be considered not only as supplementary teaching material, but also as the core of foreign language learning.

Keywords: literature-based language learning (LBL), poetry, cultural awareness, teaching practices for RFL, intercultural approach.

Теодора Вукосав (Београд)

ГЛАГОЛИ СИДЕТЬ, СТОЯТЬ И ЛЕЖАТЬ У НЕКИМ УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ КАО СТРАНОГ: АНАЛИЗА И МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП

У овом раду биће истраживани просторни глаголи *сидеть*, *стоять* и *лежатъ* у неким уџбеницима за руски као страни и методички приступ проучавању ових глагола. Наведени глаголи припадају посебној семантичко-лексичкој подгрупи просторних глагола, која се одликује одсуством динамичке компоненте у свом значењу.

Циљ рада је да се кроз анализу релевантних уџбеника за руски као страни језик прикаже и испита фреквенција појављивања наведених глагола и начин њихове методичке обраде.

Методе истраживања обухватиће анализу шест уџбеника за руски као страни у сврху прикупљања података о наведеним глаголима.

Кључне ријечи: просторни глаголи *сидеть*, *стоять* и *лежатъ*, уџбеници за руски као страни, методички приступ, анализа уџбеника.

THE VERBS СИДЕТЬ, СТОЯТЬ, AND ЛЕЖАТЬ IN SOME TEXTBOOKS FOR RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: ANALYSIS AND METHODOLOGICAL APPROACH

This paper will explore the spatial verbs *sit*, *stand*, and *lie* in some textbooks for Russian as a foreign language and a methodical approach to the study of these verbs. The listed verbs belong to a special semantic-lexical subgroup of spatial verbs, which is characterized by the absence of a dynamic component in their meaning.

The aim of the paper is to present and examine the frequency of occurrence of the listed verbs and the method of their methodological processing through an analysis of relevant textbooks for Russian as a foreign language.

The research methods will include the analysis of six textbooks for Russian as a foreign language in order to collect data on the listed verbs.

Keywords: spatial verbs *sit*, *stand*, and *lie*, textbooks for Russian as a foreign language, methodological approach, textbook analysis.

Тања Гаев (Београд)

РЕЦЕПЦИЈА ПОЕЗИЈЕ ИВАНА ФРАНКА У СРПСКОЈ КУЛТУРИ (ПОВОДОМ 170 ГОДИНА ОД ПЕСНИКОВОГ РОЂЕЊА)

Поетско стваралаштво И. Франка (1856–1916) изузетна је појава у украјинској књижевности, која одушевљава ширином и дубином описа живота и душе народа. Готово да нема сфере друштвеног живота који Франкова поезија није дотакла. Тешко је наћи изражајно уметничко средство које песник није умео да употреби. До Првог светског рата био је најбољи и најистакнутији промотер реалистичке школе у украјинској књижевности.

Четрдесет година свог живота И. Франко је посветио раду и непрекидној борби за социјално и национално ослобођење свог народа. За читав свој живот написао је преко шест хиљада уметничких дела и научних радова. Франкова објављена сабрана дела у 50 томова једва да садрже половину његовог наслеђа.

Захваљујући свом широком образовању и темељном познавању европске књижевности, И. Франко синтезом и трансформацијом романтизма, реализма, натурализма и психологизма ствара сопствени стваралачки метод и максимално се приближава ономе што ће обележити даљи развој украјинске и светске књижевности у XX веку.

У својим песмама постиже морално-философску медитативност, у поемама карневализацију и митологизам, у прози подељеност временско-просторних планова човека, у драматургији трага за одговорима на вечито питање о разлозима људске несреће.

У српској култури Франкову поезију преводили су Радослав Пајковић у *Антилопији украјинске поезије* (1979), Миодраг Сибиновић у часописима *Књижевна реч* (1994) и *Трај* (2007), Лука Хајдуковић у часопису *Мостови* (1996), збиркама поезије *Хучи Дњейар широки* (1999) и *Песме* (2007).

Поводом 170 година од рођења генија украјинске књижевности, у раду ћемо представити најбоље преводе поезије И. Франка на српски језик.

Кључне речи: Иван Франко, украјинска књижевност, поезија, превод, српска култура, српски језик

RECEPTION OF IVAN FRANKO'S POETRY IN SERBIAN CULTURE (ON THE OCCASION OF THE 170TH ANNIVERSARY OF THE POET'S BIRTH)

The poetic work of I. Franko (1856–1916) is an exceptional phenomenon in Ukrainian literature that delights with the breadth and depth of the description of the life and soul of the people. There is almost no sphere of social life that Franko's poetry has not touched. It is difficult to find an expressive artistic means that the poet did not know how to use. Until the First World War, he was the best and most prominent promoter of the realistic school in Ukrainian literature.

For forty years of his life, I. Franko was dedicated to work and the continuous struggle for the social and national liberation of his people. In his entire life, he wrote over six thousand works of art and scientific works. Franko's published collected works in 50 volumes barely contain half of his legacy.

Thanks to his broad education and thorough knowledge of European literature, I. Franko, through the synthesis and transformation of romanticism, realism, naturalism, and psychologism, creates his own creative method and comes as close as possible to what will mark the further development of Ukrainian and world literature in the 20th century.

In his poems, he achieves moral-philosophical meditateness, in his poems carnivalization and mythologism, in his prose the division of human temporal-spatial plans, and in his dramaturgy, he searches for answers to the eternal question of the causes of human misfortune.

In Serbian culture, Franko's poetry was translated by Radoslav Pajković in the *Anthology of Ukrainian Poetry* (1979), Miodrag Sibinović in the magazines *Književna reč* (1994) and *Trag* (2007), Luka Hajduković in the magazine *Mostovi* (1996), and in the poetry collections *Huči Dnjeper široki* (1999) and *Pesme* (2007).

On the occasion of the 170th anniversary of the birth of the genius of Ukrainian literature, we will present the best translations of I. Franko's poetry into Serbian language.

Keywords: Ivan Franko, Ukrainian literature, poetry, translation, Serbian culture, Serbian language.

Наталија Гетмањенко (Праг)

Ленка Розбудова (Праг)

Људмила Хускова (Праг)

ПУТИ ПОДДЕРЖАНИЯ СТАБИЛЬНОГО ИНТЕРЕСА СТУДЕНТОВ К ИЗУЧЕНИЮ СЛАВЯНСКИХ ЯЗЫКОВ: ИЗ ОПЫТА СОЗДАНИЯ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНОЙ АУДИОХРЕСТОМАТИИ НА РУССКОМ С УЧЕТОМ НОВЫХ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Выступление посвящено презентации разработанной и апробированной методики работы с текстами на русском языке, собранными в аудиохрестоматии „Диалоги с книгами“ (2025). <https://pedf.cuni.futurebooks.cz/detail-knihy/322-dialogi-s-knigoj-audiohrestomatiya-russkoj-detskoj-literatury-dlya-studentov-i-shkolnikov>

Фокус предлагаемой методики знакомства с новыми текстами разных жанров концентрируется на алгоритме, где прослушивание (аудирование) текста является первым этапом его презентации. Данная методика ставит своей целью подготовить внимательного слушателя, способного воспринимать на слух и понимать не менее чем на пятьдесят процентов текста на русском языке, с учетом уровня подготовки студентов – носителей разных языков, в том числе и неславянских.

В презентации рассказывается о структуре пособия, будут проиллюстрированы разные методические приемы, применяемые на последующих этапах работы с текстами, где предусматривается работа, проверяющая понимание текста, а также работа с лексикой. Авторы познакомят аудиторию и с задействованными заданиями, развивающими творческую деятельность студентов. У учащихся есть возможность многократно прослушивать тексты на этапе как знакомства с материалом, так и на этапе его закрепления, которое сопровождается дополнительными аудиовизуальными (анимационные фильмы, иллюстрации) вариантами изучаемого текста.

При работе с текстами разных жанров (сказки, рассказы-повествования, стихи, басни) учитывается возможный уровень владения языком от А1 до С2, вкусовые предпочтения разновозрастных студентов, среди которых, по результатам опросов, оказалось много тех, кто предпочитает современные тексты на русском языке, передающие некоторые актуальные культурные реалии и особенности славян.

Отмечается, что представляемая методика носит универсальный характер и может быть применима при обучении других славянских языков при соответствующей замене текстов.

Ключевые слова: интерактивная аудиохрестоматия; обучение славянским языкам; аудирование; русский как иностранный

MAINTAINING STUDENTS' INTEREST IN LEARNING SLAVIC LANGUAGES: INSIGHTS FROM THE CREATION OF A MULTIFUNCTIONAL RUSSIAN AUDIO READER UTILIZING NEW DIGITAL TECHNOLOGIES

The paper is focused on showcasing a developed and tested methodology for working with Russian-language texts collected in the audio reader *Dialogues with Books* (2025). [Link](#)

The focus of the proposed methodology for introducing students to new texts of various genres is on an algorithm where listening (auditory comprehension) serves as the first stage of text presentation. The goal of this methodology is to prepare attentive listeners capable of perceiving and understanding at least fifty percent of a text in Russian, taking into account the students' proficiency levels – native speakers of different languages, including non-Slavic ones.

The paper describes the structure of the teaching aid and illustrates various methodological techniques applied in the subsequent stages of working with texts. These stages include tasks aimed at verifying text comprehension and vocabulary work. The authors also present exercises designed to develop students' creative skills. Students have the opportunity to listen to texts multiple times, both during initial exposure and during consolidation, which is accompanied by additional audiovisual materials (animated films, illustrations) related to the text being studied.

When working with texts of different genres (fairy tales, narrative stories, poems, fables), the methodology considers possible language proficiency levels from A1 to C2, as well as the tastes and preferences of students of different ages. According to surveys, many students prefer contemporary Russian texts that convey current cultural realities and Slavic-specific features.

It is emphasized that the presented methodology is universal and can be applied to teaching other Slavic languages, provided the texts are appropriately replaced.

Keywords: interactive audio reader; teaching Slavic languages; listening comprehension; Russian as a foreign language.

Јелена Гинић (Београд)

Наташа Ајџановић (Нови Сад)

МЕДИЈАЦИЈА У УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ ЈЕЗИКА КАО ДРУГОГ/СТРАНОГ ЗА ТРЕЋУ И ЧЕТВРТУ ГОДИНУ УЧЕЊА У СРБИЈИ

Рад представља наставак истраживања медијације у уџбеницима руског језика као другог страног језика у основној школи у Србији и усмерен је на уџбенике за трећу и четврту годину учења. Циљ рада је да се испита у којој мери и на који начин уџбеници за више разреде доприносе развоју медијативне компетенције ученика, као и да се утврде евентуалне разлике у односу на уџбенике за почетне нивое учења. Анализа је спроведена на истом уџбеничком корпусу – серијама *Конечно!*, *Наш класс* и *Давай!* – применом модификоване класификације типова медијације (Колесников, Денисов 2012). Поседна пажња посвећена је заступљености медијације у оквиру интеракције, мешовите медијације и сложенијих медијативних активности примерених узрасту и језичком нивоу ученика. Резултати указују на одређене помаке у правцу већег функционалног и комуникативног оптерећења медијативних задатака, али и на постојање разлика између појединих уџбеничких серија у погледу систематичности и разноврсности приступа. Рад указује на потребу доследније интеграције медијације у уџбеничку праксу у настави руског језика.

Кључне речи: уџбеници руског језика, основна школа, руски као други страни језик, медијација, медијација у интеракцији, мешовита медијација

MEDIATION IN RUSSIAN AS A SECOND/FOREIGN LANGUAGE TEXTBOOKS FOR THE THIRD AND FOURTH YEARS OF STUDY IN SERBIA

This paper continues the research on mediation in Russian language textbooks used in Serbian primary schools and focuses on textbooks designed for the third and fourth years of learning Russian as a second foreign language. The aim of the study is to examine the extent to which textbooks for higher grades foster the development of mediation competence and to iden-

tify potential differences in comparison with textbooks for beginner levels. The analysis is based on the same textbook corpus — the *Konechno!*, *Nash klass*, and *Davay!* series — and applies a modified classification of mediation types (Kolesnikov & Denisov 2012). Special attention is paid to mediation within interaction, mixed mediation, and more complex mediation tasks appropriate to learners' age and proficiency level. The results indicate certain shifts towards more functionally and communicatively demanding mediation activities, while also revealing differences among textbook series in terms of the systematicity and diversity of mediation practices. The paper highlights the need for more consistent integration of mediation into Russian language textbook design.

Keywords: Russian language textbooks, primary school, Russian as a second foreign language, mediation, mediation within interaction, mixed mediation.

Наталија Глатченкова (Праг)

КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈА АУТИЗМА В РУССКОМ И ЧЕШСКОМ ИНТЕРНЕТ-ДИСКУРСЕ

Доклад посвящен анализу концептуализации аутизма в русском и чешском интернет-дискурсе с позиций когнитивной лингвистики и теории концептуальной метафоры.

Актуальность исследования обусловлена ростом общественного внимания к проблематике аутизма и одновременной трансформацией социальной парадигмы - от стигматизации и медиализации к инклюзии, признанию нейроразнообразия и поиску более этичных, недискриминационных форм коммуникации. Несмотря на активное распространение просветительских инициатив, аутизм по-прежнему часто осмысляется через упрощающие и отчуждающие модели, которые могут способствовать социальной изоляции людей с расстройствами аутистического спектра.

Материалом исследования послужили тексты российских и чешских интернет-источников (публикации СМИ, форумы, блоги, комментарии в социальных сетях), в которых обсуждается аутизм и опыт взаимодействия с людьми с аутизмом. Особое внимание уделяется метафорическим моделям, формирующим образ аутизма и аутичного человека в массовом сознании.

В докладе анализируются такие устойчивые концептуальные метафоры, как ЧЕЛОВЕК С АУТИЗМОМ - ЭТО ИНОПЛАНЕТЯНИН, ЧЕЛОВЕК С АУТИЗМОМ - ЭТО ЖИТЕЛЬ ДРУГОЙ ПЛАНЕТЫ, ЧЕЛОВЕК С АУТИЗМОМ - ЭТО НЕВИДИМКА, АУТИЗМ - ЭТО КОМПЬЮТЕРНАЯ ПРОГРАММА. Показано, что данные метафоры структурируют представление об аутизме как о радикальной инаковости, недоступности понимания или «сбое» в системе, что усиливает дистанцию между «нормой» и «отличием от нормы».

Ключевые слова: аутизм, концептуализация, концептуальная метафора, интернет-дискурс, русский язык, чешский язык, стигматизация, инаковость, инклюзия

CONCEPTUALIZATION OF AUTISM IN RUSSIAN AND CZECH INTERNET DISCOURSE

The paper focuses on the analysis of the conceptualization of autism in Russian and Czech Internet discourse from the perspective of cognitive linguistics and conceptual metaphor theory. The relevance of the study stems from the growing public attention to autism-related issues and the simultaneous transformation of the social paradigm – from stigmatization and medicalization toward inclusion, recognition of neurodiversity, and the search for more ethical and non-discriminatory forms of communication. Despite the active dissemination of awareness-raising initiatives, autism is still often conceptualized through simplifying and alienating models that may contribute to the social exclusion of people on the autism spectrum.

The research material consists of texts from Russian and Czech Internet sources (media publications, forums, blogs, and social media comments) that address autism and experiences of interacting with people with autism. Particular attention is paid to metaphorical models that shape the image of autism and autistic individuals in public consciousness.

The paper analyzes such stable conceptual metaphors as A PERSON WITH AUTISM IS AN ALIEN, A PERSON WITH AUTISM IS A RESIDENT OF ANOTHER PLANET, A PERSON WITH AUTISM IS INVISIBLE, and AUTISM IS A COMPUTER PROGRAM. It is shown that these metaphors structure the understanding of autism as radical otherness, inaccessibility to understanding, or a “system malfunction”, thereby reinforcing the distance between “normality” and “difference from the norm.”

Keywords: autism, conceptualization, conceptual metaphor, Internet discourse, Russian language, Czech language, stigmatization, otherness, inclusion.

Василиј Михајлович Глушак (Москва)

**РЕЛИКТЫ БАЛТО-СЛАВЯНСКОГО
ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ
(на материале брянских говоров России)**

В докладе исследуются реликты балто-славянского языкового взаимодействия на материале диалектов Западной Брянщины России. Анализ проводится на базе «Словаря народных говоров Западной Брянщины» П. А. Расторгуева, который является уникальным лексикографическим источником для данного региона. Исторически эта территория длительное время находилась в зоне активных контактов с балтийскими племенами, а в XIV–XV веках входила в состав Великого княжества Литовского, что предопределило глубокое балтийское влияние на местные говоры.

Цель доклада – выявление и систематизация балто-славянских лексических параллелей, не относящихся к русским говорам раннего формирования. В ходе исследования лексика распределена по тематическим группам (хозяйство, одежда, пища, характеристика человека и др.) и на три категории: непосредственно родственные слова, балтизмы, зафиксированные в других славянских языках, и уникальные балтизмы, отмеченные только в говорах Западной Брянщины.

Особое внимание уделено семантической эволюции литуанизмов: сохранению полного или частичного значения, смысловому сдвигу и приобретению пейоративной окраски. Результаты подтверждают значительный пласт балтийской лексики в брянских говорах, что свидетельствует о многовековом двуязычии и интенсивных балто-славянских контактах. Исследование вносит вклад в изучение балтийского субстрата в восточнославянских языках и уточняет границы языкового взаимодействия в пограничных регионах.

Ключевые слова: балто-славянские языковые контакты, говоры Западной Брянщины, лексические параллели, балтизмы, литуанизмы, языковой субстрат

RELICS OF BALTO-SLAVIC INTERACTION (BASED ON THE DIALECTS OF THE BRYANSK REGION, RUSSIA)

This paper investigates the relics of Balto-Slavic linguistic interaction based on the dialects of the Western Bryansk region of Russia. The analysis is conducted using P.A. Rastorguev's "Dictionary of Folk Dialects of Western Bryansk," a unique lexicographic source for this region. Historically, this territory was situated for a long period within an area of active contact with Baltic tribes and, during the 14th–15th centuries, was part of the Grand Duchy of Lithuania, which predetermined a profound Baltic influence on the local dialects.

The aim of the study is to identify and systematize Balto-Slavic lexical parallels that are not part of the early formation of Russian dialects. In the course of the research, the vocabulary is categorized into thematic groups (household, clothing, food, human characteristics, etc.) and into three categories: directly related words, Baltisms recorded in other Slavic languages, and unique Baltisms found exclusively in the dialects of Western Bryansk.

Special attention is paid to the semantic evolution of Lithuanisms: the preservation of full or partial meaning, semantic shifts, and the acquisition of pejorative connotations. The results confirm a significant layer of Baltic vocabulary in the Bryansk dialects, attesting to centuries of bilingualism and intensive Balto-Slavic contacts. The study contributes to the research on the Baltic substrate in East Slavic languages and clarifies the boundaries of linguistic interaction in border regions.

Keywords: Balto-Slavic language contacts, dialects of the Western Bryansk region, lexical parallels, baltisms, Lithuanian loanwords, linguistic substrate.

Јана Домоњи (Нови Сад)

PRÍRODNÉ MOTÍVY V ZBIERKE SONÁTY PRE SÓLO MLČANIE A GAJDY PAĽA BOHUŠA

Príspevok analyzuje skupinu prírodných motívov v básnickej zbierke *Sonáty pre sólo mlčanie a gajdy* (1978) Paľa Bohuša (1921–1997). Prírodné motívy predstavujú významnú zložku autorovej poetiky, pretože sa v nej vyskytujú frekventovane a zároveň zohrávajú dôležitú významotvornú funkciu. Cieľom príspevku je zachytiť funkciu vybraných prírodných motívov a porovnať ich s predchádzajúcimi Bohušovými zbierkami. Osobitná pozornosť sa venuje motívom zeme a koňa, ktoré sa vo vybranej zbierke viažu na tematické okruhy lásky, života, sebareflexie a smrti. Metodologickým východiskom príspevku je interpretačná metóda, predovšetkým sa opierajúca o práce literárnych vedcov Michala Harpáňa a Adama Svetlíka, ktoré sa zameriavajú na básnikovú tvorbu, ako i podnety ekokritiky.

Kľúčové slová: poézia, prírodné motívy, Paľo Bohuš, Sonáty pre sólo mlčanie a gajdy, interpretácia, ekokritika.

NATURAL MOTIFS IN THE COLLECTION *SONATAS FOR SOLO SILENCE AND BAGPIPES* BY PAĽO BOHUŠ

The article analyzes a group of natural motifs in the poetry collection “*Sonatas for Solo Silence and Bagpipes*” (1978) by Paľo Bohuš (1921–1997). Natural motifs represent a significant component of the author’s poetics, as they occur frequently in his work and at the same time play an important meaning-forming function. The aim of the article is to capture the function of selected natural motifs and to compare them with those found in Bohuš’s previous poetry collections. Particular attention is paid to the motifs of the earth and the horse, which in the selected collection are linked to the thematic spheres of love, life, self-reflection, and death. The methodological framework of the article is based on an interpretative method, primarily based on the works of literary scholars Michal Harpáň and Adam Svetlík, which focus on the poet’s work, as well as on impulses from ecocriticism.

Keywords: poetry, natural motifs, Paľo Bohuš, *Sonatas for Solo Silence and Bagpipes*, interpretation, ecocriticism.

Никита Доронкин (Нови Сад)

СУФФИКСАЛЬНЫЕ ДЕМИНУТИВЫ И АУГМЕНТАТИВЫ В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ (лексика социальных сетей)

Русский язык славится своими словообразовательными возможностями. Ярким отличием русского языка, которое подчас трудно воспринять носителям других языков, является обилие в нем деминутивных (уменьшительно-ласкательных) и аугментативных (увеличительных) слов и неуклонное стремление к их производству, главным образом при помощи суффиксации. К настоящему времени в русском языке насчитывается порядка 17 групп деминутивных суффиксов и 2 аугментативных суффикса, которые подробно описаны в «Русской грамматике» (1980).

В современной разговорной речи данный лексический пласт представлен особенно пестро, что можно заметить на примере интернет-лексики, в частности лексики социальных сетей, которая широко используется сегодня как в письменной, так и в устной речи русскоязычных пользователей. Так, например, мотивирующее слово *страница* («профиль в социальной сети») в сетевом жаргоне представлено следующими деминутивными и аугментативными дериватами: *страничка, страничекка, страничушка, страниченька, страничонка, страничёшка, страничуня; страничина, страничища/страничище*.

В исследовании мы попытались охватить базовую сетевую лексику (термины социальных сетей), представленную суффиксальными деминутивами и аугментативами (взяв за основу имена существительные). Сюда не были включены слова с суффиксами стилистической модификации, хотя и они могут содержать в себе субъективно-оценочный компонент (например, слово *репостюга*, мотивированное словом *репост*, помимо сниженно-разговорной окраски может также означать «репост, имеющий весомое, значительное содержание», т. е. выражать аугментативность).

В рассмотрении находилось более 30 производящих единиц терминологической сетевой лексики и всевозможные мотивированные ими деминутивы- и аугментативы-производные, зафиксированные в Рунете. На основании проведенного исследования были определены наиболее продуктивные суффиксы деминутивов и аугментативов в данной лексико-тематической группе и сами наиболее «плодовитые»

дериваты. Кроме того, установлены и проиллюстрированы некоторые современные тенденции в закономерностях образования эмоционально-оценочной лексики социальных сетей.

Ключевые слова: сетевая лексика, деминутивы, аугментативы, суффиксы субъективной оценки, русское словообразование

SUFFIXAL DIMINUTIVES AND AUGMENTATIVES IN CONTEMPORARY RUSSIAN COLLOQUIAL SPEECH (SOCIAL MEDIA VOCABULARY)

The Russian language is famous for its word-formation possibilities. A striking feature of the Russian language, which is sometimes difficult for speakers of other languages to perceive, is the abundance of diminutive (diminutive) and augmentative (magnifying) words and the constant desire to produce them, mainly through suffixation. Currently, the Russian language contains approximately 17 groups of diminutive suffixes and two augmentative suffixes.

In modern colloquial speech, this lexical layer is presented in a particularly diverse manner, which can be seen in the example of Internet vocabulary, in particular, the vocabulary of social networks, which is widely used today in both written and oral speech of Russian-speaking users.

In our study, we attempted to cover the basic online vocabulary (social network terms) represented by suffixal diminutives and augmentatives (based on nouns). Words with stylistic modification suffixes were not included, although they may also contain a subjective-evaluative component.

The study included more than 30 productive units of terminological online vocabulary and all sorts of diminutives and augmentatives-derivatives motivated by them, recorded in the Runet. Based on the conducted research, the most productive suffixes of diminutives and augmentatives in this lexical-thematic group and the most “prolific” derivatives themselves were determined. Furthermore, some modern trends in the formation of emotional-evaluative vocabulary on social networks were identified and illustrated.

Keywords: network vocabulary, diminutives, augmentatives, subjective evaluation suffixes, Russian word formation.

Рајна Драгићевић (Београд)

БЕЛИЋЕВА ЗАПАЖАЊА О ЛЕКСИЧКИМ ПРОМЕНАМА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ НАКОН ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

У раду ће бити представљена Белићева анализа лексике која је у српски језик ушла након Другог светског рата или је у то време променила своје значење, нпр. *будности, оквирни, поробљивач, пошпљивач, слободољубив* итд. Белић критикује неке стране речи које су тада почеле да се користе, нпр. *аберација, дијајазон, ресантиман* итд. Много је речи ушло у српски језик из руског, па се и на њих Белић осврће. Белићева запажања привлаче пажњу због тога што је српски језик доживео велике промене након Другог светског рата, па је важно осветлити их оком највећег српског лингвисте. Други разлог који захтева коментар јесте Белићева потреба да се прилагоди животу у социјалистичкој Југославији, што се види и у његовом наглашено афирмативном односу према лексички који је у наш језик донео Други светски рат и послератно социјалистичко уређење.

Кључне речи: Александар Белић, лексика српског језика, нове речи у послератној Југославији, позајмљенице.

BELIĆ'S OBSERVATIONS ON LEXICAL CHANGES IN THE SERBIAN LANGUAGE AFTER THE SECOND WORLD WAR

The paper will present Belić's analysis of vocabulary that entered the Serbian language after World War II, or that changed its meaning at that time, e.g., *budnost, okvirni, porobljivač, potpajlivač, slobodoljubiv*, etc. Belić criticizes some foreign words that began to be used at that time, e.g., *abercija, dijazon, resantiman*, etc. Many words entered the Serbian language from Russian, and Belić also discusses them. Belić's observations attract attention because the Serbian language experienced major changes after World War II, so it is important to shed light on them through the eyes of the greatest Serbian linguist. Another reason that requires comment is Belić's need to adapt to life in socialist Yugoslavia, which is also evident in his emphatically affirmative attitude towards the vocabulary that World War II and the post-war socialist system brought to our language.

Keywords: Aleksandar Belić, Serbian language lexicon, new words in post-war Yugoslavia, loanwords.

Анђела Дукић (Београд)

АРХИТЕКТОНСКА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДИГИТАЛНО ДОБА: ПРОБЛЕМИ ЗАСТУПЉЕНОСТИ ДЕЛА АРХИТЕКАТА-ЕМИГРАНАТА СА ПРОСТОРА РУСИЈЕ У НИШУ И ОКОЛИНИ (1918–1941)

Савремене методолошке праксе архитектонске историографије истанчане су кроз научни рад многобројних истраживача. Доприноси развоју сазнања о архитектонској култури значајни су и разноврсти, а у добу глобалних комуникација вишеструко сложени. Поред устаљених принципа, заснованих на вишедеценијском надограђивању учењачког слоја, у скорашњој историји долази до етаблирања новијих приступа, превасходно базираних на интердисциплинарности. Уз наведено, пређашњи развој интересовања шире јавности за архитектонско стваралаштво прве половине 20. века изнедрио је популаризацију и заступљеност великог броја публицистичких есеја. Рад се бави истраживањем, представљањем и валоризацијом односа архитектонске историографије и дигиталног доба на примеру архитеката-емиграната који су стварали на подручју Ниша и непосредне околине у периоду између два светска рата (1918–1941). Превасходно ће бити говора о заступљености дигитализације архивске, фототечке и хемеротечке грађе, те доступности у контекстима олакшице при истраживачким поступцима, као и у потреби очувања оригинала. Такође ће фокус бити стављен на пораст популаризације историје архитектонског стваралаштва кроз сферу званичних и незваничних медијских канала. Биће проблематизовани принципи приказивања предметне тематике, оличени романтичарско-носталгичним начином писменог и усменог изражавања. Уз то, биће говора о видовима недоследности при пласирању података у дигиталну сферу, те последицама које они представљају у праксама архитектонске историографије. Напослетку, биће истакнути позитивни модели и њихов значај.

Кључне речи: архитектура, дигитално доба, архитектонска историографија, дигитализација, медији, Ниш

**ARCHITECTURAL HISTORIOGRAPHY
AND THE DIGITAL AGE: PROBLEMS
OF REPRESENTATION OF THE WORK
OF ARCHITECTS-EMIGRANTS FROM RUSSIA
IN NIŠ AND ITS SURROUNDINGS (1918-1941)**

Contemporary methodological practices of architectural historiography have been refined through the scientific work of numerous researchers. Contributions to the development of knowledge about architectural culture are significant and diverse, and in the age of global communications, they are multifacetedly complex. In addition to established principles, based on decades of scholarly development, recent history has seen the emergence of newer approaches, primarily grounded in interdisciplinarity. In addition to the above, the previous development of interest among the general public in architectural creativity of the first half of the 20th century has given rise to the popularization and representation of a large number of journalistic essays. The paper focuses on research, presentation, and valorization of the relationship between architectural historiography and the digital age using the example of architects-emigrants who built in the area of Niš and its immediate surroundings in the period between the two world wars (1918-1941). The focus will be primarily on the prevalence of digitization of archival, photo, and newspaper materials, and their accessibility in the context of facilitating research procedures, as well as the need to preserve originals. The focus will also be on the increase in the popularization of the history of architectural creations through the sphere of official and unofficial media channels. The principles of presenting the subject matter, embodied in the romantic-nostalgic manner of written and oral expression, will be problematized. In addition, there will be a discussion of the types of inconsistencies in placing data in the digital sphere and the consequences they represent in the practices of architectural historiography. Finally, positive models will be highlighted, and their importance emphasized.

Keywords: architecture, digital age, architectural historiography, digitization, media, Niš.

Александра Ђорђевић (Београд)

АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ И РУСКИ НАУЧНИ ИНСТИТУТ У БЕОГРАДУ

Српски академик и филолог Александар Белић (1876–1960) био је један од највећих покровитеља руске емиграције у Краљевини СХС/Југославији. Председавајући Руским културним одбором и Државном комисијом за руске избеглице у Краљевини СХС/Југославији, био је заслужан за оснивање и рад бројних руских културно-образовних установа и удружења. Његовом иницијативом основана је и једна од најзначајнијих руских академских организација у егзилу – Руски научни институт. Од свог настанка у септембру 1928. године до почетка Другог светског рата Институт је под руководством председника Е. Спекторског (1928–1930), Ф. Тарановског (1930–1936), А. Доброклонског (1936–1937) и А. Игњатовског (1938–1941) спроводио активну научну и издавачку делатност и тиме допринео развоју „руске науке” у емиграцији. Циљ овог истраживања јесте да са културолошког аспекта размотри делатност ове руске академске организације, као и везу А. Белића са Руским научним институтом у Београду, чији је почасни члан постао 1938. године.

Кључне речи: Александар Белић, Руски научни институт у Београду, руска емиграција у Краљевини СХС/Југославији

ALEKSANDAR BELIĆ AND THE RUSSIAN SCIENTIFIC INSTITUTE IN BELGRADE

The Serbian academician and philologist Aleksandar Belić (1876–1960) was one of the most prominent patrons of the Russian émigré community in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (SHS)/Yugoslavia. As chairman of the Russian Cultural Committee and the State Commission for Russian Refugees in the Kingdom of SHS/Yugoslavia, he played a key role in the establishment and operation of numerous Russian cultural and educational institutions and associations. At his initiative, one of the most significant Russian academic organizations in exile – the Russian Scientific Institute – was founded. From its establishment in September 1928 until the outbreak of the Second World War, under the leadership of its presidents E. Spektorsky (1928–1930), F. Taranovsky (1930–1936), A. Dobroklonsky (1936–1937), and A. Ignatovsky (1938–1941), the Institute pursued active scholarly and publishing activities,

thereby contributing to the development of “Russian science” in emigration. The aim of this study is to examine, from a cultural-historical perspective, the activities of this Russian academic organization, as well as Aleksandar Belić’s relationship with the Russian Scientific Institute in Belgrade, of which he became an honorary member in 1938.

Keywords: Aleksandar Belić; Russian Scientific Institute in Belgrade; Russian emigration in the Kingdom of SHS/Yugoslavia.

Богуслав Жилко (Лоћ)

TARTUSKO-MOSKIEWSKA SZKOŁA SEMIOTYKI KULTURY Z POLSKIEJ PERSPEKTYWY

Tartusko-moskiewska szkoła semiotyczna (Tartu-Moscow Group) uformowała się na początku lat 60. i jako nieformalna grupa uczonych z różnych specjalności działała do początku lat 90. Ważną rolę w jej integracji odgrywały letnie szkoły semiotyczne, organizowane co dwa lata przez najstarszy estoński uniwersytet w Tartu (dawniej Dorpat). Szkoła ta w Polsce szybko została zauważona i już w drugiej połowie lat 60. zaczęły pojawiać się pierwsze przekłady i omówienia. Niektórzy z jej twórców mieli też kontakt z nauką polską, uczestnicząc w wielkich konferencjach naukowych, organizowanych w tej dekadzie przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. W następnych dekadach ukazało się w Polsce wiele książek (w tym bardzo znacząca antologia *Semiotyka kultury*, 1975, 1977) semiotyków z tej szkoły, przybliżające polskiemu czytelnikowi jej założenia i osiągnięcia. W tej ożywionej polskiej recepcji brał udział również autor niniejszego referatu poprzez przekłady prac czołowych badaczy z tej szkoły (J. Łotman, B. Uspienski, W. Toporow) i szersze opracowania.

Słowa kluczowe: Semiotyka kultury, szkoła tartusko-moskiewska, polska recepcja.

THE TARTU–MOSCOW SCHOOL OF CULTURAL SEMIOTICS FROM A POLISH PERSPECTIVE

The Tartu–Moscow School of Semiotics was formed in the early 1960s and operated as an informal group of scholars with various specialties until the early 1990s. Summer semiotic schools, organized biennially by the oldest Estonian university in Tartu (formerly Dorpat), played an important role in its integration. This school quickly gained recognition in Poland, and the first translations and commentaries began appearing in the second half of the 1960s. Some of its founders also had contact with Polish scholarship, participating in major academic conferences organized in that decade by the Institute of Literary Research of the Polish Academy of Sciences. In the following decades, numerous books by semioticians from this school were published in Poland (including the significant anthology *Semiotics of Culture*, 1975, 1977), introducing Polish readers to its assumptions and achievements. The author

of this paper also participated in this Polish reception through translations of works by leading researchers of this school (J. Lotman, B. Uspensky, W. Toporov) and broader studies.

Keywords: Semiotics of culture, Tartu-Moscow Group, Polish reception.

Јелизавета Михајловна Захарова (Москва)

ПЕДАГОГИКА СЛОВА В РУССКОЙ ЭМИГРАЦИИ: МЕЖДУ ЛИТЕРАТУРОЙ, ПУБЛИЦИСТИКОЙ И КУЛЬТУРНОЙ МИССИЕЙ

В докладе рассматриваются особенности преподавания русского языка и литературы в эмигрантских образовательных учреждениях первой половины XX века на материале русских школ и гимназий в Чехословакии, Франции и Королевстве СХС. Анализируются педагогические стратегии, направленные на сохранение языка, литературной традиции и культурной идентичности в условиях вынужденной эмиграции и разрыва с национальной образовательной системой.

В центре внимания находятся педагогические концепции и практики, отражённые в трудах С. И. Гессена, Г. П. Федотова, И. А. Ильина, а также в материалах Русского педагогического института им. Я. А. Коменского в Праге и русских гимназий Парижа. В качестве источников привлекаются эмигрантские педагогические издания, прежде всего журнал «Русская школа за границей», а также учебные программы, методические материалы и ученические письменные работы, включая рукописные школьные журналы.

Особое внимание уделяется пониманию слова и авторства как этической и культурной категории, формируемой в образовательном процессе. Показано, что развитие авторского отношения к слову рассматривалось эмигрантской педагогикой не только как задача литературного обучения, но и как средство противодействия ассимиляции и утрате культурной памяти. Учитель в эмигрантской школе выступал медиатором между классическим литературным канонem, современным культурным контекстом и задачами воспитания личности, ответственной за собственное слово.

Методологической основой исследования служат историко-педагогический анализ, элементы дискурс-анализ и принципы интеллектуальной истории.

Ключевые слова: русская эмиграция, эмигрантская педагогика, преподавание русского языка и литературы, культурная идентичность, авторство и слово, русская школа за границей, историко-педагогический анализ, литературный канон

TEACHING THE WORD IN RUSSIAN EMIGRATION: LITERATURE, JOURNALISM, AND CULTURAL MISSION

The paper examines the teaching of Russian language and literature in émigré educational institutions of the first half of the twentieth century, focusing on Russian schools and gymnasiums in Czechoslovakia, France, and the Kingdom of Yugoslavia. It analyzes pedagogical strategies aimed at preserving language, literary tradition, and cultural identity under conditions of forced migration and rupture with the national educational system.

Special attention is given to pedagogical concepts and practices articulated in the works of Sergei Hessen, Georgii Fedotov, and Ivan Ilyin, as well as to teaching practices at the Russian Pedagogical Institute named after J. A. Comenius in Prague and Russian gymnasiums in Paris. The study draws on a range of sources, including émigré pedagogical periodicals—most notably the Russian School Abroad—curricula, methodological materials, and students' written works, such as handwritten school journals.

The paper explores the understanding of the word and authorship as ethical and cultural categories shaped within the educational process. It demonstrates that the development of an authorial attitude toward language was viewed in émigré pedagogy not merely as a goal of literary education, but as a form of resistance to assimilation and cultural loss. In this context, the teacher functioned as a mediator between the classical literary canon, contemporary cultural realities, and the task of fostering personal responsibility for the spoken and written word.

The methodological framework of the study combines historical-pedagogical analysis, elements of discourse analysis, and approaches from intellectual history.

Keywords: russian emigration, émigré pedagogy, teaching of Russian language and literature, cultural identity, authorship and the word, Russian schools abroad, historical-pedagogical analysis, literary canon.

Ирина Јевгењевна Иванова (Москва)

REALIZACIJA NORMI SRPSKE INTERPUNKCIJE PROSTE REČENICE U ANDRIĆEVIM DELIMA IZ 1925–1941.

Oslanjajući se na sopstveno istraživanje sistema funkcionisanja interpunkcijskih znakova u srpskoj prostoј rečenici u poređenju s ruskim, autor analizira upotrebu interpunkcijskih znakova u Andrićevim delima iz 1925–1941. Principi slobodne srpske interpunkcije koje je utvrdio akademik Aleksandar Belić razvijani su u kasnijim pravopisima srpskog jezika. Budući da autorsko načelo igra značajnu ulogu u srpskoj interpunkciji, važno je da se analizira kako su interpunkcijske norme implementirane u delima klasika srpske književnosti. U radu se sagledava korišćenje u prostoј rečenici takvih znakova kao što su zarez, crta, dve tačke, parni zarezi, parne crte. Analiza se vrši primenom sintaksičkog, dakle gramatičkog prilaza srpskoj slobodnoj interpunkciji, što je na prvi pogled paradoksalno. Ali je na taj način uspelo da se klasificiraju osnovni slučajevi upotrebe parnih znakova za izdvajane osamostaljenih zavisnih rečeničnih konstituenata, umetnutih reči i izraza, anaforičkih jedinica, kao i znakova koji služe za razdvajanje kod informativne aktualizacije rečenice.

Andrićeva interpunkcija potvrđuje zaključke koje je autor prethodno izveo na osnovu analize većeg broja srpskih tekstova kasnijeg perioda. Čineći sastavni deo pismenog govora izvrsnog poznavaoца maternjeg jezika koji oseća njegove fine i precizno se služi jezičkim sredstvima, Andrićeva interpunkcija može da se uzima kao uzorna.

Ključne reči: slobodna interpunkcija, Andrić, izdvajanje rečeničnih konstituenata, umetnute reči, anaforičke jedinice, informativna aktualizacija rečenice.

THE IMPLEMENTATION OF SERBIAN PUNCTUATION NORMS FOR SIMPLE SENTENCES IN ANDRIĆ'S WORKS FROM 1925 TO 1941

Drawing on her own research into the functioning of the punctuation system in Serbian simple sentences compared to the Russian system, the author analyzes the use of punctuation marks in Andrić's works from 1925 to 1941. The principles of free Serbian punctuation, established by Academician Aleksandar Belić, were developed in later orthographic references of the Serbian language. Since the principle of authorship plays a significant role in

Serbian punctuation, it is important to analyze how punctuation norms are implemented in the works of these classics of Serbian literature. The paper examines the use of such marks as the comma, dash, colon, paired commas, and paired dashes in simple sentences. The analysis was conducted using a syntactic, or grammatical, approach to Serbian free punctuation, which at first glance appears paradoxical. However, this method allowed us to classify the main uses of punctuation marks to separate sentence parts, parentheses, anaphoric units, and punctuation marks serving to separate sentences during informative updating.

Andrić's punctuation confirms the author's earlier conclusions based on an analysis of a large number of Serbian texts from the late period. As an integral part of the written expression of an excellent connoisseur of his native language, sensitive to its subtleties and precise use of linguistic resources, Andrić's punctuation can be taken as a model.

Keywords: free punctuation, Andrić, separation of parts of a sentence, parenthesis, anaphoric units, informative actualization of the sentence.

Људмила Александровна Ињутина (Новосибирск)
Татјана Сергејевна Шильњикова (Софија)

ИСТОРИЧЕСКОЕ ТОЖДЕСТВО ГОВОРА И ИССЛЕДОВАНИЕ ЕГО ЛЕКСИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ В ДИАХРОНИИ

Работа посвящена теоретическому вопросу о историческом тождестве диалекта (идиома). На примере томского говора, одного из старожильческих сибирских диалектов позднего образования (начало XVII в.), доказано, что для объективной интерпретации диахронных лексических процессов необходимо исходить из непрерывности развития одной и той же лексической системы. Материалы для исследования извлечены из источников, авторами которых являются сами носители диалекта в разные исторические периоды его становления и развития, то есть они совершенно точно локализованы и, как правило, персонафицированы, авторизованы. Они отражают томский говор от времени его образования до современного состояния. Выяснено, что томский говор сформировался на близко прилегающей к Томску территории (Томск, Спасская волость – Коларовский сельский совет, села Вершинино, Губино, Ларино, деревня Батурино) и отражал традиционный для средневековой крестьянской Руси уклад хозяйствования и культуры. Установлено, что на протяжении XVII – первой половины XX в. население этих поселений увеличивалось за счет естественного прироста или расселения семей сибирских старожилов на новые участки, в них по-прежнему проживали в основном потомки первопоселенцев (большие семьи Балахниных, Карташевых, Лариных, Коневых (с. Спасское); Паламошных, Лузиных, Вагиных (д. Батурина); Вершининых (с. Вершинино), так как новые переселенцы в Сибирь расселялись на других, не занятых старожилами территориях. Знание этого позволяет изучать историю старожильческого русского говора как говора, сложившегося в XVII в. на полидиалектной основе («материнские» говоры европейской части России) и эволюционировавшего по своим внутренним законам, практически не подвергаясь влиянию диалектов малочисленных новых поселенцев.

Ключевые слова: историческое тождество говора, сибирские диалекты, старожильческий русский говор, лексическая система, лингвистический источник.

THE HISTORICAL IDENTITY OF A DIALECT AND ITS LEXICAL SYSTEM DIACHRONIC STUDY

This paper examines the theoretical question of the historical identity of a dialect (*idiome*). Using the Tomsk dialect, one of the old Siberian dialects of late formation (early 17th century), as an example, it is demonstrated that an objective interpretation of diachronic lexical processes requires assuming the continuous development of a single lexical system. Research materials have been drawn from sources authored by dialect speakers themselves at different historical periods of its formation and development; that is, they are precisely localized and, as a rule, personified and authorized. It has been clarified that the Tomsk dialect developed in the area adjacent to Tomsk (Tomsk, Spasskaya Volost – Kolarovsky Village Council, the villages of Vershinino, Gubino, Larino, and Baturino) and reflected the traditional economic and cultural practices of medieval peasant Rus'. It has been established that, from the 17th to the first half of the 20th century, the population of these settlements increased due to natural growth or the resettlement of Siberian old-timer families to new areas. They remained inhabited primarily by the descendants of the original settlers (the large families of the Balakhnins, Kartashevs, Larins, and Konevs (Spasskoye village); the Palamoshnovs, Luzins, and Vagins (Baturina village); and the Vershinins (Vershinino village). The new settlers in Siberia settled in areas other than those of the “old-timers.” They reflect the Tomsk dialect from its formation to its present-day form. Knowledge of this allows us to study the history of the Old-Timer Russian dialect as a dialect that developed in the 17th century on a polydialectal basis (the “mother” dialects of European Russia) and evolved according to its own internal laws, virtually uninfluenced by the dialects of the small number of new settlers.

Keywords: historical identity of dialect, Siberian dialects, old-timer Russian dialect, lexical system, linguistic source.

Ана Јаковљевић Радуновић (Београд)

АРХИТЕКТУРА ЗАЈЕДНИЧКОГ УТОЧИШТА: ОД АУТОРСКОГ ДО ДИГИТАЛНОГ ЕСКАПИЗМА У РОМАНУ „ДОМ У КОМЕ...” МАРИАМ ПЕТРОСЈАН

У овом раду анализирамо роман „Дом у коме...” Мариам Петросјан кроз двоструку призму ескапизма: личну потрагу ауторке за уточиштем и колективни ескапизам читалаца у дигиталном добу. Ослањајући се на специфичну генезу дела: чињеницу да је Петросјан, бавећи се професионално анимацијом, роман писала скоро 18 година и искључиво за себе, текст тумачимо као примарно ескапистички простор, замишљен за имерзивни боравак ауторке, а не за спољну публику. У том смислу, *Дом* се посматра као аутономан свет у настајању.

Први део рада посвећен је „миту о постанку” и последичној наративној недовршености као структурном принципу романа. Недефинисане границе света, фрагментарне путање ликова и онтолошка неодређеност „Друге стране” тумаче се као поетика отворености која текст чини суштински порозним. Управо је тај специфични мит о настанку постао темељ култног статуса који је књига стекла на руском говорном подручју и на руском интернету (Рунет).

Други део рада разматра улогу читалаца који, према тези Олге Лебјодушкине, постају „сувласници” текста. У постиздавачком контексту, књига престаје да буде фиксиран предмет и трансформише се у динамичну хипертекстуалну мрежу. Празнине и семантички недовршене нити које је ауторка оставила функционишу као улазне тачке за дигитални фолклор. Анализирајући заједнице на платформама *Ficbook* и АОЗ, закључујемо да је Петросјанова створила прото-хипертекст који омогућава читаоцима да понове њен примарни ауторски чин: одбијање да напусти фиктивни свет. Тако *Дом...* престаје да буде само роман и постаје заједничко дигитално уточиште у којем се појединачни ескапизам артикулише као колективна наративна пракса.

Кључне речи: Маријам Петросјан, ескапизам, прото-хипертекст, дигитални фолклор, фанфикшн

THE ARCHITECTURE OF A SHARED REFUGE: FROM AUTHORIAL TO DIGITAL ESCAPISM IN MARIAM PETROSYAN'S NOVEL *THE GRAY HOUSE*

In this paper, we analyze the novel *The Gray House* by Mariam Petrosyan through a dual lens of escapism: the author's personal quest for refuge and the collective escapism of readers in the digital age. Drawing on the work's specific genesis – the fact that Petrosyan, while working professionally in animation, wrote the novel for nearly 18 years exclusively for herself – we interpret the text as a primarily escapist space, intended for the author's immersive inhabitation rather than for an outside audience. In this sense, *The Gray House* is viewed as an autonomous world in the making.

The first part of the paper is focused on the “myth of origin” and the resulting narrative incompleteness as the novel's structural principle. The undefined boundaries of the world, the fragmentary trajectories of the characters, and the ontological ambiguity of the “Other Side” are interpreted as a poetics of openness that renders the text inherently porous. It is precisely this specific myth of origin that became the foundation for the cult status the book acquired in the Russian-speaking world and on the Russian internet (Runet).

The second part of the paper examines the role of readers who, according to Olga Lebyodushkina's thesis, become “co-owners” of the text. In a post-publication context, the book ceases to be a fixed object and transforms into a dynamic hypertextual network. The gaps and semantically unfinished threads left by the author function as entry points for digital folklore. Analyzing communities on platforms such as *Ficbook* and *AO3*, we conclude that Petrosyan created a proto-hypertext that allows readers to repeat her primary authorial act: the refusal to leave the fictional world. Thus, *The Gray House* ceases to be just a novel and becomes a shared digital refuge in which individual escapism is articulated as a collective narrative practice.

Keywords: Mariam Petrosyan, *The Gray House*, escapism, proto-hypertext, participatory culture, digital folklore.

Синиша Јелушић (Подгорица)

РАТ И ХРИШЋАНСКИ АРХЕТИП: ЖИВОТ И СУДБИНА В. ГРОСМАНА

За Гросманов роман *Животи и судбина* карактеристична је базична интертекстуална структура, собзиром на присуство мноштва различитих дисциплинарних нивоа: нпр. наратолошког, књижевно-естетичког, историјског, политичког, филозофског, религијско/теолошког, психолошког и/или антрополошког. У овом саопштењу тежиште је на интерпретацији два повезана плана: религијско-теолошком и дубинско психолошком одн. антрополошком. У роману не ријетко налазимо цјеловите фрагменте обликоване на начин филозофске расправе. У том смислу се посебна пажња посвећује тумачењу предсмртне исповијести Иконикова (Други дио, 16), у коме он поставља хипотезу одговора на фундаментална питања бића – прије свега, односа појмова Добра и Зла. Централни проблем представља покушај психолошке анализа чина доброте према ратном непријатељу. Има се у виду примјер када житељка ослобођеног Стаљинграда, посматрајући како немачки ратни заробљеници износе тијела из подрума бивше зграде гестапоа, спремна је да растргне заробљенике, неочекивано за саму себе даје немачком официру комад хлеба (Дио трећи, 49). И у тој по свему привилегованој књижевној сцени запажамо неку врсту парадоксалног обрата. Јер се показује строга супротност/противност, антитетичност рационалног/свјесног отпора Ега у односу на ирационално/подсвјесно чињење. Другим ријечима, упркос супротстављању Свесног става, личност ипак чини добро. У раду се покушава објаснити дубинска прихолошка суштина тог сложеног антрополошког феномена.

Кључне ријечи: В. Гросман, роман, *Животи и судбина*, Добро, Зло, хришћански архетип, психологија, философија.

WAR AND THE CHRISTIAN ARCHETYPE IN *LIFE AND FATE* BY V. GROSSMAN

Grossman's novel *Life and Fate* is characterized by a fundamental intertextual structure, given the presence of numerous different disciplinary levels, such as the narratological, literary-aesthetic, historical, political, philosophical, religious/theological, psychological, and/or anthropological. In this

paper, the focus is on the interpretation of two interconnected planes: the religious-theological and the depth-psychological, i.e., anthropological. In the novel, we not infrequently find complete fragments shaped in the manner of a philosophical treatise. In this sense, special attention is devoted to the interpretation of Ikonnikov's deathbed confession (Part Two, 16), in which he formulates a hypothetical answer to the fundamental questions of being—above all, the relationship between the concepts of Good and Evil.

The central problem is the attempt at a psychological analysis of an act of kindness toward a wartime enemy. The example in question is the episode in which a resident of liberated Stalingrad, watching German prisoners of war carry bodies out of the basement of the former Gestapo building, is ready to tear the prisoners apart, yet, unexpectedly for herself, gives a German officer a piece of bread (Part Three, 49).

In this, in every respect, privileged literary scene, we observe a kind of paradoxical reversal. What becomes evident is a strict opposition/antithesis between the rational, conscious resistance of the Ego and irrational, subconscious action. In other words, despite the opposition of the conscious attitude, the person nevertheless performs a good deed. The paper attempts to explain the depth-psychological essence of this complex anthropological phenomenon.

Keywords: V. Grossman, novel, *Life and Fate*, Good, Evil, Christian archetype, psychology, philosophy.

Јелена Јовановић Симић (Београд)

СТИЛСКА ПОЗИЦИЈА АУТОРА У ДИЈАЛОГУ КУЛТУРНИХ МОДЕЛА И КРЕАТИВНИХ МИСАОНО-ВЕРБАЛНИХ ТВОРЕВИНА

У раду се истражује стилистичко питање улоге аутора у вербалној трансформацији наслеђених мисаоно-канонских модела, као и питање текстуалне интеракције између традиционално-стилских образаца и нових вербатолошких облика израза. У овоме разматрању посебно се истиче појам културних модела, тј. културног памћења као однос између традиције, акумулираног знања, с једне стране, и деривираних, аутентичног и креативног ауторског гласа, с друге стране. Дакле, аутор и његова реч смештени су данас између историјски фиксираног и вредносно стабилног дискурса и отвореног, тј. онога дискурса који је у динамичком односу са садашњицом. Отуда се може приметити да је ауторско знање – иако по својој природи интерно, тј. настало унутрашњим процесима мишљења и увиђања – у суштини конструктивно, когнитивно створено у односу на традиционално и кодификовано знање. У том смислу, а као носилац већ постојећих друштвених и културних слојева – ауторска реч данас открива своју **мултицентричност и полифониичност**. Закључује се да ауторска реч, која никад није апсолутно нова или изолована – усваја, модификује и користи наслеђено знање у креативном виду и интегрише се у нове контексте као део отвореног система.

Кључне речи: аутор, стил, дискурс, вербатив, културни модел.

THE STYLISTIC POSITION OF THE AUTHOR IN THE DIALOGUE BETWEEN CULTURAL MODELS AND CREATIVE THOUGHT-VERBAL FORMATIONS

The paper examines the stylistic question of the author's role in the verbal transformation of inherited conceptual-canonical models, as well as the issue of textual interaction between traditional stylistic patterns and new verbatological forms of expression. In this discussion, particular emphasis is placed on the notion of cultural models, that is, cultural memory understood as the relationship between tradition and accumulated knowledge, on the one hand, and the derived, authentic, and creative authorial voice, on the other. Thus, the author and his word are today positioned between a historically

fixed and value-stable discourse and an open one – that is, a discourse that exists in a dynamic relationship with the present. Hence, it may be observed that authorial knowledge – although internal in nature, that is, generated through the processes of thought and insight – is essentially constructive, cognitively formed in relation to traditional and codified knowledge. In this sense, as a bearer of preexisting social and cultural strata, the author's word today reveals its multicentric and polyphonic character. It is concluded that the author's word, which is never absolutely new or isolated, adopts, modifies, and employs inherited knowledge in a creative form and becomes integrated into new contexts as part of an open system.

Keywords: author, style, discourse, verbatim form, cultural model.

Јелена Јочић (Београд)

НЕБО И ЗЕМЉА У РУСКИМ И СРПСКИМ ФРАЗЕОЛОГИЗМИМА

Предмет овог истраживања јесте поређење фразеолошких јединица руског и српског језика, које садрже компоненте небо и земља. Под фразеолошком јединицом у истраживању подразумевамо фразеологизме у ужем смислу. Корпусна анализа фразеологизама, ексцерпираних из описних и преводних речника руског и српског језика, врши се на квантитативном, структурном, семантичком и лингвокултуролошком плану. У оквиру контрастивне анализе примењује се метод структурно-типолошког поређења Ј.П. Солодуба и Ф.Б. Албрехта са циљем откривања истоветности, сличности и разлика у фразеолошком фонду двају словенских народа.

Кључне речи: фразеологизам, контрастивна анализа, лингвокултурологија, теолингвистика, фразеолошка слика света

HEAVEN AND EARTH IN RUSSIAN AND SERBIAN PHRASEOLOGISMS

The subject of this research is the comparison of phraseological units of the Russian and Serbian languages, which contain the components sky and earth. In the research, phraseological units are understood as phraseologisms in the narrow sense. Corpus analysis of phraseologisms, excerpted from descriptive and translation dictionaries of the Russian and Serbian languages, is carried out on a quantitative, structural, semantic, and linguocultural level. Within the framework of contrastive analysis, the method of structural-typological comparison of J. P. Solodub and F. B. Albrecht is applied with the aim of revealing the identity, similarities, and differences in the phraseological fund of the two Slavic peoples.

Keywords: phraseologism, contrastive analysis, linguocultural studies, theolinguistics, phraseological picture of the world.

Наталија Кабјак (Мелбурн)

ОБУЧЕНИЕ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ НА УРОКЕ РКИ ПРИ ПОМОЩИ СОВРЕМЕННЫХ КОРОТКОМЕТРАЖНЫХ ФИЛЬМОВ

Доклад посвящён актуальной проблеме обучения иностранных учащихся русской разговорной речи. Представлен краткий обзор исследовательской и учебной литературы, связанной с вопросами обучения разговорной речи на современном уроке иностранного языка, приведены аргументы в пользу овладения иностранными учащимися навыками разговорной речи, предложены упражнения для работы со студентами продвинутого этапа обучения вне языковой среды (на примере учебного пособия *Learn Russian through Contemporary Short Film*).

Ключевые слова: РКИ, русская разговорная речь, современный короткометражный фильм.

TEACHING COLLOQUIAL SPEECH IN THE RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE CLASS USING CONTEMPORARY SHORT FILMS

The paper is focused on the topical issue of teaching colloquial Russian to foreign students. It presents a brief overview of research and teaching literature related to the instruction of spoken language in a modern foreign language classroom, explains the importance of student acquisition of conversational skills, and proposes exercises for working with advanced-level students outside the target-language environment (using the teaching resource *Learn Russian through Contemporary Short Film* as an example).

Keywords: Russian as a foreign language, colloquial Russian, contemporary short film.

Алена Калечиц (Њитра)

**ПРОЯВЛЕНИЕ КАТЕГОРИИ ЭВИДЕНЦИАЛЬНОСТИ
В ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ ЖУРНАЛИСТОВ
(на материале российских и белорусских медиатекстов)**

В докладе предполагается использование дискурсивно-прагматического подхода к исследованию эгопрезентации, в котором явления языкового эгоцентризма и языковой личности являются центральными. Так, в настоящее время среди основных категорий эгопрезентации в научной лингвистической литературе особое внимание уделяется эвиденциальности. Она тесным образом связана с модальностью на основании передачи адресантом субъективного мнения об истинности представляемых фактов, т.е. модусных смыслов, а именно значений возможности, уверенности и др. Таким образом, наш анализ сосредотачивается на интерпретации и коммуникативной оценке представляемых фактов, выражаемой журналистами на уровне ссылок на источники полученной информации. Кроме того, нами будет сделана попытка в выявлении и описании основных эвиденциальных маркеров, употребляемых двумя российскими и двумя белорусскими журналистками в рамках письменной речи их медиатекстов, посвященных теме «Культура». С этой целью предварительно был обработан материал двух газет: «Аргументы и факты» и «Звезда» за 2025 год. Предполагается, что продуктивность определенных типов эвиденциальных маркеров будет зависеть именно от конкретного адресанта: его личных интересов, выбора жанра медиатекста, степени проявления отношения к предмету речи и т.п.

Ключевые слова: эгоцентризм, категория эвиденциальности, модальность, эвиденциальные маркеры, адресант, медиатекст

**THE MANIFESTATION OF EVIDENTIALITY
IN JOURNALISTS' WRITTEN LANGUAGE (BASED
ON RUSSIAN AND BELARUSIAN MEDIA TEXTS)**

The paper proposes the use of a discursive-pragmatic approach to the study of self-presentation, in which the phenomena of linguistic egocentrism and linguistic personality are central. Thus, among the main categories of self-presentation in scientific linguistic literature, special attention is paid to evidentiality. It is closely related to modality based on the addresser's trans-

mission of a subjective opinion about the truthfulness of the facts presented, i.e., modal meanings, namely, the meanings of possibility, certainty, etc. Thus, our analysis focuses on the interpretation and communicative assessment of the facts presented, expressed by journalists at the level of conveying references to the source of the information received. In addition, we will attempt to identify and describe the main evidential markers used by two Russian and two Belarusian journalists in the written speech of their media texts devoted to the topic of “Culture.” For this purpose, material from two newspapers was preliminarily processed: *Argumenty i Fakty* and *Zvyazda* for 2025. It is assumed that the productivity of certain types of evidential markers will depend precisely on the specific addressee: their personal interests, choice of media text genre, degree of manifestation of attitude towards the subject of speech, etc.

Keywords: egocentrism, category of evidentiality, modality, evidential markers, addressee, media text.

Викторија Валерјевна Капријелова (Москва)

ИСТОЧНИКИ ЛЕКСИЧЕСКИХ ПАРАЛЛЕЛЕЙ В РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ

Лексические параллели – слова, генетически родственные, но разошедшиеся в своих значениях в разных языках (в данном случае в русском и сербском). Задачей нашего исследования было установить причины возникновения таких параллелей.

Есть два основных способа образования лексических параллелей: дальнейшее семантическое развитие общего слова и заимствование.

Развитие общего слова, главным образом, происходит путем семантической эволюции. Наиболее продуктивными оказываются переходы, в основе которых лежат механизмы метонимии, специализации и деинтенсификации значения, наименее продуктивны энантиосемия, изменение оценки, метафора. В ряде случаев вообще не происходит переход, лишь утрачивается некоторое значение (зачастую именно русской лексемой) или происходит распад древней полисемии.

В сербской лексической системе довольно активно действует механизм синкретизма, который как сохраняет древнюю структуру значения (ср. серб. *кожа* ‘шкура’ и ‘кожа’), так и способствует возникновению «нового» синкретизма (например, употребление серб. *сипати* в значениях ‘сыпать’ и ‘лить’ при существовании слова *лити* ‘лить’).

Заимствование может быть нескольких типов: заимствование слова и заимствование значения (например, серб. *лежати* приобретает значение ‘сидеть в тюрьме’, вероятно, под влиянием тур. *yatmak* ‘лежать’). При лексическом заимствовании сербский язык проявляет тенденцию к сохранению исходной структуры значения, а в некоторых случаях – к синкретизму. Русский язык склонен оставлять лишь некоторые значения иностранного слова и разделять далекие значения одного исконного слова между двумя по-разному оформленными заимствованиями (рус. *девиз* и *девиза* восходят к франц. *devise*, ср. серб. *девиза*).

Отметим, что заимствование значения представляет переходный случай, так как новое значение приобретает исконно общее слово. Отдельным типом лексического заимствования является вхождение русского слова в систему сербского языка с последующим изменением семантики.

Ключевые слова: семантика, лексические параллели, когнаты, семантический переход, близкородственные языки

SOURCES OF LEXICAL PARALLELS IN RUSSIAN AND SERBIAN

Lexical parallels are words that are genetically related but have diverged in meanings in different languages (in this case, Russian and Serbian). In this study, we try to determine the sources of lexical parallels.

There are two main ways lexical parallels form: semantic development of a common word and borrowing.

The development of a common word occurs primarily through semantic evolution. The most productive semantic shifts are those based on metonymy, specialization, and deintensification of meaning; the least productive are enantiosemy, changes in evaluation, and metaphor. In some cases, no shift occurs at all.

In the Serbian lexical system, syncretism is quite active, which both preserves the old meaning structure (cf. Serbian *koža* 'skin' and 'leather') and promotes the emergence of "new" syncretism (cf. the use of Serbian *sipati* in both meanings 'to sprinkle' and 'to pour', despite the existence of the word *liti* 'to pour').

Borrowing can be lexical (borrowing a word) and semantic (borrowing a meaning: cf. Serbian *ležati* gets the meaning 'to be in prison', likely under the influence of Turkish *yatmak* 'to lie'). In lexical borrowing, Serbian tends to preserve the original structure of meaning, and in some cases, to engage in syncretism. Russian tends to retain only some meanings of a foreign word and to divide the distant meanings of a single original word between two differently formed borrowings (Russian *девуз* and *девуза* derive from French *devise*, cf. Serbian *deviza*).

The semantic borrowing represents a borderline case, as a new meaning is acquired in an originally common word. A special type of lexical borrowing is the entry of a Russian word into the Serbian language, followed by a change in meaning.

Keywords: semantics, lexical parallels, cognates, semantic shift, closely related languages.

Халам Карасајева (Казахстан)

КОГНИТИВНИЙ КОМПОНЕНТ В ОСВОЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА БИЛИНГВАМИ

Современное образовательное пространство характеризуется активными процессами многоязычия и межкультурной коммуникации, что особенно актуализирует проблему эффективного освоения русского языка билингвами. Для студентов 1–2 курсов колледжа, находящихся на этапе формирования академической и профессиональной компетентности, уровень владения русским языком является не только средством учебной деятельности, но и важным фактором успешной социализации и профессионального становления. В этих условиях исследование когнитивного компонента приобретает особую значимость, поскольку процессы восприятия, переработки и хранения языковой информации напрямую зависят от особенностей когнитивной системы билингва.

Ключевые слова: когнитивный компонент, билингвы, языковая компетенция, когнитивные стратегии.

COGNITIVE COMPONENT IN THE ACQUISITION OF RUSSIAN BY BILINGUALS

The contemporary educational environment is characterized by active processes of multilingualism and intercultural communication, which makes the problem of effectively learning Russian as a second language particularly relevant. For first- and second-year college students, who are at the stage of developing academic and professional competence, proficiency in Russian is not only a means of academic activity but also an important factor for successful socialization and professional development. In this context, the study of the cognitive component becomes especially significant, as the processes of perceiving, processing, and storing linguistic information directly depend on the features of a bilingual's cognitive system.

Keywords: cognitive component, bilinguals, linguistic competence, cognitive strategies.

Драгана Керкез (Београд)

НУ И ТЕМА

(семантичко-прагматички потенцијал конструкције НУ И + N и њени еквиваленти у српском језику)

Предмет анализе у овом раду представља конструкција *НУ И + N* у руском језику и њени еквиваленти у српском. Датој конструкцији у раду се приступа као једној од јединица руске микросинтаксе.

Посматрана конструкција с тачке гледишта степена своје идиоматизације може представљати како прави идиом (*Ну и дела*), тако и конструкцију која се може окарактерисати као више или мање отворена (*Ну и девојка*). У овом раду ми смо се фокусирали на конструкције другог типа.

Поред уводних и закључних разматрања, рад садржи два централна поглавља: први обухвата детаљну анализу семантичких и прагматичких својстава конструкције, са посебним освртом на именице које попуњавају варијабилну позицију (слот) *N*, док је други део рада посвећен компаративно-контрастивној анализи, где се закључци изведени у првом делу проверавају тако што се посматрају кроз призму српских преводних кореспондената.

Грађа за истраживање ексцерпирана је из Националног корпуса руског језика, при чему је анализирано првих 500 примера према критеријуму учесталости. Из узорка су искључене именице које са фрезомом *НУ И* граде праве идиоме. Поред корпусних података, анализом су обухваћени и примери из лепе литературе те њихових превода на српски језик.

Кључне речи: микросинтакса, конструкција, семантика, прагматика, колабилност, аксиолошка маркираност

НУ И ТЕМА

(SEMANTIC-PRAGMATIC POTENTIAL OF THE CONSTRUCTION *НУ И + N* AND ITS EQUIVALENTS IN SERBIAN)

This paper analyzes the Russian construction *NU I + N* and its Serbian equivalents, treating it as a distinct unit of Russian microsyntax. Based on the

degree of idiomaticity, this construction can function either as a fixed idiom (e.g., *Nu i dela*) or as a more productive, open-slot construction (e.g., *Nu i devochka*). This study focuses on the latter.

In addition to the introduction and conclusion, the paper consists of two central chapters. The first provides a detailed analysis of the semantic and pragmatic properties of the construction, with particular emphasis on the collocability and axiological markedness of the nouns populating the variable N-slot. The second chapter presents a comparative-contrastive analysis, testing these findings against their Serbian translational correspondents.

The research data is excerpted from the Russian National Corpus, focusing on the top 500 most frequent examples. Lexicalized idioms were excluded from the sample. To complement the corpus data, the analysis also incorporates examples of literary texts and their Serbian translations.

Keywords: microsyntax, construction, semantics, pragmatics, collocability, axiological markedness.

Живојин Керовић (Бања Лука)

АНАЛИЗА ЛИЧНОСТИ И ГЛАВНЕ ОДЛИКЕ АНТИЈУНАКА У ИСТОЧНОСЛОВЕНСКИМ БАЈКАМА

Међународни карактер и типолошка сличност источнословенских бајки. Типологија антијунака у источнословенским бајкама. Личност и главне одлике Змаја, Бабе Јаге и Кошчеја Бесмртнога. Систем митолошких култова у контексту интерпретације типологије антијунака.

Кључне ријечи: анализа личности, личност, источнословенске бајке, одлике, антијунак, бајке.

ANALYSIS OF CHARACTER AND MAIN TRAITS OF THE ANTIHERO IN EAST SLAVIC FAIRY TALES

International character and typological similarity of East Slavic fairy tales. Typology of anti-heroes in East Slavic fairy tales. Personality and main features of the Dragon, Baba Yaga, and Koshchei the Deathless. System of mythological cults in the context of the interpretation of the typology of anti-heroes.

Keywords: personality analysis, personality, East Slavic fairy tales, characteristics, anti-hero, fairy tales.

Наталија Вадимовна Ковтун (Краснојарск)

МЕТАМОДЕРНИЗМ И «НОВАЯ ИСКРЕННОСТЬ» В АКТУАЛЬНОЙ ПРОЗЕ: НАПРАВЛЕНИЯ, ПОЭТИКА, ПРЕДСТАВИТЕЛИ

Феномен *метамодернизма* чаще всего определяют как *структуру чувств* (термин Р. Уильямса), которая возникает в 2000-е гг., представляет собой «специфическое свойство социального опыта», открывающее актуальное представление о настоящем. Метамодернизм характеризуется колебаниями между *иронией постмодернизма* и *искренностью модернизма*, в его поле включены и более ранние направления, стили, с которыми идет диалог. Художники стремятся передать *неоромантический* поворот в культуре XXI в. Сам термин принадлежит Р. ван ден Аккеру и Т. Вермюлену, которые указывают, что авторы метамодернизма строят художественные миры из *осколков* прежних культур. Для нас важна идея Л. Константиноу о 4 литературных реакциях, определяющих развитие метамодернизма: *мотивированный постмодернизм*, *доверчивая метапроза*, *постироничный Bildungsroman*, *реляционное искусство*. *Первая стратегия* близка позднему постмодернизму, не опровергает предшествующие стили, но создает фундамент для новых изобразительных кодов. Постмодернистские приемы «оправдываются», им придан статус правдоподобия. Стиль ряда текстов называют языком сумасшествия. Назовем романы А. Козловой «F20», Е. Некрасовой «Калечина-Малечина», повесть И. Батыровой «Формула свободы», «Конец света – моя любовь» А. Горбуновой. *Доверчивая метапроза* использует приемы постмодернизма для описания традиционных сюжетов, образов. Здесь возрождаются гуманистические ценности допостмодернистских времен: проза Д. Ф. Уоллеса, мемуары Д. Эггерса «Душераздирающее творение ошеломляющего гения», тексты М. Данилевского и С. Пласенсии. В русской прозе сюда относят тексты А. Поляринова, поздние сборники сказок, страшных историй Л. Петрушевской, «Дни Савелия» Г. Служителя, роман М. Степановой «Фокус». *Постироничный Bildungsroman* воскрешает формы реализма, трагическое. В этом ряду «S.N.U.F.F.» Пелевина, «Месяц в Дахау» В. Сорокина. *Реляционное искусство* для описания реальности использует обывательскую форму, не требующую расшифровки. Здесь выражена метамодернистская структура чувств, чуждая игры, нацеленная на доверительное постижение реальности, закрытой для эстетики постмодернизма. В докладе мы бы

хотели сосредоточити се на карактеристици кључевих текстова руској прози, које односе к метамодернизму.

Кључеве слова: модернизам, постмодернизам, метамодернизам, актуална руска проза

METAMODERNISM AND THE “NEW SINCERITY” IN CONTEMPORARY PROSE: TRENDS, POETICS, AND REPRESENTATIVES

Metamodernism, a term coined by R. Williams, is most often defined as a “structure of feeling” that emerged in the 2000s. It is a “specific property of social experience” that provides an authentic understanding of the present moment. Characterized by fluctuations between the irony of postmodernism and the sincerity of modernism, metamodernism incorporates earlier trends and styles. Artists strive to convey a neo-romantic twist in 21st-century culture. R. van den Akker and T. Vermeulen coined the term and point out that metamodernist authors build artistic worlds from fragments of previous cultures. We find L. Konstantinov’s idea of four literary reactions that determine the development of metamodernism important: *motivated postmodernism*, *trusting metaprosy*, *post-ironic Bildungsroman*, and *relational art*. The *first strategy* is similar to late postmodernism in that it does not refute previous styles but rather creates the foundation for new pictorial codes. Postmodern techniques are “justified”; they have been given the status of plausibility. A number of texts are written in a style called the language of madness. Examples include the novels “F20” by A. Kozlova, “Kalechina-Malechina” by E. Nekrasova, “Formula of Freedom” by I. Batyrova, and “The End of the World is My Love” by A. Gorbunova. *Trusting Metaprosy* employs postmodern techniques to depict traditional narratives and imagery. Here, the humanistic values of pre-postmodern times are revived through the prose of D. F. Wallace and Dave Eggers’s memoirs, “The Heartbreaking Work of a Stunning Genius,” as well as the works of M. Danilevsky and S. Plasencia. In Russian prose, these include the works of A. Polyarinov, collections of fairy tales, and scary stories by L. Petrushevskaya, as well as “Days of Saveliy” by G. Servant, and the novel “Focus” by M. Stepanova. The postironic *Bildungsroman* resurrects realism and tragedy. Examples include “S.N.U.F.F.” by Pelevin and “A Month in Dachau” by V. Sorokin. *Relational art* uses a philistine form that does not require decoding to describe reality. It expresses a metamodern structure of feelings that are alien to the game and

are aimed at trusting the comprehension of reality. This structure is closed to the aesthetics of postmodernism. In this paper, we focus on characterizing key metamodernist texts in Russian prose.

Keywords: modernism, postmodernism, metamodernism, modern Russian prose.

Михал Коздра (Варшава)

КОНТРАСТИВНОЕ ОПИСАНИЕ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ В УЧЕБНОМ ТЕМАТИЧЕСКОМ СЛОВАРЕ РУССКО-ПОЛЬСКИХ ЛЕКСИЧЕСКИХ ПАРАЛЛЕЛЕЙ

Доклад посвящен анализу русско-польской туристической лексики в перспективе теории лексической параллельности и ее практической реализации в формате учебного тематического словаря. В центре внимания находится сопоставительное описание формально сходных лексем двух родственных языков с учетом их семантической структуры, объема значений и прагматических ограничений употребления. Рассматривается типология лексических параллелей (эквивалентных, частично эквивалентных и псевдопараллельных единиц) на уровне интерсемемных и идиосемемных отношений. Обосновываются принципы отбора и тематической стратификации словарного материала. Особый акцент делается на дидактико-лексикографическом потенциале словаря как средстве предупреждения межъязыковой интерференции. Словарь вносит вклад в современную контрастивную лексикографию и методику обучения близкородственным языкам в условиях межкультурной мобильности.

Ключевые слова: контрастивная лексикология, лексическая параллельность, русско-польские языковые соответствия, туристическая лексика, тематическая лексикография, учебный словарь, интерсемемы и идиосемемы, межъязыковая интерференция, дидактическая лексикография, межкультурная коммуникация

A CONTRASTIVE DESCRIPTION OF TOURIST VOCABULARY IN A THEMATIC RUSSIAN-POLISH LEXICAL PARALLEL DICTIONARY

The paper examines Russian-Polish tourism-related vocabulary from the perspective of the theory of lexical parallelism and its practical implementation in the form of a pedagogically oriented thematic dictionary. The analysis focuses on the contrastive description of formally similar lexemes in two closely related languages, taking into account their semantic structure, scope of meaning, and pragmatic constraints on use. A typology of lexical parallels – fully equivalent, partially equivalent, and pseudo-parallel units – is

proposed at the level of intersememic and idiosememic relations. The paper substantiates the principles governing the selection and thematic stratification of the lexicographic material. Particular emphasis is placed on the didactic and lexicographic potential of the dictionary as a tool for preventing cross-linguistic interference. The proposed dictionary contributes to contemporary contrastive lexicography and to the methodology of teaching closely related languages in contexts of increasing intercultural mobility.

Keywords: contrastive lexicology, lexical parallelism, Russian-Polish lexical correspondences, tourism vocabulary, thematic lexicography, pedagogical dictionary, intersememes and idiosememes, cross-linguistic interference, didactic lexicography, intercultural communication.

Сања Коларевић (Београд)

ГЛАГОЛСКИ ПРЕФИКСИ ЗА ОЗНАЧАВАЊЕ КРЕТАЊА У ВЕРТИКАЛНОЈ РАВНИ У РУСКОМ ЈЕЗИКУ У ПОРЕЂЕЊУ СА СРПСКИМ

У центру пажње рада су глаголски префикси који означавају кретање у вертикалној равни у руском језику у поређењу са српским. У складу са теоријом семантичких локализација издвојени су префикси који указују на вертикално кретања навише и наниже. Конфронтативним методом утврђене су сличности и разлике анализираниг корпуса. Корпус рада чине примери ексцерпирани из електронских корпуса руског језика (*Национальный корпус русского языка – <https://ruscorpora.ru/>*) и електронског корпуса српског језика (*Корпус савременој српској језика – <http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/> верзија SrpKor2013. Душка Вићаса и Милоша Утвића*), као и научне и стручне литературе.

Циљ рада је да се детектују префикси са примарним значењем вертикалног кретања и префикси са секундарним значењима вертикалног кретања у руском језику у поређењу са српским.

Кључне речи: вертикално кретање, префиксални глаголи кретања, теорија семантичких локализација, когнитивна лингвистика, руски језик, српски језик.

VERBAL PREFIXES FOR INDICATING MOVEMENT ALONG THE VERTICAL AXIS IN RUSSIAN IN COMPARISON TO SERBIAN

The paper focuses on verbal prefixes denoting movement along the vertical axis in the Russian language, examined in contrast with Serbian. Within the framework of the theory of semantic localization, prefixes expressing upward and downward vertical motion are identified. A contrastive methodology is employed to determine similarities and differences within the analysed corpus. The corpus comprises examples excerpted from electronic corpora of the Russian language (*Национальный корпус русского языка – <https://ruscorpora.ru/>*) and the Serbian language (*Корпус савременог српског језика – <http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/>, SrpKor2013 version compiled by Duška Vitas and Miloš Utvić*), as well as from relevant scholarly and professional literature.

The aim of the study is to identify verbal prefixes with primary meanings of vertical motion and those in which vertical motion constitutes a secondary semantic component in Russian, as compared with Serbian.

Keywords: vertical motion, prefixed verbs of motion, theory of semantic localization, cognitive linguistics, Russian language, Serbian language.

Ксенија Кончаревић (Београд)

ПЕДЕУТОЛОШКИ ПОТЕНЦИЈАЛ СЛАВИСТИЧКЕ МЕМОАРИСТИКЕ

Педагози су одавно учили да је личност наставника генератор успешности наставе – тако је и настала педeutологија као дисциплина која се бави личносним својствима наставника. У раду се указује на то да славистичка мемоаристика настала током друге половине XX века поседује значајан педeutолошки потенцијал. То се посебно односи на делове мемоара истакнутих слависта који се тичу њиховог опредељивања за студије, услова у којима се некада студирало, одржавања мотивације, изналажења смисла и лепоте бављења језиком и књижевношћу, што студентима и наставницима може бити путоказ за властити интелектуални и професионални развој.

Кључне речи: педeutологија, славистичка мемоаристика, својства школских и универзитетских наставника.

PEDAGOGICAL POTENTIAL OF SLAVIC MEMOIR LITERATURE

Educators have long noticed that the personality of a teacher is a generator of teaching success – thus, pedeutology emerged as a discipline that deals with the personal qualities of teachers. The paper points out that Slavic memoirs, which emerged during the second half of the 20th century, have significant pedeutological potential. This especially applies to parts of the memoirs of prominent Slavic scholars that concern their choice of studies, the conditions in which they used to study, maintaining motivation, finding meaning, and the beauty of dealing with language and literature, which can be a guide for students and teachers for their own intellectual and professional development.

Keywords: pedeutology, Slavic memoirs, qualities of school and university teachers.

Александра Корда-Петровић (Београд)

ПРАШКО ПРОЛЕЋЕ У АУТОБИОГРАФИЈАМА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РЕЖИСЕРА ПРАШКЕ ШКОЛЕ

На основу фрагмената из аутобиографија и сећања југословенских режисера који су студирали на Филмској академији у Прагу крајем 60-их и почетком 70-их година XX века склапа се слика о преломном друштвено-историјском периоду Прашког пролећа 1968. године у Чехословачкој. Из аутобиографија Горана Марковића (*Чешка школа не постоји*, 1990), Срђана Карановића (*Сам о себи*, 2023), Рајка Грлића (*Неиспричане приче*, 2018), Емира Кустурице (*Смрт је нејровјерена њасина*, 2010) и сећања Горана Паскаљевића (*Великан филмског њлајна*, 2022), упоређују се унутрашње перспективе аутора у приказивању догађаја и атмосфере пре, током и после Прашког пролећа, а све уско повезано са њиховим личним искуством.

Кључне речи: Прашко пролеће, Прашка филмска школа, југословенски режисери, аутобиографије, сећања, лична перспектива

THE PRAGUE SPRING IN THE AUTOBIOGRAPHIES OF YUGOSLAV DIRECTORS OF THE PRAGUE SCHOOL

Based on fragments from the autobiographies and memories of Yugoslav directors who studied at the Film Academy in Prague in the late 1960s and early 1970s, a picture emerges of the pivotal socio-historical period of the Prague Spring of 1968 in Czechoslovakia. The autobiographies of Goran Marković (*Czech School Does Not Exist*, 1990), Srđan Karanović (*About myself*, 2023), Rajko Grlić (*Untold Stories*, 2018), Emir Kusturica (*Death is an Unverified Rumor*, 2010), and the memories of Goran Paskaljević (*Giant of the Film Screen*, 2022) compare the internal perspectives of the authors in depicting the events and atmosphere before, during, and after the Prague Spring, all closely connected to their personal experiences.

Keywords: Prague Spring, Prague Film School, Yugoslav directors, autobiographies, memories, personal perspective.

Олга Алексејевна Корољова (Смоленск)

ПОЛЬСКИЙ ПЕРИОД В ТОПОНИМИИ СМОЛЕНСКОГО КНЯЖЕСТВА

В докладе рассматривается влияние польского господства на топонимию Смоленского княжества. С середины XVII века Смоленск начал играть роль опорного пункта Московского государства на западных рубежах. По его территории проходило сухопутное направление из Москвы в Европу. Благодаря своему географическому положению Смоленск получил славу «ключ-города».

Активное насаждение католической веры, польского и латинского языков, проживание в течение длительного времени польской шляхты на Смоленщине дают все основания предполагать, что в этот период было образовано большое количество топонимов, в основе которых лежат слова польского происхождения или слова, пришедшие в русский язык через посредничество польского языка.

THE POLISH PERIOD IN THE TOPONYMY OF THE SMOLENSK PRINCIPALITY

This paper examines the influence of Polish rule on the toponymy of the Principality of Smolensk. In the mid-17th century, Smolensk became a western border stronghold of the Muscovite state. The land route from Moscow to Europe passed through its territory. Due to its geographical location, Smolensk earned the reputation of a “key city.”

The active promotion of the Catholic faith, the Polish and Latin languages, and the long-term residence of the Polish gentry in the Smolensk region provide every reason to believe that during this period, a large number of toponyms were formed based on words of Polish origin or words that entered the Russian language through the Polish language.

Keywords: toponym, Principality of Smolensk, Polish-Lithuanian Commonwealth, Smolensk, Polonisms, written records.

Александар Едуардович Котов (Санкт Петербург)

СЕРБИЈА И БОЛГАРИЈА НА СТРАНИЦАХ ДНЕВНИКА А.В. БОГДАНОВИЧ

Доклад посвящен отражению истории «славянского вопроса» и российского «славянского движения» на страницах дневника генеральши А. В. Богданович. Небольшая часть этого дневника была издана сто лет назад под названием «Три последних самодержца», полная версия в настоящее время готовится к изданию.

Несмотря на постепенное охлаждение отношений России со славянскими странами после Берлинского конгресса, эти сюжеты оставались в сфере общественного внимания вплоть до падения Российской империи. Далекая от славянофильского идеализма автор дневника следила за теми политическими новостями, которые могли повлиять на карьеру ее мужа. На страницах дневника за 1879-1881 и 1888-1892 гг. встречаются непосредственные участники практически всех связанных со «славянским делом» событий. В дневнике сохранились свидетельства о контексте тех или иных громких событий – например, знаменитого госта Александра III за Николая Черногорского. С сочувствием следила генеральша за судьбой сербской королевы Натальи, внимательно отмечала выпады печати против неприятного ей Н. П. Игнатьева. Крайне интересны записи рассказов Н. В. Каульбарса о своей деятельности в Болгарии. Показательно, что в записях, посвященных русско-сербским отношениям, затрагиваются вопросы духовной культуры и проводятся параллели между двумя странами, сообщения же о Болгарии носят в основном утилитарно-политический характер.*

Ключевые слова: Консерватизм, славянофильство, панславизм, салоны, Богданович, Катков, Игнатьев, Сербия, Болгария, славянский вопрос

---

* Исследование выполнено при финансовой поддержке РФФИ, проект № 23-78-10045 «Национальные движения в оптике имперской легитимности: революции, восстания, бунты, мятежи в славянских землях в риторике российской власти долгого XIX века».

SERBIA AND BULGARIA IN THE PAGES OF A.V. BOGDANOVICH'S DIARY

This paper examines the history of the “Slavic Question” and the Russian “Slavic Movement” as reflected in the diary of A. V. Bogdanovich. A small portion of this diary was published a hundred years ago under the title “The Last Three Autocrats”; the full version is currently being prepared for publication.

Despite the gradual cooling of Russia's relations with the Slavic countries after the Congress of Berlin, these topics remained in the public eye until the fall of the Russian Empire. Far from Slavophile idealism, the diary's author followed political news that could influence her husband's career. The diary's pages for the years 1879-1881 and 1888-1892 feature direct participants in virtually all events related to the “Slavic Question.” The diary also contains evidence of the context of various high-profile events, such as Alexander III's famous toast to Nicholas of Montenegro. The general's wife followed the fate of the Serbian Queen Natalia with sympathy and carefully noted the press's attacks on N. P. Ignatiev, whom she disliked. N. V. Kaulbars's notes on his activities in Bulgaria are extremely interesting. It is significant that the notes on Russian-Serbian relations touch on issues of spiritual culture and draw parallels between the two countries, while the reports on Bulgaria are primarily utilitarian and political in nature.*

Keywords: Conservatism, Slavophilism, Pan-Slavism, salons, Bogdanovich, Katkov, Ignatiev, Serbia, Bulgaria, Slavic Question.

---

* The research was supported by RSE, project No. 23-78-10045 “National movements in the optics of imperial legitimacy: revolutions, uprisings, riots, rebellions in the Slavic lands in the rhetoric of Russian power in the long 19th century”.

Мирослав Коуба (Праг)
Дениса Врзачкова (Праг)

SEMIÓZA VLAKU A POJETÍ PROSTORU V PÍSŇOVÝCH TEXTECH JUGOSLÁVSKÉHO ROCKU

Momčilo Bajagić Bajaga, jeden z významných interpretů srbské a jugoslávské rockové scény, v rozhovoru pro ATV Banja Luka na konci roku 2025 vzpomíná na turné své skupiny Bajaga i Instruktori po Sovětském svazu v roce 1987. Jeho přímou reflexí je emblematická píseň Ruski voz vrstevnatě se dotýkající motivu cestování vlakem a s ním souvisejících symbolických rolí. Železnice a její sociokulturní obrazy s sebou nesou výrazný kulturologický příznak. Uvedený námět lze spatřovat i v tvorbě takových umělců a skupin, jakými jsou orđe Balašević, Zana, Crvena Jabuka, Riblja Čorba, Zabranjeno pušenje a další. Příspěvek se snaží představit určitou typologii v kontextu naznačených sémiotických podob a jejich nastíněných vyznění, které se svým způsobem navracejí k samotnému vnímání tohoto způsobu dopravy. Již od druhé poloviny 19. století, kdy se železnice stávala součástí každodenního života, se konotují s proměnami v pojetí prostoru, zkracujících se vzdáleností a v metafoře pokroku. Během osmdesátých let minulého století, tedy v době vrcholných momentů jugoslávského rocku, patřil vlak v tehdejší Jugoslávii k výrazně užívané formě přepravy. Pozornost bude věnována snaze vzájemně propojit spektrum vytyčených souvislostí do funkčního úvahového rámce.

Klíčová slova: vlak; železnice; Jugoslávie; hudební kultura; rocková hudba; „nová vlna“; semióza; osmdesátá léta

THE SEMIOSIS OF THE TRAIN AND THE CONCEPT OF SPACE IN THE SONG LYRICS OF YUGOSLAV ROCK

Momčilo Bajagić Bajaga, one of the important representatives of the Serbian and Yugoslav rock scene, recalls in an interview for ATV Banja Luka at the end of 2025 the tour of his band Bajaga i Instruktori across the Soviet Union in 1987. A direct reflection of this experience is the emblematic song Ruski voz, which, in a layered manner, touches upon the motif of travelling by train and the symbolic roles connected with it. The railway and its socio-cultural images carry a strong cultural aspect. This topic can also be found in the work of Đorđe Balašević, Zana, Crvena Jabuka, Riblja Čorba, Zabranjeno pušenje, and others. The paper attempts to outline a certain typology within

the context of the indicated semiotic forms and their suggested interpretative effects, which in their own way return to the very perception of this mode of transport. Already since the second half of the nineteenth century, when the railway was becoming a part of everyday life, it has been connected with changes in the concept of space, with the shortening of distances, and with the metaphor of progress. During the 1980s, that is, in the period of the culminating moments of Yugoslav rock, the train in the then Yugoslavia was among the most commonly used forms of transport. Attention will be devoted to the effort to interconnect the spectrum of the outlined relations into a functional framework of reflection.

Keywords: train, railway, Yugoslavia, musical culture, rock music, “new wave,” semiosis, the 1980s.

Ивана Кочевски (Београд)

АУТОРСКА РЕЧ О ЧОВЕЧАНСТВУ БЕЗ ЧОВЕЧНОСТИ

Студија представља рекапитулацију стожерних књижевних дела српске и чешке књижевности – *Кракатит* (1924) Карела Чапека и *Атлантида* (1988) Борислава Пекића. Иако различитих поетика које се и формирају у размаку од педесетак година, налазимо да су ова два романа делимично идејно и тематски компатибилна, односно, да са различитих епистемолошких и поетолошких позиција изражавају упозорења о катастрофалном потенцијалу људског знања ослобођеног етике. Оба романа, притом, својим садржајем представљају критику модерне цивилизације, али из различитих историјских перспектива. Док Карел Чапек пише у сенци Првог светског рата изражавајући властиту забринутост у ком правцу ће се развијати нове технологије, Пекић пише у позној фази Хладног рата, у свету апсолутне контроле, надзора и глобалних система. Стога, овај рад представља могући одговор на питање о статусу хуманистичких наука у савременом свету у односу на његову рапидну технолошку трансформацију, будући да нас Чапек упозорава на димензије могуће катастрофе коју би произвео нуклеарни рат, док Пекић у свом двотомном роману полази од претпоставке да је катастрофа већ структурно уграђена у сам систем, те сасвим сигурно – неизбежна.

Кључне речи: Борислав Пекић, Атлантида, Карел Чапек, Кракатит, Р.У.Р., хуманизам, деструкција.

THE AUTHOR'S WORD ON HUMANITY WITHOUT HUMANITY

The study offers an overview of the key literary works of Serbian and Czech literature: *Krakatit* (1924) by Karel Čapek and *Atlantis* (1988) by Borislav Pekić. Despite their different poetics, shaped over a gap of more than fifty years, these two novels are found to be partially compatible both ideologically and thematically. From distinct epistemological and poetic standpoints, they each issue warnings about the catastrophic potential of human knowledge when divorced from ethics. Both novels also critique modern civilisation, though from different historical perspectives. Čapek writes in the aftermath of the First World War, voicing concerns about the future development of new technologies, while Pekić writes during the late phase of the Cold

War, in a world characterised by absolute control, surveillance, and global systems. Thus, this study offers a possible response to the question of the status of the humanities in the contemporary world amid rapid technological transformation. Čapek warns of the potential catastrophe that nuclear war could bring, whereas Pekić, in his two-volume novel, suggests that catastrophe is already structurally embedded in the system itself and is, in all likelihood, inevitable.

Keywords: Borislav Pekić, Atlantis, Karel Čapek, Krakatit, R.U.R., humanism, destruction.

Нели Александровна Красовска (Тула)

СОВРЕМЕННЫЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО (в помощь учителям Республики Сербской)

В рамках продвижения русского языка и оказания дидактической и методической помощи учителям Республики Сербской нами был разработан современный образовательный контент, который условно мы разделили на два блока.

К первому относим материалы, построенные в традиционной форме (учебно-методические пособия в электронном виде, рассчитанные на разные уровни владения русским языком). Одно из учебных пособий ориентировано на достаточно высокий уровень владения языком (B1-B2). Это пособие посвящено русской диалектной лексике, которая репрезентирует культуру русского быта. В основном мы ориентировались на диалектную лексику одного южнорусского региона. Пособие имеет электронный вид, снабжено большим количеством иллюстраций, упражнений и заданий разного типа. Второе учебное пособие, наоборот, рассчитано на уровень A1 и построено на текстах рассказов, басен Л.Н. Толстого, выбранных их „Азбуки“. Пособие содержит предтекстовые, затекстовые задания. Таким образом, материал этого образовательного блока напрямую связан с русской культурой, историей, литературой и их языковым воплощением.

Ко второму блоку образовательного контента относим материалы, разработанные с учетом применения средств цифровой лингводидактики. Так, например, неоднократно отмечалось, что при изучении русского языка сербскоязычными обучающимися наблюдается интерференция падежных форм. Именно поэтому нами было принято решение разработать мобильное приложение для изучения падежной системы русского языка. Мобильное приложение включает 330 заданий, рассчитано на уровень A1-A2. К этому же блоку мы относим подкасты, созданные на основе опыта прочтения рассказов Л.Н. Толстого из его „Азбуки“. В основном они рассчитаны на уровень A1. В этот же блок входят видеозаписи физкультурминуток на русском языке, которые ориентированы на уровень владения языком 0-A1.

Таким образом, современный образовательный контент разнообразен, достаточно удобен для использования как на уроках русского

языка, так и в рамках самостоятельной работы или дополнительного образования.

Ключевые слова: русский язык как иностранный, мобильное приложение, образовательный контент, подкаст, учебное пособие, падежная система.

CONTEMPORARY EDUCATIONAL CONTENT FOR TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE (supporting teachers in the Republic of Srpska)

To promote the Russian language and provide didactic and methodological support to teachers in the Republic of Srpska, we have developed modern educational content, which we have divided into two blocks.

The first block includes materials in the traditional format (electronic teaching aids designed for different levels of Russian proficiency). One of the teaching aids is aimed at a relatively high level of language proficiency (B1-B2). This aid focuses on Russian dialectal vocabulary that represents the culture of everyday Russian life. We primarily focused on the dialectal vocabulary of one southern Russian region. The electronic aid is equipped with numerous illustrations, exercises, and various tasks. The other teaching aid, conversely, is designed for level A1 and is based on short stories and fables by Leo Tolstoy, selected from his “Azbuka” (ABCs). The aid includes pre-text and post-text tasks. Thus, the material in this educational block is directly related to Russian culture, history, literature, and their linguistic embodiment.

The second block of educational content includes materials developed using digital language teaching tools. For example, it has been repeatedly noted that case forms interfere with each other when Serbian-speaking students learn Russian. This is why we decided to develop a mobile app for studying the Russian case system. The mobile app includes 330 tasks and is designed for levels A1-A2. This block also includes podcasts based on the experience of reading Leo Tolstoy’s stories from his “Azbuka.” These are primarily designed for level A1. This block also includes video recordings of physical education breaks in Russian, which are aimed at language proficiency levels 0-A1.

Thus, our modern educational content is diverse and convenient enough for use both in Russian lessons and as part of independent study or supplementary education.

Keywords: Russian as a foreign language, mobile app, educational content, podcast, textbook, case system.

Ана Сергејевна Куљова (Москва)

ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ ОПИСАНИЕ НАЗВАНИЙ РАСТЕНИЙ: КУЛЬТУРНЫЙ КОМПОНЕНТ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПЕРЕВОДА

В толковых словарях современного русского языка названия растений (фитонимы) традиционно описываются как подтип специальной лексики, в результате чего за пределами лексикографического описания остается их разветвленная семантика (многозначность, синонимия), стилистическая и хронологическая стратификация. В частности, в толковых словарях недостаточно отражен этнокультурный элемент толкования. Современный носитель языка зачастую сталкивается с трудностями в понимании и употреблении фитонимов. Особенно заметны эти трудности в переводном художественном тексте. В докладе на примере цикла романов А. Сапковского «Ведьмак» и его переводов на русский и английский языки анализируется роль фитонимов в произведении, рассматриваются удачные и неудачные переводческие стратегии. «Ведьмак» как образец «славянского фэнтези» в последние годы приобрел статус культурного феномена мирового масштаба, благодаря его представленности в массовой культуре (компьютерные игры, экранизации), а также качественным переводам на другие языки. И русский, и английский переводы, выполненные на высоком уровне, во многом сохраняют культурное своеобразие оригинала. Одной из этнокультурных составляющих текста можно назвать фитонимы, которые, в силу специфики жанра, несут особую смысловую нагрузку. К удачам рассмотренных переводов можно отнести как точность в передаче фитонимов, так и стремление сохранить их смысловую, символическую и этнокультурную нагрузку. Так, при переводе нейтральных или стилистически сниженных названий (например, если название растения связано со сферой нетрадиционной медицины или включено в прямую речь, отмеченную стилизацией просторечия) в языках перевода выбираются единицы с той же стилистической окраской, ср. польск. *tojad* (Aconitum) – русск. *борец* (vs. *аконит*), англ. *monkshead*. Для русского перевода важна и близость языков (польск. *burak* – русск. обл. *буряк* ‘свекла’). Однако есть и сложные случаи, ср. имя персонажа *Jaskier*, русск. *Люттик* (Ranunculus) vs. англ. *Dandelion* ‘одуванчик’.

Ключевые слова: лексикография, толковый словарь, словарная статья, названия растений, фитоним, перевод

LEXICOGRAPHIC DESCRIPTION OF PLANT NAMES: THE CULTURAL COMPONENT THROUGH THE LENS OF LITERARY TRANSLATION

Plant names (phytonyms) are described in the main explanatory dictionaries of the modern Russian language mainly as a nomenclature class, a subtype of special vocabulary. As a result, this lexical group in dictionaries is unreasonably reduced, and their extensive semantics (ambiguity, synonymy), stylistic and chronological stratification remain outside the lexicographic description. In particular, the explanatory dictionaries do not sufficiently reflect the ethno-cultural element of interpretation. A modern native speaker often faces difficulties in understanding and using phytonyms, especially in translated literary texts. The presentation is based on the cycle of novels by A. Sapkovsky, “The Witcher,” and its translations into Russian and English. The paper analyzes the role of phytonyms in the work, as well as successful and unsuccessful translation strategies. Recently, “The Witcher” as an example of “Slavic fantasy” has acquired the status of a cultural phenomenon on a global scale, thanks to its representation in popular culture (computer games, film adaptations), as well as high-quality translations into other languages. Both Russian and English translations, made at a high level, have largely preserved the cultural issues of the original. Thus, colloquial phytonyms (in vernacular dialogue or as an item of non-traditional medicine) have been translated by similar lexemes, cf. Polish *tojad* (Aconitum) – Russian *borets* ‘monkshead’, English *monkshead*. The proximity of languages is also important for Russian translation (Polish. *burak* – Russian dialect *buryak* ‘beetroot’). However, there are also difficult cases, cf. the name of the character *Jaskier*, Russian *Lutik* ‘buttercup’ (Ranunculus) vs. English *Dandelion* ‘dandelion’.

Keywords: lexicography, explanatory dictionary, dictionary entry, plant names, phytonym, translation.

Александар Купердјајев (Инзбрук)

РУССКАЯ И СЕРБСКАЯ ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА В ЗЕРКАЛЕ ЛИНГВОДИДАКТИКИ

Хотя понятие языковой картины мира появляется уже в трудах В. фон Гумбольдта, релевантное для лингводидактики понимание и определение данного феномена на основе ключевых идей или концептов естественного языка было предложено представителями Московской семантической школы лишь в конце XX века. В таком понимании языковая картина мира представлена структурными единицами языка на всех уровнях языковой системы. Опираясь на результаты наших предыдущих исследований по данной теме, в настоящей работе мы рассматриваем особенности изучения и преподавания русского и сербского языка как иностранного с акцентом на формирование лингвокультурной компетенции, основывающейся прежде всего на овладении важнейшими элементами языковой картины мира, а также культурным кодом соответствующего языкового сообщества. Центральной темой исследования является анализ трудностей, вызванных недостаточным знанием языковой картины мира при усвоении русского и сербского языка иноязычными студентами. Исходя из анализа затруднений, с которыми сталкиваются учащиеся, учитывая своеобразие языковой картины мира соответствующих языков, нами был выявлен ряд особенностей формирования лингвокультурной компетенции, характерных именно для русского и сербского языка. В статье рассматриваются элементы лингвокультурной компетенции на уровне графики, фонетики, морфологии, синтаксиса и лексики. Особое внимание уделяется работе с ключевыми понятиями языковой картины мира и лингвокультуремами, неправильное употребление которых часто является причиной недопонимания и приводит к трудностям в межкультурном общении.

Ключевые слова: языковая картина мира, лингводидактика, лингвокультурная компетенция, культурный канон, лингвокультурема.

THE RUSSIAN AND SERBIAN LINGUISTIC WORLDVIEW THROUGH THE LENS OF LANGUAGE DIDACTICS

While the concept of the linguistic worldview dates back to Wilhelm von Humboldt, a definition and understanding of this phenomenon rele-

vant to language didactics was proposed by the Moscow Semantic School in the late 20th century. In this approach, the linguistic worldview is defined through key ideas or concepts of natural language, which are reflected as structural units across all levels of the language system. Building on our previous research, this paper explores the teaching of Russian and Serbian as foreign languages through the lens of linguocultural (intercultural) competence. The focus lies on mastering the linguistic worldview and the cultural code of the respective linguistic communities. This paper explores key concepts within the linguistic worldview, examining *lingvokulturemas/linguoculturemas* – linguocultural lexical units – in Russian and Serbian vocabulary and phraseology. It specifically addresses the challenges arising from learners' insufficient knowledge of the linguistic worldview and cultural code. By analyzing the difficulties encountered by learners of Russian and Serbian, we have identified several patterns in the development of linguocultural competence typical of these languages. The paper emphasizes the importance of working with *linguoculturemas* and concepts of the linguistic worldview that are often misinterpreted or misused, often leading to significant breakdowns in intercultural communication.

Keywords: linguistic world view, language didactics, intercultural/linguo-cultural competence, cultural canon, *lingvokulturema/linguoculturema*.

Кшиштоф Кусал (Лођ)

ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ ОПИСАНИЕ КАК МЕТОД ИЗУЧЕНИЯ МЕЖЯЗЫКОВОЙ ОМОНИМИИ И ПАРОНИМИИ

Современное оживление внимания к лексикографическим вопросам лингвистических исследований связано с развитием новых лексикографических жанров в межкультурном контексте. Практика составления двуязычных словарей показывает, что „ложные друзья” переводчика в иных случаях оказываются также „ложными друзьями” лексикографа.

Интенсивное развитие словарей, особенно таких актуальных сегодня направлений, как двуязычная учебная и культуроведческая лексикография заставляет лингвистов обратиться к проблемам, которые новыми для лексикографических описаний не являются, однако требуют новых подходов для успешного решения в современных условиях. Одна из таких проблем – проблема лексических параллелей – связана с описанием семантики лексических единиц средствами иностранного языка, в которой сталкиваются многие вопросы теории и практики. Она фокусирует теоретические интересы различных сфер лингвистических исследований – семантики, лексикологии, лексикографии, переводоведения, лингвокультурологии, когнитивистики, а также лингводидактики. Вместе с тем составление словаря межъязыковых омонимов и паронимов предоставляет удобный повод в очередной раз затронуть некоторые острые вопросы сопоставительной лексикографии. Ниже предлагается обобщение такого рода проблем на основе опыта составления автором русско-польского словаря омонимов и паронимов.

Ключевые слова: двуязычная лексикография, межъязыковая омонимия и паронимия, семантика, переводоведение

LEXICOGRAPHIC DESCRIPTION AS A METHOD FOR STUDYING INTERLINGUAL HOMONYMY AND PARONYMY

The contemporary resurgence of interest in lexicographic issues within linguistic research is associated with the development of new lexicographic genres in an intercultural context. The practice of compiling bilingual

dictionaries demonstrates that “false friends” of the translator may, in certain cases, also turn out to be “false friends” of the lexicographer.

The intensive development of dictionaries—particularly in such currently relevant areas as bilingual pedagogical and cultural lexicography—encourages linguists to revisit problems that, although not new to lexicographic description, require innovative approaches in order to be successfully addressed under contemporary conditions. One such issue is the problem of lexical parallels, which is related to the description of the semantics of lexical units by means of a foreign language and brings together numerous questions of both theory and practice. This problem engages the theoretical interests of various fields of linguistic research, including semantics, lexicology, lexicography, translation studies, linguistic and cultural studies, cognitive linguistics, and language pedagogy.

At the same time, the compilation of a dictionary of interlingual homonyms and paronyms provides a convenient opportunity to once again address several pressing issues in contrastive lexicography. The present paper offers a general overview of these problems based on the author’s experience in compiling a Russian–Polish dictionary of homonyms and paronyms.

Keywords: bilingual lexicography, interlingual homonymy and paronymy, semantics, translation studies.

Маја Лазовић (Београд)

ИНФОРМАЦИОНЕ И КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ КАО РЕСУРС У НАСТАВИ СТРАНОГ ЈЕЗИКА

Интернет и модерне технологије присутни су у свакодневном приватном и пословном животу велике већине људи. Заједнички европски оквир за живе језике промовише приступ који се заснива на комуникативним потребама студента као активног субјекта наставе и употреби материјала, метода и поступака који омогућавају да студент задовољи своје потребе. Настава страних језика фокусира се на овладавање комуникативном компетенцијом на језику који се учи и на изучавање култура других земаља.

Ставови младих људи и студената о комуникацији и њихове преференције у том смислу веома су интересанте теме за истраживање. На часовима страног језика, коришћењем интерактивног метода наставе, професор може да стекне добар увид у начин размишљања и интересовања студената како би на што бољи и ефикаснији начин прилагодио наставни процес конкретној групи студената. Из тог разлога спроведено је истраживање путем анкетног упитника за студенте прве и друге године основних струковних студија Одсека за уметност и дизајн БАПУСС у току школске 2024/2025. године. Питања су највећим делом била у вези навика коришћења интернета и његове улоге у образовању генерално, као и практиковању и усавршавању знања страног језика. Резултати показују да студенти користе интернет веома често, да су изузетно много научили о другим културама посредством интернета и да га виде као ресурс за унапређење знања из стручних предмета и свој професионални развој.

Кључне речи: комуникација, интернет, настава страног језика, студент

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A RESOURCE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

The internet and modern technologies are an integral part of the everyday private and work lives of the majority of people nowadays. The Common European Framework of Reference for Languages promotes a principle that

is based on the communicative needs of a student as an active participant in teaching and the use of materials, methods, and procedures that enable students to satisfy their needs. Foreign language teaching focuses on mastering communicative competencies in the language of instruction and on studying the cultures of other countries.

Attitudes of young people and students about communication and their preferences when communicating represent very interesting research themes. Using an interactive teaching method, a foreign language teacher learns a lot about the way students think and their interests in order to adapt the teaching process in the best possible way to that particular group of students. Therefore, a study was conducted using a questionnaire for first and second year students of Belgrade Business and Arts Academy, Department of Art and Design, in the academic year 2024/2025. The questions were mostly about using the internet and its role in education, as well as practicing and improving the knowledge of foreign languages. The results show that students use the internet daily, that they learned a great deal about other cultures via the internet, and they consider it valuable for their professional and vocational development.

Keywords: communication, internet, foreign language teaching, student.

Ана Маргарета Лачок (Нови Сад)

Даниела Марчок (Нови Сад)

RODOKMEŇ RODINY KOLÉNIOVEJ NA DOLNEJ ZEMI

Príspevok sa venuje genealogickému a kultúrno-historickému výskumu rodiny Koléniovej, jednej z kľúčových rodín slovenského evanjelického obyvateľstva na Dolnej zemi. Na základe matričných záznamov, dobovej tlače, odborných monografií a biografických prameňov sa rekonštruje viacgeneračný rodokmeň, ktorý sleduje pôvod rodiny v Dobrej Nive a jej rozvetvenie po presídlení do Báčky v roku 1826. Štúdiá ukazujú, že príslušníci tejto rodiny – najmä farári, učitelia a kultúrni pracovníci – významne ovplyvnili cirkevný, školský a národnokultúrny život v Kulpíne, Hložanoch, Hajdušici, Aradáči a ďalších slovenských komunitách vo Vojvodine. Osobitná pozornosť je venovaná Danielovi Kolénimu a jeho synovi Emilovi, ktorí svojou činnosťou zasiahli do organizácie slovenských cirkevných zborov, podpory školstva, rozvoja tlače i zakladania kultúrnych spolkov. Genealógia odhaľuje aj prepojenia Koléniovcov s inými významnými rodmi – najmä Abaffyovcami, Rapošovcami, Bukvovcami a Čerfelovcami – čo svedčí o ich pevnom postavení v rámci dolnozemskej inteligencie. Práca zároveň zachytáva odkaz rodiny Koléniovej v kontexte formovania identity vojvodinských Slovákov: hoci rod na Dolnej zemi postupne po mene zaniká v 20. storočí, jeho pokračovanie na Slovensku a trvalé kultúrne stopy potvrdzujú jeho mimoriadny význam v dejinách slovenskej komunity v juhovýchodnej Európe.

Kľúčové slová: rodina Koléniovcov, genealógia, kultúrne dejiny, evanjelická cirkev, Báčka a Banát, Slováci na Dolnej zemi.

THE GENEALOGY OF THE KOLÉNIOVÁ FAMILY IN DOLNÁ ZEM

This paper examines the genealogical and cultural-historical development of the Koléni family, one of the key families of the Slovak Evangelical community in the Lowlands. Based on parish registers, period press, scholarly monographs, and biographical sources, it reconstructs a multi-generational family tree tracing the family's origins in Dobrá Niva and its branching out after resettlement in Bačka in 1826. The study shows that members of this family – especially pastors, teachers, and cultural workers – significantly influenced the religious, educational, and cultural-national life in Kulpín,

Hložany, Hajdušica, Aradáč, and other Slovak communities in Vojvodina. Special attention is given to Daniel Koléni and his son Emil, whose activities shaped the organization of Slovak church congregations, supported education, contributed to the development of the Slovak press, and facilitated the establishment of cultural associations.

The genealogical analysis also highlights the family's connections with other prominent Lowland families – particularly the Abaffy, Rapoš, Bukva, and Čerfeľ families – demonstrating their strong position within the Slovak intellectual elite of the region. Furthermore, the study reflects on the legacy of the Koléni family in the context of shaping the identity of Vojvodina Slovaks: although the family name gradually disappears from the Lowlands in the 20th century, its continuation in Slovakia and its lasting cultural imprint confirm its exceptional importance in the history of the Slovak community in south-eastern Europe.

Keywords: Koléni family, genealogy, cultural history, Evangelical Church, Bačka and Banat, Slovaks in the Lowlands.

Татјана Валерјевна Леонтјева (Јекатеринбург)

ЦЕННОСТИ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ СКВОЗЬ ПРИЗМУ РУССКОЯЗЫЧНОГО МОЛОДЕЖНОГО БЛОГИНГА

Проводится анализ русскоязычных молодежных блогов с позиций аксиологической лингвистики. Исследование дискурса в аксиологическом ракурсе видится продуктивным для выявления динамики ценностей, их трансформации под влиянием социокультурных обстоятельств. Если на основе системно-языковых данных выявляются «абсолютные ценности», то анализ дискурса, в частности текста, позволяет выявить «относительные ценности», то есть такие, которые приобретают значимость в соотношении с культурой человеческого сообщества, ограниченной временем и местом, поэтому в их числе могут оказаться не только «надкультурные» этические императивы (честность, ценность человеческой жизни, здоровье, любовь и под.), но и «неидеальные», востребованные обстоятельствами и очередной культурной модификацией установки, «инструментальные ценности» (чувствительность, публичность, экспертность, мобильность, гибкие умения, адаптивность, уважение к себе, саморазвитие, креативность и под.). Образцы одного и того же жанра в пределах одного дискурса, по нашим наблюдениям, демонстрируют значительную общность ценностного ассортимента с учетом принятых в группе коммуникативных практик, то есть при условии совпадения коммуникативных стратегий (как следствие – и тактик) авторов таких текстов и сходства запросов и ожиданий целевой аудитории. Предмет обсуждения, часто актуализируемый во множестве блогов, следует относить к числу ценностей. В текстах соцсетей фиксируются новые языковые единицы, которые также можно считать маркерами новых явлений (ср.: *бодипозитив, квадроберы, вайб*). Анализ записей в молодежных блогах выявил повышенное внимание к таким реалиям, как охват аудитории подписчиков / «друзей» в соцсетях, психологический комфорт, чувствительность и т. д. Данные аксиологические категории позволяют моделировать аксиологический портрет современного молодого блогера. Анализ дискурса ценен тем, что он показывает, в каком направлении трансформируются ценности внутри социокультурной общности.*

---

* Исследование выполнено за счет средств гранта Российского научного фонда, проект № 25-28-01168 Ценностные смыслы в персональном нарративе российских молодежных блогеров, <https://rscf.ru/project/25-28-01168/>

Кључеве слова: лингвоаксиологија; аксиологическа лингвистика; младежне блози; трансформација вредности; дискурсивни анализ.

VALUES OF CONTEMPORARY YOUTH THROUGH THE LENS OF RUSSIAN-LANGUAGE YOUTH BLOGGING

An analysis of Russian-language youth blogs is conducted from the perspective of axiological linguistics. Researching discourse in an axiological framework appears productive for identifying the dynamics of values and their transformation under socio-cultural circumstances. While absolute values can be revealed based on systemic linguistic data, discursive analysis, particularly textual analysis, allows us to identify relative values—those that acquire significance within a specific cultural community limited by time and place. Therefore, among these may not only be supra-cultural ethical imperatives such as honesty, respect for human life, health, love, etc., but also non-ideal ones demanded by circumstances or current cultural modifications, known as instrumental values (sensitivity, publicity, expertise, mobility, flexible skills, adaptability, self-respect, personal development, creativity, etc.).

Samples of the same genre within one discourse, according to our observations, demonstrate significant uniformity in value selection given the accepted communicative practices in the group. This means that if authors' communication strategies (and consequently tactics) coincide, along with similar requests and expectations of target audiences, then this leads to consistency in values reflected across texts. The subject matter frequently discussed in numerous blogs should be classified as part of these values. Social media texts record new linguistic units which are markers of novel phenomena (cf.: body positivity, quadrovers, vibe).

Analysis of posts in youth blogs reveals heightened attention towards realities like audience reach, psychological comfort, sensitivity, etc. These axiological categories allow modeling the axiological profile of contemporary young bloggers. Discourse analysis is valuable because it shows how values transform within sociocultural communities.

Keywords: axiological linguistics, youth blogs, values transformation, discourse analysis.

---

* The study is supported by Russian Science Foundation, project No. 25-28-01168 “Value Meanings in the Personal Narrative of Russian Youth Bloggers”, <https://rscf.ru/project/25-28-01168/>

Јелена Лепојевић (Ниш)
Емилија Николић (Ниш)

ФРАЗЕОЛОШКЕ ЈЕДИНИЦЕ СА ЗООНИМСКОМ И СОМАТСКОМ КОМПОНЕНТОМ: КОНТРАСТИВНИ ПРИСТУП

У раду се полази од две основне премисе: прва је да фразеологија представља незаобилазан извор за реконструкцију језичке слике света јер открива механизме појмовног система, веровања и симболе уткане у културну свест, док је друга заснована на чињеници да животиње, као неодвојиви део људског искуства, представљају богат извор за метафоришко осликавање људских особина. У складу са тим, предмет истраживања представља посебан слој фразеолошких јединица у руском и српском језику – поредбени фразеологизми са зоонимском компонентом и фраземе са соматизмима.

Главни истраживачки проблем овог рада односи се на однос између две сродне, али формално различите конструкције. Циљ истраживања јесте да утврди у којој мери и под којим условима долази до функционалног преклапања поредбених фразеологизама са зоонимима као што су *храбар као лав*; *храбрый как лев* и фразема са соматизмима, попут *лавље срце*; *львиное сердце*, те да ли између њих постоји семантичка дистинкција која одражава суптилније нијансе језичке слике датих појмова.

Кроз контрастивни приступ, рад даје увид у сличности и разлике у перцепцији животиња и телесних метафора у две словенске језичке и културне традиције. Фразеолошке јединице ћемо, осим са семантичког, проучавати и са типолошког, као и са аспекта њихових структурних компоненти.

Кључне речи: фразеологија, фразеолошке јединице, поредбени фразеологизми, соматизми, зооними, језичка слика света, компаративно-контрастивна анализа, руски језик, српски језик.

PHRASEOLOGICAL UNITS WITH ZOONYMIC AND SOMATIC COMPONENTS: A CONTRASTIVE APPROACH

This paper is based on two fundamental premises. The first is that phraseology serves as an indispensable source for reconstructing the linguistic worldview, as it reveals the mechanisms of our conceptual system, along

with the beliefs and symbols embedded in cultural consciousness. The second premise rests on the fact that animals, as an inseparable part of human experience, provide a rich source for the metaphorical depiction of human traits. Accordingly, the focus of this research is a specific stratum of phraseological units in Russian and Serbian: comparative phraseological units with a zoomorphic component and phrasemes containing somatisms.

The central research problem of this paper concerns the relationship between these two related yet formally distinct constructions. The aim of the research is to determine to what extent and under what conditions a functional overlap occurs between comparative phraseological units with zoomorphisms (e.g., храбар као лав / храбрый как лев) and phrasemes with somatisms (e.g., лавље срце / львиное сердце), and whether a semantic distinction exists between them that reflects subtler nuances in the linguistic conceptualization of these notions.

Through a contrastive approach, the paper provides insight into the similarities and differences in the perception of animals and bodily metaphors within the two Slavic linguistic and cultural traditions. Beyond semantic analysis, the phraseological units will also be examined from typological and structural-component perspectives.

Keywords: phraseology, phraseological units, comparative phraseological units, somatisms, zoomorphisms, linguistic worldview, comparative-contrastive analysis, Russian, Serbian.

Димитрина Лесневска (Софија)

ДИСКУРС BUSINESS-КОРРЕСПОНДЕНЦИИ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО В БОЛГАРСКОЙ АУДИТОРИИ

Рассматриваются особенности дискурса бизнес-корреспонденции на русском и болгарском языке в сопоставительном плане. В контексте типологии речевых актов составлена классификация простых коммерческих писем, где разграничиваются ассертивы, комиссивы, директивы, декларативы и экспрессивы. В свете речевых актов коммерческие письма-документы оформляются при помощи сочетаний различных речевых актов с преобладанием определенных перформативных высказываний. Так, например, в рекламации различаем ассертивы, декларативы, директивы, и экспрессивы. Рассмотрены особенности современного дискурсивного обучения иностранным языкам в инославянской среде. На базе классификации простых коммерческих писем представлена система упражнений на уроках русского языка как инославянского в болгарской студенческой аудитории: перевод, заполнение клишированными фразами, составление коммерческого письма по данному резюме или указанному плану / данным перформативным высказываниям. В современной лингводидактике утвердился дискурсивный полилингвальный подход в обучении иностранным языкам. Контрастивное обучение русскому языку как инославянскому в болгарской аудитории базируется на принципе параллельного изучения иностранного и родного языка в рамках межкультурного диалога. Современная болгарская методика преподавания русского языка как иностранного восприняла культуuroобразующую концепцию образования, в частности обучение русскому языку для специальных целей в болгарской аудитории.

Ключевые слова: дискурс, бизнес-корреспонденция, теория речевых актов, дискурсивное иноязычное обучение, русский язык как иностранный, русский язык как инославянский.

THE DISCOURSE OF BUSINESS CORRESPONDENCE IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE TO A BULGARIAN AUDIENCE

The article examines the peculiarities of the business correspondence discourse in Russian and Bulgarian in comparative terms. In the context of the typology of speech acts, a classification of simple commercial letters has been compiled, where assertives, commissives, directives, declaratives and expressives are distinguished. In the light of speech acts, commercial letters and documents are drawn up using combinations of various speech acts with a predominance of certain performative utterances. For example, in a complaint we distinguish between assertives, declaratives, directives, and expressions. The features of modern discursive teaching of foreign languages in a non-Slavic environment are considered. Based on the classification of simple commercial letters, a system of exercises is presented in the lessons of Russian as a non-Slavic language in a Bulgarian student audience: translation, filling in clichéd phrases, writing a commercial letter based on this resume or the specified plan / given performative statements. In modern linguodidactics, a discursive multilingual approach to teaching foreign languages has been established. The contrasting teaching of Russian as another Slavic language in a Bulgarian audience is based on the principle of parallel learning of a foreign and native language within the framework of an intercultural dialogue. Russian as a foreign language has been adopted by modern Bulgarian teaching methods as a culturally based concept of education – teaching Russian for special purposes in a Bulgarian audience.

Keywords: discourse, business correspondence, theory of speech acts, discursive foreign language teaching, Russian as a foreign language, Russian as another Slavic language.

Галина Лукић (Зрењанин)

**„МОЖЕТ ЛИ МАШИНА ПОНЈАТЬ СЛОВО АВТОРА?“
ЭКСПЕРИМЕНТАЛНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ
ВОЗМОЖНОСТЕЙ ИИ В АНАЛИЗЕ ПОРТРЕТНЫХ
ДЕТАЛЕЙ А. П. ЧЕХОВА**

Развитие технологий искусственного интеллекта ставит перед славистикой вопрос о границах применения цифровых методов в литературоведении. В данной работе выполнено экспериментальное сопоставление машинного и традиционного филологического анализа художественной детали на материале прозы А.П. Чехова.

Методология исследования основана на проведении серии контролируемых экспериментов, в которых большие языковые модели (Claude, ChatGPT-4, Gemini) выступают объектом анализа. Модели были протестированы на способность интерпретировать портретные детали из рассказов Чехова. Полученные машинные интерпретации сопоставлялись с филологическим анализом автора.

Результаты эксперимента показывают, что ИИ успешно выполняет формальный анализ, но не способен уловить культурный код детали, авторскую иронию и символический подтекст. Исследование демонстрирует принципиальную границу между формализуемым и неформализуемым в анализе художественного текста.

Ключевые слова: искусственный интеллект, художественная деталь, А.П. Чехов, цифровая филология, славистика

**CAN A MACHINE UNDERSTAND THE AUTHOR'S WORD?
AN EXPERIMENTAL STUDY OF AI CAPABILITIES
IN ANALYZING PORTRAIT DETAILS IN A. P. CHEKHOV**

The development of artificial intelligence (AI) technologies raises questions for Slavic studies about the boundaries of applying digital methods in literary scholarship. This work presents an experimental comparison of machine-based and traditional philological analysis of artistic detail in the prose of A. P. Chekhov.

The research methodology is based on conducting a series of controlled experiments in which large language models (Claude, ChatGPT-4, Gemini)

serve as the object of analysis. The models were tested for their ability to interpret portrait details from Chekhov's stories. The machine interpretations obtained were compared with the author's philological analysis.

The experimental results show that AI successfully performs formal analysis but is unable to grasp the cultural code of the detail, authorial irony, and symbolic subtext. The study demonstrates a fundamental boundary between the formalizable and non-formalizable in the analysis of literary text.

Keywords: artificial intelligence, artistic detail, A. P. Chekhov, digital philology, Slavic studies.

Глеб Максимович Маматов (Новосибирск)

МОТИВ ВРЕМЕНИ В КНИГЕ „ПТИЦЫ В ВОЗДУХЕ“

В работе рассматривается мотив времени в книге стихов К.Д. Бальмонта „Птица в воздухе. Строки напевные“. Работа состоит из нескольких смысловых пунктов. Во-первых, изучается влияние славянского народного календаря на творчество зрелого Бальмонта с опорой на его теоретические работы, где освещается оношение поэта к культуре средневековой Руси и славянских стран. Концепция времени во многом связана с солярным культом, который является хрестоматийным для самого поэта. При этом, образ Солнца у поэта связан и с другими мифологическими культурами („Зелёный святки“, „Червонные святки“, „Молитва к Солнцу“). Во-вторых, изучаются мотивы преодоления времени, темы вечности и её обретения, мотив преломления и пограничные темпоральные образы (сумерки, вечер, „преломление дня“, рассвет) в стихотворениях „Довременная“, „Преломленье дня“, „Осень“. Дана попытка рассмотрения идей поэта о времени в контексте европейской и русской философии эпохи Модерна.

Ключевые слова: тема времени, темпоральная структура, К.Д. Бальмонт, „Птицы в воздухе“, русский символизм, славянский календарь.

THE MOTIF OF TIME IN THE BOOK *BIRDS IN THE AIR*

This paper examines the motif of time in K. D. Balmont's book of poems, "Bird in the Air. Melodious Lines." The paper consists of several substantive sections. First, it examines the influence of the Slavic folk calendar on Balmont's mature work, drawing on his theoretical works, which elucidate the poet's relationship to the culture of medieval Rus' and Slavic countries. The concept of time is largely linked to the solar cult, a paradigmatic theme for the poet himself. Furthermore, the poet's image of the Sun is also linked to other mythological cultures ("Green Christmastide," "Red Christmastide," and "Prayer to the Sun"). Secondly, the motifs of overcoming time, themes of eternity and its attainment, the motif of refraction, and borderline temporal images (twilight, evening, "refraction of day," dawn) in the poems "Pre-Time," "Refraction of Day," and "Autumn" are explored. An attempt is made to examine the poet's ideas about time in the context of European and Russian philosophy of the Modern era.

Реч и аутор у доба најредних технологија: будућности славистици

Keywords: theme of time, temporal structure, K. D. Balmont, “Birds in the Air,” Russian Symbolism, Slavic calendar.

Биљана Марић (Београд)

ОКОСНИЦА: НА ПУТУ КА ИДИОМАТИЗАЦИЈИ

На примеру именице *окосница* која се најчешће употребљава са зависним генитивом у ограниченом броју конструкција (*окосница за њлеџа*, *окосница њриче*), показаћемо, користећи модел Т. Стексове и М. Копотева, али и подстакнути граматиком конструкција Ј. Рахиљине, да се дата именица налази на путу ка идиоматизацији, о чему сведочи њена ограничена синтаксичка и лексичка спојивост. Поредићемо дату именицу у српском језику са сличнима у лексичком погледу, указаћемо да ступањ идиоматизације може бити различит.

Кључне речи: синтакса, граматика конструкција, идиоматизација, српски.

OKOSNICA: ON THE WAY TO IDIOMATIZATION

Using the noun *okosnica* as an example—which is most frequently used with a dependent genitive in a limited set of constructions (e.g., *okosnica zapleta*, *okosnica priče*)—we will demonstrate, applying the model of T. Steksova and M. Kopotev and drawing on E. Rakhilina’s Construction Grammar, that this noun is on a path toward idiomatization. This is evidenced by its restricted syntactic and lexical combinability. By comparing this noun in Serbian with lexically similar items, we will indicate that the degree of idiomatization can vary.

Keywords: syntax, Construction Grammar, idiomatization, Serbian.

Јелена Маркова (Братислава)

ЭТИМОЛОГИЧЕСКОЕ ГНЕЗДО КАК СПОСОБ БИ- И ПОЛИЛИНГВАЛЬНОЙ СИСТЕМАТИЗАЦИИ ЛЕКСИКИ БЛИЗКОРОДСТВЕННЫХ ЯЗЫКОВ

В статье речь идет о значимости общего словарного состава славянских языков в аспекте их интеграционного развития. Большую роль в этом играет этимологическое гнездо как объединение слов, восходящих к общему праславянскому этимону. Цель статьи – на материале русского, чешского, словацкого языков в аттракции с другими славянскими языками – показать лингвистическую и лингводидактическую ценность этимологического гнезда как единицы общего лексического фонда славянских языков. Актуальность темы обеспечена значимостью исследования систематизации лексики русского языка с целью ее наиболее эффективной презентации в иноязычной аудитории. Научная новизна связана с описанием возможностей этимологического гнезда, включающего лексику родного и изучаемого языков, при преподавании РКИ. В работе использованы методы: сравнительно-сопоставительный, историко-этимологический, метод билингвального сравнения, словообразовательного анализа и др. В результате исследования автор приходит к выводу, что группировка лексики в виде этимологических гнезд при изучении русского языка в славянской аудитории имеет большое методическое, воспитательное, мотивирующее значение: помогает не только закреплению слов в долговременной памяти, лучшему пониманию языковой системы, но и осознанию славянского единства, языковой и культурной общности славянских народов.

Ключевые слова: общий словарный фонд, славянские языки, этимологическое гнездо, русский язык как иностранный

THE ETYMOLOGICAL NEST AS A METHOD FOR BILINGUAL AND POLYLINGUAL SYSTEMATIZATION OF VOCABULARY IN CLOSELY RELATED LANGUAGES

The article deals with the importance of the general vocabulary of the Slavic languages in terms of their integrative development. The etymological nest, as an association of words dating back to the common Proto-Slavic etymon, plays an important role in this. The purpose of the article is to use

material from the Russian and Czech languages to show the linguistic and linguodidactic value of the bilingual etymological nest. The relevance of the topic is ensured by the role of the study of the vocabulary systematization in the Russian language, with the aim of its most effective presentation to a foreign language audience. Scientific novelty is associated with the description of the possibilities of the etymological nest, which includes lexemes of the native and studied languages, when teaching Russian as a foreign language. The following methods were used in the work: comparative, historical-etymological, bilingual comparison, word-formation analysis, etc. As a result of the study, the author comes to the conclusion that the grouping of vocabulary in the form of etymological nests when studying the Russian language in a Slavic audience has a great methodological, educational, and motivating value: it helps not only to consolidate words in long-term memory and to gain a better understanding of the language system, but also to understand the Slavic unit- and linguistic and cultural community of the Slavic peoples.

Keywords: general lexical basis, Slavic languages, etymological nest, Russian as a foreign language.

Радмило Маројевић (Београд)

БЕЛИЋЕВО УЧЕЊЕ О ПОСТАНКУ ПРИДЈЕВСКОГ ВИДА И СЛОВЕНСКА АНТРОПОНИМСКА ОБРАЗОВАЊА

У овом чланку се разматра учење Александра Белића о генези категорије одређености–неодређености придјева у прасловенском језику. Прецизирају се фазе у развоју облика сложене придјевске промјене. Питање о постанку категорије одређености–неодређености придјева повезује се са питањем о постанку антропонимске категорије имена по мужу, па се с тим у вези анализирају трагови супстантивне фазе у развоју облика одређеног вида у српској антропониимији, топонимији и апелативној лексици. У завршним поглављима рада објашњава се преображај именица средњег рода у антропониме мушког рода у прасловенском (*Radъko*) и старосрпском језику (*Miloje*) и активност анафорске замјенице *jb*, *ja*, *je* у прасловенском језику,

Кључне ријечи: категорија придјевског вида, имена по мужу, српски антропоними типа *Miloje*, словенски антропоними типа *Radъko*.

BELIĆ'S TEACHING ON THE FORMATION OF THE ADJECTIVAL ASPECT AND SLAVIC ANTHROPONYMIC DERIVATIONS

This article discusses Aleksandar Belić's theory of the genesis of the category of definiteness-indefiniteness of adjectives in the Proto-Slavic language. The phases in the development of the forms of complex adjective change are specified. The question of the origin of the category of definiteness-indefiniteness of adjectives is connected with the question of the origin of the anthroponymic category of names after the husband, and in this regard, traces of the substantive phase in the development of forms of the definite type in Serbian anthroponymy, toponymy, and appellative lexicon are analyzed. The final chapters of the paper explain the transformation of neuter nouns into masculine anthroponyms in Proto-Slavic (*Radъko*) and Old Serbian (*Miloje*) and the activity of the anaphoric pronoun *jb*, *ja*, *je* in Proto-Slavic.

Keywords: category of adjective form, names after husband, Serbian anthroponyms of the *Miloje* type, Slavic anthroponyms of the *Radъko* type.

Лука Меденица (Београд)

ПЕРСОНАЛИЈЕ У УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ ЈЕЗИКА КАО СТРАНОГ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (НИВО А1)

Рад се бави анализом заступљености и степена интеграције персоналија у настави руског језика као другог страног у другом циклусу основног образовања у Републици Србији, на нивоу А1 према Заједничком европском референтном оквиру за живе језике. Полазећи од становишта да су језик и култура нераздвојиви у процесу наставе и учења страног језика, аутор посебну пажњу усмерава на персоналије, као изузетно важну компоненту социокултурне компетенције ученика. Корпус истраживања чине уџбенички комплети *Давай*, *Конечно* и *Наш класс* за пети и шести разред основне школе. Истраживање је засновано на квантитативној и квалитативној анализи, при чему су персоналије разврстане у четири нивоа интеграције. Иако су персоналије присутне у уџбеничким комплетима, резултати анализе материјала указују на то да њихов дидактички потенцијал није у потпуности искоришћен, што упућује на потребу за систематичнијим и методички осмишљенијим приступом њиховој интеграцији у наставу и учење руског језика као другог страног.

Кључне речи: социокултурна компетенција, персоналије, руски језик као страни

PERSONALIA IN TEXTBOOKS OF RUSSIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE IN THE REPUBLIC OF SERBIA (A1 LEVEL)

This paper examines the representation and degree of integration of *personalia* in the teaching of Russian as a foreign language in the second cycle of primary education in the Republic of Serbia, at the A1 level according to the Common European Framework of Reference for Languages. Proceeding from the view that language and culture are inseparable in the process of foreign language learning, the author places special emphasis on *personalia* as a highly important component of learners' sociocultural competence. The research corpus consists of 3 textbook sets used in the fifth and sixth grades of primary school. The study is based on both quantitative and qualitative analysis, with *personalia* classified into four levels of integration. The results

indicate that, although *personalia* are present in the analyzed textbooks, their didactic potential is not fully exploited, which points to the need for a more systematic and methodologically grounded approach to their integration into the teaching of Russian as a foreign language.

Keywords: sociocultural competence, *personalia*, Russian as a foreign language.

Милица Миленковић (Ниш)

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КЊИЖЕВНИЦИ У НАСТАВНОМ КАНОНУ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ИЗМЕЂУ ТРАДИЦИЈЕ И САВРЕМЕНОГ КУРИКУЛУМА

У раду се разматра заступљеност јужнословенских књижевника у плану и програму за средњу школу у Републици Србији, са циљем да се испита њихово место у наставном канону и начин на који се представљају у оквиру наставе српског језика и књижевности. Полазећи од важећих наставних програма и читанки, анализирамо избор аутора и текстова из јужнословенских књижевности (хрватске, босанскохерцеговачке, црногорске, словеначке, македонске), при чему уочавамо да су они најчешће заступљени кроз репрезентативне примере по књижевним епохама. Таква селекција омогућава уклапање јужнословенских писаца/песника у шири књижевноисторијски оквир, али истовремено доводи до њихове фрагментарне присутности и недовољне контекстуализације. Поседна пажња посвећена је питањима канонизације, интеркултуралног приступа и могућности да се кроз дела јужнословенских аутора подстакне развијање културног дијалога, књижевноисторијске свести и критичког мишљења код ученика. У завршном делу рада указујемо на проблеме и ограничења у наставној пракси, као и на могуће правце унапређивања наставног приступа јужнословенској књижевности у средњој школи.

Кључне речи: јужнословенска књижевност, средња школа, наставни програм, књижевни канон, интеркултуралност, настава књижевности

ATYPICAL AMBITRANSITIVITY: CAN PERFECTIVE (AND BIASPECTUAL) TRANSITIVE VERBS DROP A DIRECT OBJECT?

This paper examines the representation of South Slavic writers in the secondary school curriculum, aiming to investigate their place within the educational canon and the way they are presented in the teaching of Serbian language and literature. Based on the current curricula and textbooks, the selection of authors and texts from South Slavic literatures (Croatian, Bosnian-Herzegovinian, Montenegrin, Slovenian, and Macedonian) is analyzed, as well as their function in achieving the educational goals of teaching. Special attention is paid to the issues of canonization, intercultural approach, and the

potential for using works by South Slavic writers to foster literary-historical awareness, cultural dialogue, and critical thinking among students. The paper also highlights certain problems and limitations in teaching practice, such as the fragmentary representation of authors, insufficient contextualization, and limited space for comparative reading. Finally, possible directions for improving the teaching approach to South Slavic literature in secondary schools are proposed.

Keywords: South Slavic literature, secondary school, curriculum, literary canon, interculturality, literature education.

Стефан Милошевић (Београд)

**КА ОПИСУ ЈЕЗИЧКЕ ЛИЧНОСТИ ИРЕНЕ ГРИЦКАТ
(НА МАТЕРИЈАЛУ МЕМОАРСКИХ ЗАПИСА
У ЛЕБДИВОМ ХОДУ)**

У реферату се разматрају основни аспекти језичке личности Ирене Грицкат на основу учења о језичкој личности Ј. Н. Караулова и досадашњих истраживања лексичког израза поменуте ауторке. Као материјал за анализу послужило је мемоарско дело *У лебдивом ходу*, чији се језички израз сагледава у оквиру вербално-семантичког, лингво-когнитивног и прагматичког нивоа. Предложена анализа може послужити као један од могућих модела лингвистичке анализе мемоарских записа.

Кључне речи: Ирена Грицкат, језичка личност, мемоари, српски језик.

**TOWARDS A DESCRIPTION OF THE LINGUISTIC
PERSONA OF IRENA GRICKAT (BASED ON THE MEMOIR
RECORDS *U LEBDIVOM HODU*)**

In this paper, the basic aspect of the language personality of Irena Grickat is examined based on J. N. Karaulov's theory on language personality and existing research on the lexical expression of the mentioned author. As a material for analysis, the memoirs *In the hovering walk* were used, within which the verbal-semantic, linguo-cognitive, and pragmatic levels of language expression are considered. The proposed analysis can serve as one of the possible models of linguistic analysis of memoirs.

Keywords: Irena Grickat, language personality, memoirs, Serbian language.

Никола Миљковић (Београд)

ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И ТУМАЧЕЊЕ КЊИЖЕВНОСТИ: ДА ЛИ ЈЕ УГРОЖЕН „ХОРИЗОНТ ОЧЕКИВАЊА”?

Развој вештачке интелигенције у последњим деценијама снажно је утицао на готово све области људског деловања, па тако и на образовање. Алата засновани на вештачкој интелигенцији данас су у стању да сажимају текстове, објашњавају појмове, упоређују мотиве и нуде готове интерпретације књижевних дела. Ова чињеница намеће важно питање: да ли вештачка интелигенција заиста помаже разумевању књижевности или, напротив, угрожава саму идеју читања и тумачења као унутрашњег, личног и естетског чина?

Ово питање није само педагошко, већ и дубоко теоријско и филозофско, јер, у основи дилеме не стоји само проблем нове технологије, већ бројна друга питања: шта значи читати, шта значи тумачити, каква је улога читаоца и наставника у том процесу, шта, на крају крајева, читалац добија или губи ако не „борави” у самом тексту, већ се са њим упознаје посредно, путем алата које пружа вештачка интелигенција.

Кључне речи: Вештачка интелигенција, књижевност, рецепција, тумачење

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND THE INTERPRETATION OF LITERATURE: IS THE "HORIZON OF EXPECTATIONS" THREATENED?

The development of artificial intelligence (AI) in recent decades has had a profound impact on almost all fields of human activity, including education. Today, AI-based tools are capable of summarizing texts, explaining concepts, comparing motifs, and offering ready-made interpretations of literary works. This fact raises a crucial question: Does artificial intelligence truly aid in the understanding of literature, or, conversely, does it threaten the very idea of reading and interpretation as an internal, personal, and aesthetic act?

This question is not merely pedagogical but also deeply theoretical and philosophical. At the heart of this dilemma lies not the problem of new technology itself, but numerous other questions: what does it mean to read, what does it mean to interpret, what is the role of the reader and the teacher in that

process, and ultimately, what does the reader gain or lose if they do not “dwell” within the text itself, but instead encounter it indirectly through tools provided by artificial intelligence.

Keywords: artificial intelligence, literature, reception, interpretation.

Владимир Морозјук (Праг)

АВТОСТЕРЕОТИП «Я ЕВРОПЕЕЦ» В ЧЕШСКОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Автостереотип «я европеец» является одним из ключевых автостереотипов в чешском политическом дискурсе. Используя его, чешские политики конструируют и поддерживают представление о себе и своей стране на политической карте мира. Множественность интерпретаций понятия «европеец» открывает политикам широкие возможности для воздействия на аудиторию и продвижения собственных идей.

Ключевые слова: политическая лингвистика, автостереотип, стереотип, Европа, политический дискурс.

THE AUTOSTEREOTYPE “I AM EUROPEAN” IN CZECH POLITICAL DISCOURSE

The autostereotype “I am European” is one of the most significant autostereotypes in Czech political discourse. By employing this autostereotype, Czech politicians construct and maintain an image of themselves and their country on the political map of the world. The polysemy of the concept “European” provides politicians with a wide range of opportunities to influence the audience and promote their political ideas.

Keywords: political linguistics, autostereotype, stereotype, Europe, political discourse.

Светлана Алексејевна Москвичова (Москва)

КИРИЛИЦА И ЛАТИНИЦА В ГОРОДСКОМ ЛАНДШАФТЕ МОСКВЫ: ДИГЛОССИЯ ИЛИ ИГРА СМЫСЛАМИ?

К обсуждению предлагаются вопросы, связанные с культурной апроприацией и маркированием городского пространства через анализ уличных надписей. Алфавит является одним из значимых символов принадлежности к цивилизационным ареалам, а его использование в ландшафте города является культурно значимым феноменом. С тем или иным типом алфавита могут быть связаны различные типы репрезентации, такие как престиж, успех, прогресс, романтизация прошлого или настоящего, экзотизм, но также регресс и архаизация. В этом смысле использование алфавита определяется типом языковой лояльности и вкусом различных социальных страт городских жителей. С другой стороны, само пространство города с исторически сложившимися функциональными и семиотическими доминантами «сопротивляется», накладывает ограничения и может способствовать переосмыслению смыслов, заложенных в надписях. Наконец, власти задают векторы градостроительной политики, используя законодательные и иные инструменты влияния.

Материалом исследования послужили надписи, собранные методом сплошной выборки, на четырех центральных и двух периферийных улицах Москвы общим количеством 560 единиц. Анализ включал алфавит, язык, место расположение надписи, общий контекст, смыслы, историю места и референта номинации. Исследовательский интерес был сосредоточен на вопросе, можно ли рассматривать использование латиницы как своеобразный тип диглоссии или же это информационная необходимость, а также креативность и языковая игра. Одним из результатов, полученных в ходе анализа надписей, стала констатация факта символизма целого ряда надписей на латинице, за которыми скрываются связи русской и европейской культуры.

Ключевые слова: семиотика пространства, языковой ландшафт, языковая лояльность, алфавит, диглоссия, русский язык, Москва

CYRILLIC AND LATIN SCRIPT IN MOSCOW'S URBAN LANDSCAPE: DIGLOSSIA OR PLAY WITH MEANINGS?

This study focuses on an examination of issues related to cultural appropriation and the marking of urban space through an analysis of street inscriptions. The alphabet is one of the significant symbols of belonging to civilizational spheres, and its use in the cityscape is a culturally significant phenomenon. Different types of representation can be associated with a particular script, such as prestige, success, progress, the romanticization of the past or present, exoticism, but also regression and archaization. In this sense, the choice of alphabet is determined by the type of language loyalty and the taste of various social strata among city residents. On the other hand, the urban space itself, with its historically established functional and semiotic dominants, “resists,” imposes limitations, and can contribute to a reinterpretation of the meanings embedded in the inscriptions. Finally, the authorities set the vectors of urban planning policy using legislative and other instruments of influence.

The research material consisted of inscriptions collected by the method of exhaustive sampling on four central and two peripheral streets of Moscow, totaling 560 items. The analysis included the alphabet, language, location of the inscription, general context, meanings, history of the place, and the referent of the naming. The research interest focused on the question of whether the use of the Latin script can be considered a peculiar type of diglossia, or whether it is an informational necessity, as well as an act of creativity and linguistic play. One of the results obtained during the analysis of the inscriptions was the observation of the symbolic nature of a whole series of inscriptions in Latin script, behind which lie connections between Russian and European cultures.

Keywords: spatial semiotics, linguistic landscape, language loyalty, alphabet, diglossia, Russian language, Moscow.

Наталија Игоревна Мурављова (Москва)

СЕМАНТИКА И ПРАГМАТИКА ДЕЗИДЕРАТИВНОЙ КОНСТРУКЦИИ *БИ ДА* + *PRAES* В СЕРБСКОМ ЛИТЕРАТУРНОМ ЯЗЫКЕ

В сербском литературном языке грамматические формы и конструкции с союзной частицей *да* имеют тенденцию маркировать нефактивные ситуации. В докладе рассматривается структура, семантика и прагматика конструкции *би да* + *praes*, которая состоит из сочетания аористной формы вспомогательного глагола *бити* и презентной *да-конструкции* (например: *ја бих да се враћим, док не буде касно* – «я бы хотел вернуться, пока не поздно»). В структуре *би да* + *praes* просматривается элиминация глагольного компонента со значением желания (напр. *желети, хтејети, војети* – *желео бих да се враћим*), что провоцирует изменение синтаксических характеристик конструкции, а именно экспликацию подлежащего при клитическом элементе *би* (напр.: *ћии би да дођеш* – «ты бы хотел прийти»). В сербском литературном языке данное аналитическое «новообразование» имеет дезидеративное значение и обозначает ирреальные ситуации, в которых присутствует компонент пожелания.

Ключевые слова: желательные конструкции, сербский язык, *да-конструкция*, ирреальность

SEMANTICS AND PRAGMATICS OF THE DESIDERATIVE CONSTRUCTION *БИ ДА* + *PRAES* IN THE SERBIAN LITERARY LANGUAGE

In the Serbian standard language, grammatical forms and constructions containing the complementizer **da** tend to mark non-factive situations. This paper examines the structure, semantics, and pragmatics of the **bi da + present** construction, which consists of the aorist form of the auxiliary verb *biti* 'to be' combined with a present-tense *da*-construction (e.g. *ja bih da se vratim, dok ne bude kasno* 'I would like to return before it is too late').

In the structure **bi da + present**, one can observe the elimination of a verbal component expressing desire (e.g. *želeti, hteti, voleti* — *želeo bih da se vratim* 'I would like to return'), which triggers changes in the syntactic properties of the construction, namely the explicit realization of the subject

alongside the clitic element *bi* (e.g. *ti bi da dođeš* ‘you would like to come’). In the Serbian standard language, this analytical “innovation” has a desiderative meaning and denotes irrealis situations that include a component of wish or desire.

Keywords: desiderative construction, Serbian, da-construction, irrealis.

Матија Нешовић (Београд)

НЕТИПИЧНА АМБИТРАНЗИТИВНОСТ: МОГУ ЛИ СВРШЕНИ (И ДВОВИДСКИ) ПРЕЛАЗНИ ГЛАГОЛИ ОДСТРАЊИВАТИ ПРАВИ ОБЈЕКАТ?

У литератури је констатовано да се поједини прелазни глаголи могу користити без експлицитно израженог правог објекта (при чему се он не реконструише на основу контекста). У том случају подразумева се постојање некаквог неодређеног појма који је обухваћен или погђен глаголском радњом (обично трпиоца), али његов идентитет није релевантан или познат. Овакви глаголи терминолошки се одређују као (А-)амбидранзитивни, (А-)лабилни, а у нашој средини и као факултативно прелазни. У студијама и приручницима овакве глаголске лексеме (експлицитно или имплицитно, тј. кроз примере) доводе се у тесну везу с несвршеним видом. У овом раду преиспитаћемо дату тезу тако што ћемо анализирати примере употребе перфективних и двовидских прелазних глагола без правог објекта у српском језику (на материјалу електронског корпуса CLASSLA-web.sr 1.0). На основу прелиминарног увида у грађу можемо издвојити неколико граматичко-семантичких класа оваквих глагола; то су, између осталог, деминутивни и делимитативни (нпр. *Тевез „чалабрицу“ $\emptyset$ са њрвим човеком Милана*), ингресивни (нпр. *Марија је зајевала $\emptyset$*), аблативни (нпр. *Ошћио је $\emptyset$ из чаше*) и резултативни глаголи (*Зваћу ње кад јегем $\emptyset$*), као и лексеме са инкорпорираним објектом (уп. *удахнући* [ваздух], спорт. *изјубићи* [меч], *шутираћи* [лопту]) и глаголи којима се означавају рутинске активности у свакодневном простору (нпр. *Јујрос сам усисао, ѡролуфћирао* [своју кућу] и *одрисао ѡрашину*).

Кључне речи: амбитранзитивни глаголи, факултативно прелазни глаголи, прави објекат, прелазност, глаголски вид, свршени глаголи, српски језик.

ATYPICAL AMBITRANSITIVITY: CAN PERFECTIVE (AND DUAL-ASPECT) TRANSITIVE VERBS DROP A DIRECT OBJECT?

It has been noted in the literature that certain transitive verbs can be used without an explicitly expressed direct object (in which case the

object is not contextually recovered). In such cases, the existence of some indefinite entity that is encompassed or affected by the verbal action (usually the patient) is presupposed, but its identity is not relevant or is unknown. Such verbs are terminologically defined as (A-)ambitransitive, (A-)labile, or optionally transitive. In studies and reference works, such verbal lexemes are (explicitly or implicitly, i.e., through examples) brought into close association with the imperfective aspect. In this paper, we re-examine this thesis by analyzing examples of the use of perfective and biaspectual transitive verbs without a direct object in Serbian (based on material from the electronic corpus CLASSLA-web.sr 1.0). On the basis of a preliminary survey of the data, several grammatical-semantic classes of such verbs can be identified. These include, among others, diminutive and delimitative verbs (e.g., *Тевез „чалабрицу“* $\emptyset$ *са првим човеком Милана*), ingressive verbs (e.g. *Марија је запевала* $\emptyset$), ablative verbs (e.g., *Отпио је* $\emptyset$ *из чаше*), and resultative verbs (*Зваћу те кад једем* $\emptyset$), as well as lexemes with an incorporated object (cf. *удахнути* [ваздух], спорт. *изгубити* [меч], *шутирати* [лопту]) and verbs denoting routine activities in everyday domestic settings (e.g., *Јутрос сам усисао, пролуфтирао* [своју кућу] *и обрисао прашину*).

Keywords: ambitransitive verbs, optionally transitive verbs, direct object, transitivity, verbal aspect, perfective verbs, Serbian language.

Наталија Њаголова (Велико Трново, Рим)

**ФОРМА ВОДЫ.
ТРАНСФОРМАЦИИ СИМВОЛИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ
РОМАНА „АННА КАРЕНИНА“
В СЕРИАЛЕ *VOLVER A CAER***

Сериал „Снова упасть“ (*Volver a Caer*, 2023), снятый мексиканскими режиссерами Нельсоном Хосе Карранзой и Карлосом Самой, можно рассматривать как экранизацию-аналогию по классификации Джеффри Вагнера. Несмотря на сохранение сюжетного каркаса романа Л.Н. Толстого „Анна Каренина“, действие происходит в новой реальности – в Мексике XXI века. Основные персонажи получили новые социальные роли, но смысл послания не изменился – счастье невозможно, если построено на губительной любви-страсти.

Суть доклада – в семантике замены одного из ключевых символов романа: поезда и всей системы образов, связанных с семантическим полем „железная дорога“. Их место занимают символика воды и производные визуально-семантические элементы: плавание, прыжки в воду, гидрологические топосы, водная (сине-зеленая) колористика.

Мотивировка замены интерпретируется в контексте культурной ситуации нового миллениума и семиотики воды в кинотекстах данного периода.

Ключевые слова: поэтика, символ, роман, сериал, семантическое поле

**THE SHAPE OF WATER: TRANSFORMATIONS
OF THE SYMBOLIC STRUCTURE OF THE NOVEL
ANNA KARENINA IN THE TV SERIES *VOLVER A CAER***

The series *Falling Again* (*Volver a Caer*, 2023), directed by the Mexican filmmakers Nelson José Carranza and Carlos Sama, can be categorized as an adaptation-analogue according to Jeffrey Wagner's classification. While maintaining the narrative skeleton of L. N. Tolstoy's novel *Anna Karenina*, the action unfolds in a new reality – the reality of twenty-first-century Mexico. The main characters are assigned new social roles, yet the meaning of the central premise remains intact: happiness is unattainable when founded on a destructive love-passion.

The essence of this paper is grounded in the semantics of substituting one of the novel's key symbols – the symbol of the train, and the entire system of images associated with the semantic field “rail transport.” Their place is taken by the symbolism of water and its derivative visual-semantic elements: swimming, diving into water, hydrological topoi, and a water (blue-green) color palette.

The motivation for this substitution is interpreted in the context of the cultural situation of the new millennium and the semiotics of water in the cinematic texts of this era.

Keywords: poetics, symbol, novel, series, semantic field.

Јелена Обухова (Скопје)

**РУССКАЯ КУЛЬТУРА И ЕЁ ПОНИМАНИЕ ПРИ
ПЕРЕВОДЕ НА МАКЕДОНСКИЙ ЯЗЫК НА ПРИМЕРЕ
РОМАНА И. ИЛЬФА И Е. ПЕТРОВА
„ДВЕНАДЦАТЬ СТУЛЬБЕВ“**

Роман И.Ильфа и Е.Петрова раскрывает для читателя непростую эпоху, в которую происходит переход от одного строя к другому, в связи с чем он необыкновенно богат реалиями, многие из которых непонятны уже современному русскому читателю, и тем более – македонскому. Здесь встречаются сложные имена собственные, которые особенно трудно переводить. Не случайно даже в школьном издании количество сносок составляет несколько сотен.

Только в пласте собственных имен мы сталкиваемся с такими реалиями, как советизмы (сложносокращенные имена и названия), слова нового быта (на уровне брендов), предметы и явления традиционного быта (смена названий улиц, учреждений и др).

Статья посвящена особенностям перевода этих имен и тому, как сделать текст перевода максимально понятным для читателя и приблизить его там, где это возможно, к македонской действительности, сохраняя при этом неповторимые особенности романа.

Ключевые слова: русская ономастика, перевод имен собственных, И.Ильф и Е.Петров, перевод на македонский язык, реалии, переводчики Н.Шуканов, Е. Обухова

**RUSSIAN CULTURE AND ITS INTERPRETATION
IN TRANSLATION INTO MACEDONIAN:
THE CASE OF I. ILF AND E. PETROV'S NOVEL
*THE TWELVE CHAIRS***

Ilf and Petrov's novel reveals to the reader a complex historical period in which the transition from one social order to another is taking place. As a result, it is unusually rich in realia, many of which are incomprehensible to modern Russian readers, much less Macedonian ones. It contains complex proper names that are particularly difficult to translate. It is no coincidence that even a school edition of the novel contains several hundred footnotes.

Only in the proper names section do we encounter such realia as Sovietisms (compound abbreviations of names and titles), words of the new way of life (at the brand level), and objects and phenomena of traditional life (changes in street names, institutions, etc.).

The article is focused on the specifics of translating these names and how to make the translated text as understandable as possible for the reader and bring it, where possible, closer to Macedonian reality, while preserving the unique features of the novel.

Keywords: Russian onomastics, translation of proper names, I. Ilf and E. Petrov, translation into Macedonian, realia, translators N. Shukanov, E. Obukhova.

Маја Павловић Шајтинац (Косовска Митровица)
Василије Стоиљковић (Косовска Митровица)

**КОГНИТИВНА ФАСАДА И ДЕКОМПОЗИЦИЈА
ЗНАЧЕЊА: КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СРПСКО-
РУСКИХ ГАСТРОНИМА У ОГЛЕДАЛУ ДЕЛИМИЧНИХ
И ЛАЖНИХ ЛЕКСИЧКИХ ПАРАЛЕЛА
(Београд – Москва – Париз)**

Тема рада је контрастивна анализа гастронома у руско-српском језичком контакту. Предмет истраживања су специфични модалитети гастрономске терминологије који су настали услед формалне сродности двају језика. Истраживање је вршено на емпиријској грађи која је сакупљена током јануара 2026. године посматрањем јеловника ресторана у Београду, Москви и Паризу.

Циљ рада је декомпозиција механизма који дефинишемо као „когнитивна фасада“, подразумевајући под тим психолингвистички феномен привидне семантичке прозирности услед кога долази до обустављања критичке провере значења у ситуацији контакта блискородних језика. Овај механизам, због акустичке и графичке, често привидне блискости, парадоксално нарушава прецизно преношење информативног садржаја и на тај начин генерише зону „привидног разумевања“. Последице долази до погрешног изједначавања заједничке интерсемеме са целокупним значењским дијапазоном и занемаривања кључних диференцијалних семема или идиосемема.

Помоћу метода компаративне анализе словенског и несловенског кода (француска говорна средина) долазимо до резултата који указује да језичка удаљеност зауставља аутоматизам „когнитивне фасаде“ и води ка аналитичкој декомпозицији значења у циљу функционалне комуникације. Применом дескриптивног и контрастивног метода, уз семантичку анализу компонената, рад осветљава процесе хибридизације гастронома у сродним срединама.

Очекивани резултати нуде нови таксономски модел за прецизнију лексикографску обраду делимичних и лажних лексичких паралела. Рада представља емпиријску основу за израду будућег Речника руско-српских лексичких паралела.

Кључне речи: когнитивна фасада, лексичке паралеле, интерсемема, декомпозиција значења, гастрономи, руско-српски језички контакт.

**COGNITIVE FACADE AND THE DECOMPOSITION
OF MEANING: A CONTRASTIVE ANALYSIS
OF RUSSIAN-SERBIAN GASTRONYMS THROUGH
THE LENS OF PARTIAL AND FALSE LEXICAL PARALLELS
(BELGRADE – MOSCOW – PARIS)**

The subject of this paper is a contrastive analysis of gastronyms within Russian-Serbian language contact. The research focuses on specific modalities of gastronomic terminology that have emerged due to the formal affinity between the two languages. The study was conducted on empirical data collected during January 2026 through the observation of restaurant menus in Belgrade, Moscow, and Paris.

The aim of the paper is the decomposition of the mechanism we define as the “cognitive facade,” referring to a psycholinguistic phenomenon of apparent semantic transparency. This phenomenon leads to the suspension of critical meaning verification in situations of contact between closely related languages. Due to acoustic and graphic—often illusory—proximity, this mechanism paradoxically disrupts the precise transmission of informative content, thereby generating a zone of “apparent understanding.” Consequently, the common intersememe is incorrectly equated with the entire semantic range, while key differential sememes or idiosememes are neglected.

By employing a **comparative method** to codes (the French-speaking environment), the results indicate that linguistic distance halts the automatism of the “cognitive façade” and leads to the analytical decomposition of meaning for the purpose of functional communication. Through the application of descriptive and contrastive methods, along with semantic component analysis, the paper sheds light on the processes of gastronym hybridization in related environments.

The expected results offer a new taxonomic model for more precise lexicographic processing of partial and false lexical parallels. The paper provides an empirical foundation for the creation of a future *Dictionary of Russian-Serbian Lexical Parallels*.

Keywords: cognitive facade, lexical parallels, intersememe, decomposition of meaning, gastronyms, Russian-Serbian language contact.

Жељка Панџић (Пале)
Маријана Митрић (Пале)

ЗАПАДНО ОД ДРИНЕ: МЕДИЈСКА СЛИКА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ САРАЈЕВСКОГ КУЛТУРНОГ КРУГА

Поред старог и латентног утицаја историје на славистику уопште, у времену глобализације а то значи и транснационализације, статус српске књижевности западно од Дрине, као књижевности са наглашеним осјећајем националног идентитета изложен је сложенијим релацијама. То је нарочито видљиво у дискрепанцији између реалне естетске вриједности књижевних дјела и њихове рецепције која је, када су у питању српски писци, готово па по правилу идеолошка, задата балканистичким дискурсом. Циљ нашега рада јесте управо у томе да докажемо полазну хипотезу, а истовремено истакнемо књижевнопоетичку и књижевноисторијску вриједност писаца сарајевског културног круга, као оног круга који партиципира у канону српске књижевности, принципу *оклеветаности* супротставимо аргументовану ревалоризацију. У раду ћемо покушати представити статус најзначајнијих и најилустративнијих имена и њихових дјела, у том контексту, са акцентом на дјело Мома Капора и Стевана Тонтића.

Кључне ријечи: славистика, глобализација, транснационализација, балканистички дискурс, рецепција, национални идентитет, сарајевски културни круг, Момо Капор, Стеван Тонтић.

WEST OF THE DRINA: THE MEDIA IMAGE OF SERBIAN LITERATURE OF THE SARAJEVO CULTURAL CIRCLE

In addition to the old and latent influence of history on Slavic studies in general, in the era of globalization, which also means transnationalization, the status of Serbian literature west of the Drina, as literature with a pronounced sense of national identity, is exposed to more complex relations. This is particularly evident in the discrepancy between the actual aesthetic value of literary works and their reception, which, in the case of Serbian writers, is almost invariably ideological, shaped by the Balkanist discourse.

The aim of our work is precisely to prove the initial hypothesis, while at the same time highlighting the literary-poetic and literary-historical value of the writers of the Sarajevo cultural circle, as the circle that participates in the

canon of Serbian literature, contrasting the principle of defamation with an argued reevaluation. In the paper, we will attempt to present the status of the most significant and illustrative names and their works in that context, with an emphasis on the works of Momo Kapor and Stevan Tontić.

Keywords: Slavic studies, globalization, transnationalization, Balkanist discourse, reception, national identity, Sarajevo cultural circle, Momo Kapor, Stevan Tontić.

Александар Виталевич Пашков (Москва)

„ДИКИЙ ВНУК СЛАВЯН“. ПУШКИНСКИЕ АЛЛЮЗИИ НА СЛАВЯНСКУЮ ТЕМУ В СОВРЕМЕННОЙ ПОЭЗИИ

Неоднократно затрагивавшаяся А.С. Пушкиным славянская тема („Песни западных славян“, „Я памятник себе воздвиг нерукотворный...“ и другие произведения) получила продолжение в современной поэзии как в духе постмодернизма (Тимур Кибиров „Возвращение из Шилькова в Коньково (педагогическая поэма)“, так и в традициях гражданской лирики (Константин Кинчев «Небо славян»).

“THE WILD GRANDSON OF THE SLAVS”: PUSHKINIAN ALLUSIONS TO SLAVIC THEMES IN CONTEMPORARY POETRY

The Slavic theme repeatedly touched upon by Alexander Pushkin (“Songs of the Western Slavs”, “A monument I`ve raised no built with hands...” and other works) has been continued in modern poetry, both in the spirit of postmodernism (Timur Kibirov’s “Return from Shilkovo to Konkovo (pedagogical poem)”) and in the traditions of civic poetry (Konstantin Kinchev’s “The sky of Slavs”).

Вјеслав Пшибила (Лоћ)

Каролина Пеек (Лоћ)

**„WIELKA WODA” – POWIEŚĆ ŽIVKO ČINGO (1971) I
FILM IVO TRAJKOWA (2004). POWINOWACTWA
I RÓŻNICE**

Wybitna i kontrowersyjna powieść Živko Čingo „Wielka woda” (*Големата вода*) została przeniesiona na ekran filmowy po trzydziestu trzech latach. Powieściowe arcydzieło macedońskiego pisarza stało się zatem przedmiotem przekładu intersemiotycznego. Celem niniejszego artykułu jest analiza ekranowej adaptacji „Wielkiej wody” w reżyserii Iwo Trajkowa w perspektywie semiotyki kultury popularnej, ze szczególnym uwzględnieniem znaków filmowych dotyczących kreacji bohaterów oraz składników przestrzeni świata przedstawionego: poszczególnych scen, ujęć, elementów niewerbalnych w komunikacji bohaterów, postaci drugoplanowych lub epizodycznych. Tym samym proces analityczny opiera się na dekodowaniu wskazanych znaków w kontekście głównych elementów filmowej semiosfery dzieł pozostających w macedońskiej sferze kulturowej. Adaptacja filmowa jest tu ujmowana jako operacja translatologiczna będąca szczególnym przypadkiem przekładu intersemiotycznego. Analiza semiotyczna będzie opierała się na rozpoznaniu funkcji znaczeń, które istnieją w łańcuchach semiologicznych powiązanych z opisami socjologicznymi. Każda udana adaptacja filmowa, jak to jest w przypadku ekranizacji w reż. Trajkowa, jest urzeczywistnieniem dzieła literackiego w niejęzykowej estetyce filmu. Dzieje się tak, ponieważ to nie logika językowa stoi w jej centrum, lecz logika dzieła literackiego w różnych odmianach mediów.

**“THE GREAT WATER” – THE NOVEL BY ŽIVKO ČINGO
(1971) AND THE FILM BY IVO TRAJKOV (2004):
AFFINITIES AND DIFFERENCES**

Živko Čingo’s outstanding and controversial novel “The Great Water” (*Големата вода*) has been adapted for film after thirty-three years. The Macedonian writer’s masterpiece has thus become the subject of intersemiotic translation. The aim of this article is to analyze Ivo Trajkov’s screen adaptation of “The Great Water” through the lens of popular culture semiotics, with particular emphasis on cinematic signs related to the creation of characters and the components of the depicted world: individual scenes, shots, nonver-

bal elements in the characters' communication, and supporting or episodic characters. The analytical process is therefore based on decoding these signs in the context of the main elements of the cinematic semiosphere of works within the Macedonian cultural sphere. Film adaptation is here conceptualized as a translational operation, constituting a special case of intersemiotic translation. Semiotic analysis will be based on identifying the functions of meanings that exist in semiological chains linked to sociological descriptions. Every successful film adaptation, as is the case with Trajkov's adaptation, is a realization of a literary work within the non-linguistic aesthetic of film. This is because it is not linguistic logic that is at its heart, but the logic of the literary work in various media.

Мирјана Петровић-Филиповић (Београд)

РЕЦЕПЦИЈА КАНТОВЕ ДЕФИНИЦИЈЕ УЗВИШЕНОГ У ПОЕЗИЈИ СЕРГЕЈА ЗАВЈАЛОВА

Рад истражује рецепцију Кантове дефиниције узвишеног у поезији савременог руског аутора Сергеја Завјалова, фокусирајући се на песму „Едип у ишчекивању Персефоне“. Кроз анализу ове песме, која је конципирана као имитација научно-критичког издања античког фрагмента, рад показује како Завјалов оживљава квалитет узвишеног у контексту савремене поетике, где су традиционалне естетске категорије (лепо, узвишено) често маргинализоване. У центру анализе је Завјаловљев поступак „реконструкције реконструкције“ – његова имитација непотпуног археолошког налаза (P.Saraniensis) постаје средство за естетско и филозофско исказивање. Рад указује на то како формална непотпуност текста (испуњеност тачкама, угластим заградама, визуелним празнинама) директно учествује у стварању доживљаја узвишеног код читаоца. Ова непотпуност није само палеографска стилизација, већ функционални поетски апарат који изазива осећај неизвесности, неизрецивости и метафизичке напетости, што одговара Кантовом схватању узвишеног као „допадања из незадовољства“ које настаје пред нешто што превазилази границе сензибилног искуства – у овом случају, пред сам тренутак смрти и финалног сазнања. Кроз овај поступак, Завјалов не само да нуди реинтерпретацију античке трагедије већ и у савремену поезију уноси снажну естетску и филозофску димензију, чиме потврђује актуелност и продуктивност Кантове категорије узвишеног за тумачење књижевних текстова високе метафизичке напетости.

Кључне речи: Сергеј Завјалов, Имануел Кант, узвишено (sublime), савремена руска поезија, недовршена форма, поетика реконструкције, естетика, поетски језик, антички фрагмент, метафизичка поезија

RECEPTION OF KANT'S DEFINITION OF THE SUBLIME IN THE POETRY OF SERGEI ZAVYALOV

This paper explores the reception of Kant's theory of the sublime in the poetry of contemporary Russian author Sergey Zavyalov, focusing on the poem "Oedipus Awaiting Persephone." Through an analysis of this poem, conceived as an imitation of a scholarly critical edition of an ancient frag-

ment, the paper demonstrates how Zavyalov revives the quality of the sublime within the context of contemporary poetics, where traditional aesthetic categories (the beautiful, the sublime) are often marginalized. At the core of the analysis is Zavyalov's procedure of "reconstructing the reconstruction" – his imitation of an incomplete archaeological find (P. Saraniensis) becomes a vehicle for aesthetic and philosophical expression. The paper highlights how the formal incompleteness of the text (filled with ellipses, square brackets, and visual gaps) directly contributes to the reader's experience of the sublime. This incompleteness is not merely a paleographic stylization but a functional poetic apparatus that evokes a sense of uncertainty, the ineffable, and metaphysical tension, corresponding to Kant's understanding of the sublime as a "delight arising from displeasure" experienced in the face of something that transcends the boundaries of sensible experience – in this case, the very moment of death and ultimate revelation. Through this approach, Zavyalov not only offers a reinterpretation of ancient tragedy but also introduces a powerful aesthetic and philosophical dimension into contemporary poetry, thereby confirming the relevance and productivity of the Kantian category of the sublime for interpreting literary texts of profound metaphysical intensity.

Keywords: Sergey Zavyalov, Immanuel Kant, the sublime, contemporary Russian poetry, unfinished form, poetics of reconstruction, aesthetics, poetic language, ancient fragment, metaphysical poetry.

Јелена Александровна Правда (Вороњез)

О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ СЕРБСКИХ ПАРЕМИЙ, ВКЛЮЧАЮЩИХ СРАВНЕНИЯ

Описанием и сопоставительным изучением славянских, в том числе русских и сербских, пословиц, поговорок и других паремий занимались многие учёные, среди которых, в последние десятилетия: Д. Величкович, В. Джонич, К. Перич, М.Ю. Котова, Н.А. Сычёва. Исследователи указывают и на распространённость в славянском фольклоре сравнений. Однако вопрос о функционировании сравнений в славянских пословицах изучен ещё очень мало.

В данном докладе представлены результаты описания сербских народных речений со сравнениями, выбранных из материалов книги Д. Новичича «Две хиљаде двеста двадесет две 2.222 Народне пословице и изреке» (1999). Анализ этого паремиологического материала позволил выявить 5 семантико-функциональных типов сербских пословиц и афоризмов со сравнениями, описать их структурные и семантические особенности.

Представляется интересным дальнейшее изучение данного материала в сопоставлении с подобным материалом других славянских языков для выяснения общеславянских особенностей и национального своеобразия сравнений и их функционирования в паремиях славянских народов.

Ключевые слова: паремия, пословица, афоризм, народное речение, сравнение, предмет сравнения, коррелят сравнения

ABOUT SOME FEATURES OF SERBIAN PAREMIAS, INCLUDING COMPARISON

Many scientists have been engaged in the description and comparative study of Slavic, including Russian and Serbian, proverbs, sayings and other paroemias, among them, in recent decades: D. Velichkovich, V. Jonich, K. Perich, M.Y. Kotova, N.A. Sycheva. Researchers also point to the prevalence of comparisons in Slavic folklore. However, very little has been studied about the functioning of comparisons in Slavic proverbs.

This report presents the results of the description of Serbian folk sayings with comparisons, selected from the materials of the book D. Novčić "Dve hiljade dvesta dva 2.222 Narodne poslovice i izreke" (1999). The analysis of this paremiological material allowed us to identify 5 semantic-functional types of Serbian proverbs and aphorisms with comparisons, and to describe their structural and semantic features.

It seems interesting to further study this material in comparison with similar material from other Slavic languages in order to identify common Slavic features and national characteristics.

Keywords: paremia, proverb, aphorism, folk saying, comparison, object of comparison, correlate of comparison.

Марек Пшихода (Праг)

УКРАИНЦЫ В ЧЕШСКОМ ОБЩЕСТВЕ ПОСЛЕ 2022 ГОДА: ВЫНУЖДЕННОЕ СОСУЩЕСТВОВАНИЕ ИЛИ УСПЕШНАЯ ИНТЕГРАЦИЯ?

Темой настоящего доклада является феномен современной миграции в Центральной Европе, конкретно волна украинских беженцев, которые оказались в Чешской Республике после февраля 2022 года, причем их доля в местном населении является самой высокой среди стран Евросоюза. Нашей целью является с учетом почти четырехлетнего опыта дать ответ на ключевой вопрос, насколько их пребывание в чешской среде имеет характер вынужденного сосуществования, которое (скорее всего) прекратится с концом активной фазы войны, или же мы можем говорить о модели довольно успешной интеграции в мажоритарное общество. В качестве главных источников будут использованы опросы, регулярно проводимые среди украинского сообщества Социологическим институтом Академии наук Чешской Республики и затрагивающие широкий спектр тем, в том числе материальное положение, субъективное восприятие личной финансовой ситуации и работы, языковые знания, идентичность (на основе ключевых слов), намерение вернуться в Украину или остаться за рубежом. В том, что касается результатов данных исследований, прежде всего, следует отметить растущее число людей, которые самостоятельно смогли найти жилье, работу и таким образом обходятся без финансовой поддержки со стороны государства, рост знания чешского языка и довольно успешное вовлечение детей школьного возраста и молодежи в чешскую образовательную систему и круг общения с чешским окружением. Как дополнительные источники используются аналитические статьи, интервью с представителями украинского сообщества или волонтерами, и, не в последнюю очередь, блоги или интернет-каналы украинцев о жизни в Чехии. Тематика доклада в более узком смысле слова будет рассмотрена на фоне долгосрочных тенденций, наблюдаемых во внешнеполитических ориентирах чешского общества с момента падения коммунистического режима в ноябре 1989, в отношениях к отдельным странам (Украина, Россия) и мировым политикам. В самом начале полномасштабной войны в феврале 2022 года четко наблюдалось единение чешского общества вокруг восприятия текущих событий как неоправданной российской агрессии и одновременно потенциальной угрозы для других стран (в том числе Чехии), также

следует обратить внимание на высокую готовность приминать украинских беженцев. Результатом данных настроений стал ряд инициатив на частном и государственном уровне, публичных выступлений и индивидуальной демонстрации собственных взглядов. Несмотря на затяжной характер российско-украинской войны и на ее негативные экономические последствия наблюдается относительно высокий и стабильный уровень поддержки Украины (именно в сфере дипломатического и экономического давления на Россию) и готовность принимать и помогать жителям Украины, которые спасаются от последствий конфликта.

Ключевые слова: украинцы, чешское общество, Чешская Республика, Украина, Россия, война, миграция, интеграция, конфликт

UKRAINIANS IN CZECH SOCIETY AFTER 2022: FORCED COEXISTENCE OR SUCCESSFUL INTEGRATION?

The topic of this paper is the phenomenon of contemporary migration in Central Europe, specifically the wave of Ukrainian refugees who arrived in the Czech Republic after February 2022, with their share of the local population being the highest among EU countries. Our goal, based on nearly four years of experience, is to answer the key question of to what extent their stay in the Czech Republic is a forced coexistence that will (most likely) end with the end of the active phase of the war, or whether we can speak of a model of relatively successful integration into a majority society. The primary sources will be surveys regularly conducted among the Ukrainian community by the Institute of Sociology of the Academy of Sciences of the Czech Republic. These surveys cover a wide range of topics, including financial situation, subjective perceptions of personal finances and employment, language skills, identity (based on keywords), and plans to return to Ukraine or remain abroad. Regarding the results of the study, it is primarily noteworthy that the number of people who have independently found housing and employment, thus managing without financial support from the state, increased, and that knowledge of the Czech language and the relatively successful integration of school-age children and young people into the Czech educational system and their social circles with Czechs are growing. Additional sources will include analytical articles, interviews with representatives of the Ukrainian community or volunteers, and, last but not least, blogs and online channels of Ukrainians about life in the Czech Republic. The paper's more specific focus will be examined against the backdrop of long-term trends observed in Czech society's foreign policy ori-

entations since the fall of communism in November 1989, in attitudes toward individual countries (Ukraine, Russia), and global policymakers. At the very outset of the full-scale war in February 2022, there was a clear unification of Czech society around the perception of current events as unjustified Russian aggression and, at the same time, a potential threat to other countries (including the Czech Republic). Also noteworthy was the high willingness to accept Ukrainian refugees. This sentiment resulted in a number of initiatives at both the personal and national level, public statements, and individual expressions of personal views. Despite the protracted nature of the Russian-Ukrainian war and its negative economic consequences, there is a relatively high and stable level of support for Ukraine – particularly in the areas of diplomatic and economic pressure on Russia – as well as a willingness to accept and assist Ukrainian residents fleeing the consequences of the conflict.

Keywords: Ukrainians, Czech society, Czech Republic, Ukraine, Russia, war, migration, integration, conflict.

Јекатерина Ричева (Праг)

ТОЛЕРАНТНИЙ ДИСКУРС В СОВРЕМЕННЫХ СМИ И ЕГО ДИДАКТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО

В докладе рассматривается толерантный дискурс современных СМИ как значимый объект лингвистического анализа и как эффективный дидактический ресурс в преподавании русского языка как иностранного (РКИ). Материалом исследования послужили аутентичные медийные тексты (новостные публикации, аналитические статьи и др.), отобранные с учетом их актуальности, коммуникативной релевантности и потенциала для формирования критического мышления обучающихся.

Теоретической основой доклада являются положения теории толерантного дискурса, когнитивной лингвистики и прагмалингвистики, позволяющие выявить лингвистические средства репрезентации инаковости в медиатексте. Особое внимание уделяется языковым маркерам, способным способствовать закреплению оппозиции «мы – они» в сознании реципиента. Анализируются языковые механизмы, которые в учебной аудитории могут стать предметом осмысленного анализа, интерпретации и обсуждения.

Практическая часть доклада основана на опыте работы с медийными текстами на занятиях по РКИ и включает описание конкретных типов заданий (аналитических, интерпретационных и продуктивных), направленных на развитие дискурсивной, социокультурной и коммуникативной компетенций обучающихся. Показано, что включение элементов анализа толерантного дискурса способствует повышению мотивации студентов, формированию навыков критического чтения и осознанного языкового выбора в межкультурной коммуникации. Делается вывод о целесообразности систематического использования медийных текстов толерантного дискурса в практике преподавания РКИ.

Ключевые слова: толерантный дискурс; медийный дискурс; русский язык как иностранный (РКИ); медиатексты; когнитивно-дискурсивный анализ; критическое мышление; дидактический потенциал

TOLERANT DISCOURSE IN CONTEMPORARY MEDIA AND ITS DIDACTIC POTENTIAL IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

The study examines tolerant discourse in contemporary media as a significant object of linguistic analysis and as an effective didactic resource in teaching Russian as a foreign language (RFL). The research is based on authentic media texts (news reports, analytical articles, etc.) selected with regard to their topicality, communicative relevance, and potential for fostering learners' critical thinking skills.

The theoretical framework of the study draws on tolerant discourse theory, cognitive linguistics, and pragmalinguistics, which make it possible to identify linguistic means used to represent otherness in media texts. Particular attention is paid to linguistic markers that may contribute to the reinforcement of the "us vs. them" opposition in the recipient's perception. The analysis focuses on language mechanisms that can become the object of conscious analysis, interpretation, and discussion in the classroom.

The practical part of the research is based on the author's experience of working with media texts in RFL classes and includes a description of specific types of tasks (analytical, interpretative, and productive) aimed at developing learners' discursive, sociocultural, and communicative competences.

The study demonstrates that incorporating elements of tolerant discourse analysis enhances student motivation and contributes to the development of critical reading skills and conscious language choice in intercultural communication. The paper concludes by arguing for the relevance and effectiveness of the systematic use of tolerant media texts in RFL teaching practice.

Keywords: tolerant discourse, media discourse, Russian as a foreign language (RFL), media texts, cognitive-discursive analysis, critical thinking, didactic potential.

Маријана Јаковљевна Розенфелд (Вороњeж)
Марија Леонидовна Пришељцева (Вороњeж)

**ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛ СВЯЩЕННИКА КАК
СПОСОБ РЕЛИГИОЗНОГО ПРОСВЕЩЕНИЯ:
ЛИНГВОПРАГМАТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ
ИССЛЕДОВАНИЯ**

В настоящей работе реализован лингвопрагматический подход к текстам новых медиа религиозной направленности. Материалом исследования послужили публикации различного формата: краткие видеоответы, письменные ответы на вопросы подписчиков, а также посты монологового характера, размещенные в телеграм-канале популярного в российской медиасреде священника Владислава Берегового. Изучение такого рода каналов позволяет понять, какие средства используются для влияния на аудиторию и как православное религиозное просвещение, обычно существующее в рамках традиционной системы текстовых жанров и использующее ресурсы церковно-религиозного стиля, адаптируется к новым условиям цифровой среды. Цель данного исследования – выделение лингвопрагматических особенностей текстов, направленных на духовно-просветительскую деятельность по приобщению людей к нормам христианской жизни. Ключевыми особенностями телеграм-постов Владислава Берегового, способствующими религиозному просвещению аудитории, являются регулярность публикаций и постоянство их структуры, формирующие привычку чтения канала; поликодовость контента, сочетающего вербальные, визуальные и аудиальные элементы, поддерживающая интерес аудитории к каждому тексту канала при значительном количестве публикаций; акцент на живое общение с подписчиками преимущественно в исторически свойственной катехизисам вопросно-ответной форме, обеспечивающее установку контакта и воздействие; неформальная тональность коммуникации, проявляющаяся в использовании разговорной и сниженной лексики, авторской иронии и отсылок к современным реалиям – стремление говорить с аудиторией на важные для нее темы на понятном для нее языке при сохранении тематики религиозного дискурса и частично его стилистики. Отмечаем доступность изложения, использование на языковом и композиционном уровне приемов, свойственных научно-популярным текстам, для распространения религиозного знания.

Кључеве слова: медиалингвистика, религиозно просвешчење, лингво-прагматика, Телеграм

THE PRIEST'S TELEGRAM CHANNEL AS A MEANS OF RELIGIOUS ENLIGHTENMENT: A LINGUOPRAGMATIC ASPECT OF THE STUDY

This paper applies a linguo-pragmatic approach to religious new media texts. The research material consists of publications in various formats: short video responses, written answers to subscribers' questions, as well as monologic posts published on the Telegram channel of Vladislav Beregovoy, a priest popular in the Russian media environment. The study of such channels makes it possible to understand which means are used to influence the audience and how Orthodox religious education, which traditionally exists within a system of established textual genres and relies on the resources of the church-religious style, adapts to the new conditions of the digital environment.

The aim of the study is to identify the linguo-pragmatic features of texts aimed at spiritual and educational activity that introduces people to the norms of Christian life. The key characteristics of Vladislav Beregovoy's Telegram posts that contribute to the religious education of the audience include: the regularity of publications and the consistency of their structure, which form a habit of reading the channel; the polycode nature of the content, combining verbal, visual, and audio elements, which maintains audience interest despite a high volume of posts; the emphasis on live interaction with subscribers, predominantly in the historically characteristic question-and-answer form of catechisms, which ensures contact and persuasive impact; and the informal tone of communication, manifested in the use of colloquial and low-register vocabulary, authorial irony, and references to contemporary realities—an attempt to speak to the audience about issues that matter to them in a language they understand, while preserving the subject matter of religious discourse and part of its stylistic features.

The accessibility of the presentation is also noted, as well as the use, at both the linguistic and compositional levels, of techniques characteristic of popular-science texts to disseminate religious knowledge.

Keywords: media linguistics, religious education, linguo-pragmatics, Telegram.

Галина Ивановна Романова (Москва)

ВОПРОСЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ В ЖУРНАЛЕ «РУССКАЯ СЛОВЕСНОСТЬ»

Анализируются материалы журнала «Русская словесность» (1993 – издание продолжается) в современном научно-методическом дискурсе. Адресованный научным сотрудникам, преподавателям русского языка и литературы, студентам-филологам, он является платформой активно-го научного общения.

Сложная коммуникация, которую являет собой журнальная публикация, предполагает широкий круг участников (редакция, рецензенты, редколлегия) и соблюдение формата (структуры текста и его оформления), параметры которого обусловлены функционированием преимущественно *в цифровом пространстве*.

Журнальная деятельность способствует активности и конструктивности профессионального общения, в частности обмена опытом преподавания. Редакция «Русской словесности» поддерживает *связь с читателями*, современные технические средства позволяют редакции вести опросы в режиме онлайн и реагировать на читательские предложения. Так, например, была введена рубрика «Беседы о славянской мифологии», где в научно-популярной форме раскрываются связи языка и мышления, их мифопоэтические основы.

Важнейшее направление журнала «Русская словесность» представляют научные статьи специалистов по проблемам *современного русского языка* и научно-методические рекомендации по изучению *русского языка как родного* (5 – 9 классы средней школы), а также материалы по изучению русского языка *как иностранного* в мультинациональной среде.

Широкий диапазон тем, смежных по отношению друг к другу в определенном объектном пространстве, объединяется *в литературоведческом разделе*. Изменения культурного контекста и развитие литературоведческой методологии вызывают новые интерпретации классических произведений – об этом свидетельствуют статьи ведущих российских ученых, посвященные литературной классике. Но как бы ни менялись с течением времени представления о литературных ценностях, в филологическом образовании сохраняется прежде всего *исторический подход* к пониманию литературного процесса, генезису

литературного творчества, историко-культурному контексту. При этом статьи о современных писателях дают не только анализ произведений с использованием актуальной методологии, но и помогают осмыслить происходящее в мире.

Ключевые слова: русский язык, литература, журнал, «Русская словесность», научная коммуникация, филологическое образование, методология.

ISSUES OF TEACHING RUSSIAN LANGUAGE AND LITERATURE IN THE JOURNAL *RUSSKAYA SLOVESNOST*

This article analyzes materials from the journal “Russian Literature” (1993 – ongoing publication) within the context of contemporary scientific and methodological discourse. Addressed to researchers, teachers of Russian language and literature, and students of philology, it provides a platform for active scholarly communication.

The complex communication that journal publication represents presupposes a wide range of participants (editors, reviewers, editorial board) and adherence to a format (text structure and its design), the parameters of which are determined by functioning primarily in the digital space.

Journal activities promote active and constructive professional communication, in particular, the exchange of teaching experiences.

The editorial staff of “Russian Literature” maintains contact with readers, and modern technical means allow the editorial staff to conduct online surveys and respond to reader suggestions. For example, the section “Conversations about Slavic Mythology” was introduced, where the connections between language and thought, and their mythopoetic foundations, are revealed in a popular science form.

The most important focus of the journal “Russian Literature” is scientific articles by specialists on the problems of the modern Russian language and scientific and methodological recommendations for the study of Russian as a native language (grades 5-9 of secondary school), as well as materials on the study of Russian as a foreign language in a multinational environment.

A wide range of topics, related by specific subject areas, are united in the literary criticism section. Changes in the cultural context and the development of literary methodology are giving rise to new interpretations of classic works – as evidenced by articles by leading Russian scholars focused on literary classics.

But no matter how ideas about literary values may change over time, philological education retains, first and foremost, a historical approach to understanding the literary process, the genesis of literary creativity, and the historical and cultural context. At the same time, articles about contemporary writers not only provide an analysis of works using current methodology, but also help us understand what is happening in the world.

Keywords: Russian language, literature, magazine, “*Russkaja Slovesnost*”, scientific communication, philological education, methodology.

Бојана Сабо (Београд)

К ВОПРОСУ О РАЗРАБОТКЕ СКОРОПИСИ ПРИ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОМ ПЕРЕВОДЕ

Вопросами скорописи при последовательном переводе переводчики занимаются уже давно, но эта тема очень актуальна в последнее время. Переводчики все время стараются придумать какую-то единственную систему, которая будет понятна всем. На самом деле на наш взгляд создать такую унифицированную систему невозможно.

Ключевые слова: скоропись, последовательный перевод, переводчики, знаки.

ON THE DEVELOPMENT OF SHORTHAND IN CONSECUTIVE INTERPRETATION

Translators have long been studying how to make notes in consecutive interpreting, but this topic has become particularly relevant recently. Translators constantly strive to come up with a single system that will be understood by everyone. In fact, we believe that creating such a unified system is impossible.

Keywords: making notes, consecutive interpreting, translators, signs.

Наталија Александровна Свердловна (Иркутск)

СЕМАНТИЧЕСКИЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ТЕРМИНОВ В УСЛОВИЯХ МЕЖЪЯЗЫКОВОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

В ходе систематизации механизмов семантических трансформаций терминов в диахроническом аспекте проанализирована роль асимметрии языкового знака в условиях межъязыкового взаимодействия. Примеры интериоризации новых ценностных смыслов подтверждают сложность проблемы асимметрии в межъязыковом аспекте. Для выявления и анализа глубинной межъязыковой асимметрии в терминосистемах русского и английского языков был использован сравнительно-сопоставительный метод. Межъязыковое взаимодействие актуализирует системные расхождения в категоризации научной реальности. Эти статические различия, будучи зафиксированными в синхронии, становятся источником семантических трансформаций в процессах перевода, заимствования и адаптации терминологии. Механизмы семантических трансформаций активируются и реализуются при преодолении этих статических расхождений. Ключевым из них является вынужденная семантическая рекатегоризация при переводе.

Межъязыковая асимметрия является условием семантических трансформаций. Указанная асимметрия затрагивает различные языковые уровни – структуру (как устроена языковая единица (морфемы, порядок элементов), систему (как эта единица соотносится или связана с другими в парадигме, лексическом поле) и функционирование (как единица используется в речи, в контексте).

Глубинная межъязыковая асимметрия сама по себе не является механизмом трансформации, она выступает как источник необходимого семиотического напряжения и формирует конкретные контексты, в которых классические механизмы семантического сдвига активируются и получают свою реализацию.

В ходе исследования выявлены два типа факторов, которые инициируют семантические трансформации терминов. Внутринаучные факторы – это рост объема и уточнение научных знаний, смена научных парадигм и теоретических моделей, междисциплинарная миграция терминов, стремление к терминологической точности, однозначности и системности (борьба с избыточной синонимией) и внешние факторы – межъязыковой контакт и переводческая практика, выступающие

мощным катализатором семантичког анализа и переосмысления, обнажая глубинные категориальные расхождения; прагматика научног общения, подразумевајућа потреба у ефикасној и нагледној предачи сложних појмова, што стимулира метафоризацију и друге процесе вторичног номинациј.

Кључеве слова: метаязык науке, научна комуникација, међязыкова комуникација, терминосистеме, синхрония, диахрония, фактори семантичког трансформациј

SEMANTIC TRANSFORMATIONS OF TERMS IN THE CONTEXT OF INTERLINGUAL INTERACTION

In the course of systematizing the mechanisms of semantic transformations of terms in the diachronic aspect, the role of the asymmetry of the linguistic sign in the conditions of interlingual interaction was analyzed. Examples of the internalization of new value meanings confirm the complexity of the problem of asymmetry in the interlingual aspect. A comparative method was used to identify and analyze the deep-seated interlingual asymmetry in the terminological systems of the Russian and English languages. Interlingual interaction actualizes systemic differences in the categorization of scientific reality. These static differences, being fixed in synchrony, become a source of semantic transformations in the processes of translation, borrowing, and adaptation of terminology. The mechanisms of semantic transformations are activated and realized when these static discrepancies are overcome. The key mechanism is the forced semantic recategorization during translation.

Interlingual asymmetry is a condition for semantic transformations. This asymmetry affects various linguistic levels: the structure (how a linguistic unit is organized, morphemes, element order), the system (how this unit relates to or is connected to others in a paradigm or lexical field), and the functioning (how the unit is used in speech or context).

Deep-seated interlingual asymmetry is not a transformation mechanism in itself, but it acts as a source of necessary semiotic tension and creates specific contexts in which classical mechanisms of semantic shift are activated and realized.

The study identified two types of factors that initiate semantic transformations of terms. Intrasience factors include the growth of the volume and refinement of scientific knowledge, the change of scientific paradigms and theoretical models, the interdisciplinary migration of terms, and the pursuit

of terminological precision, unambiguity, and systematization (the struggle against excessive synonymy) and external factors, such as interlingual contact and translation practice, which act as powerful catalysts for semantic analysis and reinterpretation, revealing deep-seated categorical differences; the pragmatics of scientific communication, which implies the need for effective and clear communication of complex concepts, stimulating metaphorization and other processes of secondary nomination.

Keywords: metalanguage of science, scientific communication, interlanguage communication, term systems, synchrony, diachrony, factors of semantic transformation.

Адам Светлик (Нови Сад)

PRÓZY VIŤA STAVIARSKÉHO

V príspevku sa analyzujú prózy (*Kivander, Záchytka, Kale topanky, Rinaldova cesta, Kšeft a Človek príjemný*), slovenského spisovateľa Viťa Staviarského. Hlavný dôraz v interpretácii je na autorovom spôsobe literárneho zobrazenia Rómov. Vo svojích prózach Staviarsky prenikavo a pútavo rozpráva zvláštne príbehy a osudy Rómov na Slovensku, zdôrazňujúc predovšetkým ich ťažké sociálne postavenie v súčasnej spoločnosti, ich outsiderský život na okraji spoločnosti, ale zároveň aj ich vzťah k väčšinovému národu. Súbežne s výskumom tohto problému realizujúceho sa hlavne prostredníctvom interpretácie tematicko-motivickej roviny prózy, v štúdiu sa analyzuje aj Staviarského spôsob využívania naratívnych postupov a stratégií populárnej literatúry, predovšetkým jeho dôraz na vyrozprávanie anekdoticky skoncipovaného príbehu s atraktívnymi postavami a ich expresívnym jazykom. Výsledky takto interpretovaného prozaického diela Viťa Staviarského sa na konci príspevku posúvajú aj do kontextu súčasných tendencií v slovenskej próze vznikajúcej v 21. storočí.

Kľúčové slová: Viťo Staviarsky, Rómovia, tematická rovina prózy, naratívne postupy a stratégie, súčasná slovenská próza

THE PROSE OF VIŤA STAVIARSKÝ

The article analyzes the prose works of the Slovak writer Viťo Staviarsky (*Kivander, Záchytka, Kale topanky, Rinaldova cesta, Kšeft a Človek príjemný*), born in 1960 in Prešov. The main emphasis in the interpretation is the method of a literary depiction of the Roma, who are mostly the main characters of Staviarsky's published novels and collections of short stories. Using personal life experiences, the author writes about the different destinies of Roma in Slovakia, especially emphasizing their difficult social position in modern society, their outsider life, and their attitude towards the majority nation. Simultaneously with the research of this problem, realized mainly through the interpretation of the thematic-motivic level of prose, the study also analyzes Staviarsky's way of using narrative procedures and strategies of popular literature, especially his emphasis on telling an anecdotally conceived story with attractive characters and their expressive language. At the end of the article, the prose works of Viťo Staviarsky interpreted in this way are placed

in the context of current tendencies in contemporary Slovak prose of the 21st century, where they occupy one of the central places.

Keywords: Vito Staviarsky, the Roma, thematic level of prose, narrative procedures and strategies, contemporary Slovak prose.

Јелена Јевгењевна Серјогина (Москва)

«НЕПОЛЕЗНО БО ЕСТЬ УТУЧНЕВАТИ И БОТЪТИ НАМЪ»: ИСТОРИЯ ГЛАГОЛА *БОТЕТЬ* И ЕГО ПРОИЗВОДНЫХ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Доклад посвящен истории глагола *ботеть* и его производным в различных системах русского языка. Основное внимание уделяется значениям слова в церковнославянских текстах и в русских говорах. В исторических словарях русского языка глагол *ботѣти* выступает в значениях 'набухать'; 'тучнеть, полнеть, жиреть'. В старославянском языке однокоренной приставочный глагол *разботѣти* является гапаксом и фиксируется в Синайской псалтыри: ...*разботѣжтъ* ('разрастутся') *красънаа поустьяна* (Пс 64: 13). С точки зрения реконструкции слова заслуживает внимания вопрос о родственной связи глагола *ботѣти* с и.-е. корнем *bheu- (*by-ti) 'быть, становиться'; 'расти'. По данным этимологических словарей в различных группах славянских языков сохраняются аналогичные образования: укр. *ботіти* 'толстеть', болг. диал. *ботѣя* 'буйно расти', 'гнить', 'тратить здоровье'. В «Словаре русских народных говоров» значения глагола *ботеть* близки тем, которые отмечаются в исторических словарях: 'толстеть', 'расти'. В современных толковых словарях русского литературного языка данный глагол не фиксируется, однако в художественных текстах XIX века формы глаголов *ботеть* и *разботеть* еще встречаются, чаще в составе цитат, но и независимо от церковнославянского источника. Для современного носителя русского языка данный глагол оказался в категории «малопонятных» слов. В ходе лингвистического эксперимента среди студентов, изучающих церковнославянский язык, выяснилось, что глаголы *ботеть* и *разботеть* неизвестны им, однако значения данных слов с опорой на контекст в целом понятны.

Ключевые слова: глаголы *ботеть*, *разботеть*, этимология, русский литературный язык, русские говоры, церковнославянский язык.

“НЕПОЛЕЗНО БО ЕСТЬ УТУЧНЕВАТИ И БОТѢТИ НАМЪ”: THE HISTORY OF THE VERB *БОТЕТ* AND ITS DERIVATIVES IN RUSSIAN

This paper examines the history of the verb *ботеть* and its derivatives in various Russian language systems. The emphasis is on the word's meanings in Church Slavonic texts and in the Russian subdialects. In historical dictionaries of Russian language, the verb *ботѣти* appears in the meanings 'to swell'; 'to plump up, to grow stout, to grow fat.' In Old Church Slavonic, the cognate verb *разботѣти* is a hapax and is recorded in the Sinai Psalter: ...*разботѣжтъ* ('will grow') *красънаа поустыня* (64:13). From the perspective of word reconstruction, the relationship between the verb *ботѣти* and the Indo-European root *bheu- (*by-ti) 'to be, to become,' 'grow' deserves special attention. According to etymological dictionaries, similar formations are preserved in various groups of Slavic languages: Ukrainian *ботіти* 'to get fat,' Bulgarian dialectical *ботея* 'luxuriate,' 'to rot,' 'to waste one's health.' In the "Dictionary of Russian dialects," the meanings of the verb *ботеть* are close to those noted in historical dictionaries: 'to get fat,' 'to grow.' This verb is not recorded in modern explanatory dictionaries of the Russian literary language, however, in literary texts of the 19th century, the forms verb *ботеть* and *разботеть* are still found, often in quotations, and also independently of the Church Slavonic source. For modern native Russian speakers, this verb has turned out to be in the category of "obscure" words. During a linguistic experiment among students studying Church Slavonic, it turned out that the verbs *ботеть* and *разботеть* were unknown to them, nevertheless the meanings of the words given were generally clear according to the context.

Keywords: verbs *ботеть*, *разботеть*, etymology, Russian literary language, Russian dialects, Church Slavonic language.

Татјана Александровна Сироткина (Сургут)

РЕАЛИЗАЦИЈА МЕЖКУЛТУРНОГ ПОДХОДА В УЧЕБНОМ ПОСОБИИ ПО РУССКОМУ ЈАЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

В статье рассматривается возможность реализации межкультурного подхода в учебном пособии по русскому языку как иностранному на примере пособия «Россия и Словакия: диалог культур», подготовленного к печати преподавателями университетов Банской Быстрицы и Сургута. Данное учебное пособие содержит тексты для чтения и задания для словацких студентов, изучающих русский язык. Его целью является не только помощь студентам в овладении разными видами речевой деятельности (говорение, слушание, письмо, чтение), но и погружение их культуру двух стран – России и Словакии. Рассматриваются примеры заданий, которые предлагаются студентам при изучении тем «Архитектура», «Живопись», «Кино», «Кухня», «Литература», «Музеи», «Музыка», «Праздники» «Фольклор». На основе анализа материалов пособия делается вывод о том, что именно на основе межкультурного диалога обучающиеся смогут не только познакомиться со спецификой культуры страны изучаемого языка, но и воспринять ее в контексте знаний о своей культуре.

Ключевые слова: межкультурный подход, русский язык как иностранный, диалог культур, виды речевой деятельности

THE IMPLEMENTATION OF THE INTERCULTURAL APPROACH IN THE TRAINING MANUAL FOR RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

The article considers the possibility of implementing an intercultural approach in a textbook on Russian as a foreign language using the example of the textbook “Russia and Slovakia: Dialogue of Cultures,” prepared for publication by teachers of the universities of Banska Bystrica and Surgut. This textbook contains texts for reading and assignments for Slovak students studying Russian. Its purpose is not only to help students master different types of speech activity (speaking, listening, writing, reading), but also to immerse them in the culture of the two countries - Russia and Slovakia. Examples of assignments offered to students when studying the topics

Architecture, Painting, Cinema, Cuisine, Literature, Museums, Music, Holidays, and Folklore are considered. Based on the analysis of the materials of the manual, a conclusion is made that it is on the basis of intercultural dialogue that students will be able not only to get acquainted with the specifics of the culture of the country of the studied language, but also to perceive it in the context of knowledge of their own culture.

Keywords: intercultural approach, Russian as a foreign language, dialogue of cultures, types of speech activity.

Далибор Соколовић (Београд)

ИЗ ИСТОРИЈЕ БЕОГРАДСКЕ СЛАВИСТИКЕ – ТРАГОМ ОДЛИКОВАЊА ПРОФЕСОРА РАДОВАНА ЛАЛИЋА

Професор Радован Лалић је за заслуге током свог академског славистичког деловања, а нарочито у периоду 1946–1972, био добитник многих високих признања и награда. Реферат доноси информације о међународним одликовањима (орденима, медаљама, споменицама) Радована Лалића, која осликавају како његов лични допринос изградњи славистике у Југославији тако и разноврсне односе са светским славистичким центрима тог времена.

Кључне речи: Радован Лалић, одликовања, славистика у Југославији и свету

FROM THE HISTORY OF BELGRADE SLAVIC STUDIES – TRACING THE AWARDS OF PROFESSOR RADOVAN LALIĆ

Professor Radovan Lalić was the recipient of many high honors and awards for his merits during his academic career in the field of Slavic studies, especially in the period 1946–1972. The study provides information on Radovan Lalić's international decorations (orders, medals, memorials), which reflect both his personal contribution to the development of Slavic studies in Yugoslavia and his diverse relationships with world Slavic centers of that time.

Keywords: Radovan Lalić, decorations, Slavic studies in Yugoslavia and the world.

Екатерина Владимировна Суворцева (Москва)

А.Д. КАНТЕМИР И ЕГО «ПИСЬМА ЦАРЮ»

На материале эпистолярного наследия русских писателей нами изучается особый эпистолярный жанр – жанр «письма царю», то есть высокопоставленному адресату. В русской литературе XVIII века в вышестоящие инстанции обращался целый ряд литераторов, в том числе А.Д.Кантемир. На настоящий момент нам известно 1 его письмо императрице Елизавете Петровне (1742) и 34 письма графу М.Л.Воронцову (1742 – 1744). Все они написаны из Парижа, где Кантемир служил в качестве резидента. Письмо Елизавете Петровне посвящено поручению, данному ему правительницей. Тематика писем Воронцову очень разнообразна – это дипломатическая деятельность, литературное творчество, хозяйственные хлопоты, состояние здоровья (предварительный перечень тем доказывает, что в русском эпистолярном XVIII веке не было деления тем на «высокие» и «низкие»). Детальный анализ жанра «письма царю» в творчестве А.Д.Кантемира уточнит наши представления об общественной и литературной деятельности писателя и – шире – о взаимоотношениях литературы и власти в России и о бытовании особого жанра «письма царю».

Ключевые слова: эпистолярный жанр, «письмо царю», Россия, XVIII век, А.Д.Кантемир, императрица Елизавета Петровна, М.Л.Воронцов.

A.D. KANTEMIR AND HIS “LETTERS TO TSAR”

Based on the epistolary heritage of Russian writers, we are studying a special epistolary genre – the genre of “Letters to Tsar”, that is, to a high-ranking addressee. In the Russian literature of the 18th century, a number of writers, including A. D. Kantemir, addressed their letters to higher authorities. Currently, we know of one of his letters to Empress Elizabeth Petrovna (1742) and 34 letters to Count M. L. Vorontsov (1742–1744). All of them were written from Paris, where Cantemir served as a resident. The letter to Elizaveta Petrovna was dedicated to the mission given to him by the Empress. The themes of the letters to Vorontsov are very diverse: they include diplomatic activities, literary work, household chores, and health issues (a preliminary list of topics demonstrates that there was no division of topics into “high” and “low” in Russian epistolary writing of the 18th century). A

detailed analysis of the “Letters to Tsar” genre in the works by A. D. Kantemir will refine our understanding of the writer’s social and literary activities, as well as the broader relationship between literature and power in Russia and the existence of a specific genre of “Letters to Tsar”.

Keywords: epistolary genre, “Letters to Tsar”, Russia, 18th century, A.D. Kantemir, Empress Elizabeth Petrovna, M. L. Vorontsov.

Ениса Успенски (Београд)

„ДОСТОЈЕВСКИ У ФИЛМОВИМА РОБЕРА БРЕСОНА“

У раду ће бити речи о утицају Ф. М. Достојевског на стваралаштво француског редитеља Робера Бресона. У првом делу ће бити представљен религијско-филозофски аспект Бресоновог стваралаштва прожет идејама Достојевског. Затим ће бити речи о филмовима „Депарош“, „Балтазар“, и „Вероватно ђаво“ као облицима трансмедијалног „препричавања“ романа Достојевског, „Злочин и казна“, „Идиот“ и „Зли дуси“. Н крају ћемо говорити о Бресоновим филмовима „Кротка“ и „Четири дана сањара“ као адаптацијама новела Достојевског „Кротка“ и „Беле ноћи“

Кључне речи: Достојевски, Робер Бресон, религијско-филозофски контекст, трансмедијално приповедање, филмска адаптација.

DOSTOEVSKY IN THE FILMS OF ROBERT BRESSON

This paper examines the influence of Fyodor M. Dostoevsky on the work of the French director Robert Bresson. The first part presents the religious-philosophical aspect of Bresson's oeuvre, permeated by ideas derived from Dostoevsky. It then discusses the films *Pickpocket*, *Au hasard Balthazar*, and *The Devil, Probably* as forms of transmedial "retellings" of Dostoevsky's novels *Crime and Punishment*, *The Idiot*, and *Demons*. Finally, the paper analyzes Bresson's films *A Gentle Woman* and *Four Nights of a Dreamer* as adaptations of Dostoevsky's novellas *A Gentle Creature* and *White Nights*.

Keywords: Dostoevsky, Robert Bresson, religious-philosophical context, transmedial storytelling, film adaptation.

Маркета Хашкова (Праг)

VYUŽITÍ UMĚLÉ INTELIGENCE V ROZVOJI ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI A KRITICKÉHO MYŠLENÍ (VE VÝUCE RUŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA)

Příspěvek se zaměřuje na možnosti využití umělé inteligence (AI) při rozvoji čtenářské gramotnosti a kritického myšlení ve výuce ruštiny jako cizího jazyka na středních školách. Vychází z aktuální potřeby reagovat na proměny vzdělávacího prostředí, v němž se digitální technologie a nástroje AI stávají běžnou součástí studijních i mimoškolních aktivit žáků. Čtenářská gramotnost a kritické myšlení jsou v tomto kontextu chápány jako klíčové kompetence, které umožňují nejen porozumění textu, ale také jeho interpretaci, hodnocení a kritickou reflexi. Součástí příspěvku je prezentace výsledků dotazníkového šetření realizovaného na vybraných českých gymnáziích, jehož cílem bylo zjistit míru využívání AI žáky při studiu ruštiny jako cizího jazyka a analyzovat jejich strategie práce s textem. Získaná data ukazují, že žáci AI často využívají, avšak zpravidla bez systematického rozvoje kritického myšlení, bez ověřování informací a bez hlubší analytické práce s textem. Současně se potvrzuje spíše zdrženlivý až rezervovaný postoj učitelů k zapojení AI do výuky cizích jazyků. Příspěvek se proto zaměřuje na hledání didakticky smysluplných způsobů, jak AI využívat nejen jako nástroj usnadňující práci, ale především jako prostředek podporující aktivní, reflektivní a kritickou práci s textem. Nabízí konkrétní inspirace a příklady využitelné ve výuce cizích jazyků a usiluje o otevření odborné debaty o odpovědném, promyšleném a pedagogicky ukotveném využívání umělé inteligence ve vzdělávání.

Klíčová slova: čtenářská gramotnost, kritické myšlení, umělá inteligence, ruština jako cizí jazyk, motivace, aktivizace, výuka ruštiny jako cizího jazyka, analýza textu

THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN THE DEVELOPMENT OF READING LITERACY AND CRITICAL THINKING SKILLS (IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE)

The research focuses on the possibilities of using artificial intelligence (AI) in the development of reading literacy and critical thinking in teaching

Russian as a foreign language in secondary schools. It is based on the current need to respond to changes in the educational environment, in which digital technologies and AI tools are becoming a common part of students' study and extracurricular activities. Reading literacy and critical thinking are understood in this context as key competencies that enable not only understanding the text, but also its interpretation, evaluation and critical reflection.

The paper presents the results of a questionnaire survey conducted at selected Czech upper secondary schools, the aim of which was to determine the level of use of AI by students when studying Russian as a foreign language and to analyze their strategies for working with text. The data obtained show that students often use AI, but usually without systematic development of critical thinking, without verifying information, and without deeper analytical work with the text. At the same time, the rather restrained and reserved attitude of teachers towards the involvement of AI in teaching foreign languages is confirmed.

The study, therefore, focuses on finding didactically meaningful ways to use AI not only as a tool to facilitate work, but above all as a means to support active, reflective, and critical work with text. It offers inspiration and examples that can be used in foreign language teaching and seeks to open a professional debate on the responsible, thoughtful, and pedagogically anchored use of artificial intelligence in education.

Keywords: reading literacy, critical thinking, artificial intelligence, Russian as a foreign language, motivation, activation, teaching Russian as a foreign language, text analysis.

Марија Александровна Хлупина (Москва)

ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДОВ НА СЕРБСКИЙ ЯЗЫК СТИХОТВОРНЫХ ТЕКСТОВ В ПОВЕСТЯХ СЕРГЕЯ ДОВЛАТОВА

В исследовании проводится анализ переводов на сербский язык стихотворных строк, которые входят в повести Сергея Довлатова. Стихи принадлежат как самому автору, так и другим поэтам XIX–XX веков (последние могли быть каламбурно переосмыслены Довлатовым). Переводы выполнены четырьмя переводчиками (Душаном Патичем, Радмилой Мечанин, Деяном Михайловичем и Наталией Ненезич) и исследуются с точки зрения эквиритмичности и адекватности (степени „вольности“). Особенно интересно для лингвиста сравнение двух переводов стихотворных текстов в повести „Наши“.

Ключевые слова: переводы Сергея Довлатова на сербский язык, эквивалентность перевода, эквиритмичность, Душан Патич, Радмила Мечанин, Деян Михайлович, Наталия Ненезич.

FEATURES OF THE SERBIAN TRANSLATIONS OF POETIC TEXTS IN THE NOVELS OF SERGEY DOVLATOV

The study analyzes the translations into Serbian of poetic lines that are included in the stories of Sergei Dovlatov. The poems belong both to the author himself and to other poets of the nineteenth and twentieth centuries (the latter could be reinterpreted as a pun by Dovlatov). The translations were performed by four translators (Dushan Patich, Radmila Mechanin, Deyan Mikhailovich, and Natalia Nenezich) and are examined from the point of view of equirithmicity and adequacy (degree of “freedom”). It is especially interesting for a linguist to compare two translations of poetic texts in the story “Ours”.

Keywords: Sergey Dovlatov's translations into Serbian, translation equivalence, equirithmicity, Dusan Patich, Radmila Mechanin, Deyan Mikhailovich, Natalia Nenezich.

Зузана Чижикова (Београд)

AUTORSKÁ ROZPRÁVKA MIROSLAVA DEMÁKA

Próza pre deti Miroslava Demáka (1948) sa vo vývine slovenskej vojvodinskej literatúry pre deti vníma ako významný posun v smere modernizácie jej obsahových i formálnych zložiek. V nadväznosti na rozprávkovú tvorbu Juraja Tušiaka, Demák v značnej miere experimentoval s druhovo-žánrovými špecifikami autorskej rozprávky. Jeho poetika sa formovala v dvoch líniách. Jedna ide v smere animovanej (aj zvieracej) rozprávky, najmä na začiatku tvorivej cesty v 70. rokoch 20. storočia a predstavovala priestor pre tvorivú fantáziu, kde folklórnu symboliku nahrádza rekvizitami civilného sveta. Druhá, folklorizovaná línia, predstavuje nonsensové, humorné a miestami i parodizačné stvárnenie ľudovej predlohy, napríklad v knihách *O troch umelcoch* (1977), *Trojhlavý drak Štefan* (1979) či v rozprávkovom podobenstve *Husle* (1994). Rozprávky naposledy uverejnil aj v knihe *Láskovičky* (2018), inklinujúc k alegorickej (*Zrnko piesku*) či poetickej rozprávke (*Čo to na zem padá*). Demákova próza a autorská rozprávka trasovala cestu inováciám v duchu (post)modernistických postulátov v tvorbe pre deti, k čomu zrejme prispel nielen jeho tvorivý naturel, ale i jeho rozhladenosť v súdobej produkcii pre deti v širších kontextoch.

Kľúčové slová: Miroslav Demák, slovenská vojvodinská literatúra pre deti a mládež, autorská rozprávka

THE AUTHORIAL FAIRY TALE OF MIROSLAV DEMÁK

Prose for children written by Miroslav Demák (1948) is seen as a significant shift in the development of Slovak Vojvodina's literature for children in the direction of modernizing its content and formal components. Following the fairy tale work of Juraj Tušiak, Demák experimented to a large extent with the specifics of the fairy tale genre. His poetics took shape in two lines. One goes in the direction of animated (and animal) fairy tales, especially at the beginning of his creative journey in the 1970s, and represented a space for creative fantasy, where he replaces folklore symbolism with props from the civilian world. The second, folklorized line, represents a nonsensical, humorous, and sometimes even parodistic rendition of a folk original, for example, in the books *O troch umelcoch* (1977), *Trojhlavý drak Štefan* (1979), or in the fairy tale parable *Husle* (1994). He most recently published fairy tales

in the book Láskovičky (2018), tending towards allegorical (Zrnko piesku) or poetic fairy tales (Čo to na zem pada). Demák's prose and original fairy tales paved the way for innovations in the spirit of (post)modernist postulates in children's literature, which was probably due not only to his creative nature, but also to his broad-mindedness in contemporary children's production in broader contexts.

Keywords: Miroslav Demák, Slovak Vojvodina's literature for children and youth, fairy tale.

Сергеј Чуриков (Вороњез)
Људмила Кољцова (Вороњез)
Ј. Котењова (Вороњез)

О ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЙ БАЗЕ ДАННЫХ «ВЫСОКАЯ ЛЕКСИКА В РУССКОЙ РЕЧИ XXI В.»

Под высокой лексикой мы будем понимать (вслед за [Смерчко, 1974], [Басовская, 2016]) группу лексических единиц, характеризующихся следующим набором признаков: регулярное попадание в патетический контекст; закрепленность за определенными речевыми жанрами; специфика значения; культурная история слова. По нашим наблюдениям, совпадающим с данными [Басовская, 2017], высокая лексика в современной русской речи не только не теряет своей актуальности, но и пополняется новыми единицами.

В настоящее время на кафедре русского языка Воронежского университета ведется работа над базой данной, ориентированной на описание этой лексической группы в современном русском языке. Ключевыми источниками являются: 1) данные словарей современного русского языка (в первую очередь, «Большой академический словарь русского языка», «Большой толковый словарь русского языка», «Большой универсальный словарь русского языка» и некоторые другие); 2) результаты современных исследований высокой лексики русского языка (см, например, упомянутые работы Е.Н. Басовской); 3) корпусные данные (используются материалы «Национального корпуса русского языка», «Генерального интернет-корпуса русского языка»; создается собственный корпус современных текстов, относящихся к речевым жанрам, для которых характерно использование высокой лексики (гимн, проповедь и т.д.).

В текущей версии базы данных представлены следующие поля: 1) лемма; 2) частеречная принадлежность; 3) толкование (с опорой на академические словари русского языка); 4) синонимы (при наличии); 5) антонимы (при наличии); 6) стандартные примеры употребления; 7) примеры иронического употребления (при наличии; сопровождаются комментарием); 8) словарная фиксация с пометой *высок*.

Ключевые слова: русский язык, русская лексикография, лексикология русского языка, словарные базы данных, высокая лексика.

ON THE LEXICOGRAPHIC DATABASE “HIGH VOCABULARY IN RUSSIAN SPEECH OF THE 21ST CENTURY”

In this study, by high vocabulary we mean a group of lexical units characterized by the following set of features: regular occurrence in a pathetic context; assignment to certain speech genres; specificity of meaning; cultural history of the word. According to our observations, which coincide with the data of [Basovskaya, 2017], high vocabulary in modern Russian speech not only does not lose its relevance, but it is also replenished with new units.

Currently, the Department of Russian Language at Voronezh University is working on a database aimed at describing this lexical group. The key sources are: 1) data from dictionaries of the modern Russian language (primarily the “Large Academic Dictionary of the Russian Language,” “Large Explanatory Dictionary of the Russian Language,” “Large Universal Dictionary of the Russian Language” and some others); 2) the results of modern studies of the high vocabulary of the Russian language (see, for example, the aforementioned works of E. N. Basovskaya); 3) corpus data (materials from the “National Corpus of the Russian Language” and the “General Internet Corpus of the Russian Language” are used; our own corpus of modern texts related to speech genres characterized by the use of high vocabulary (hymn, sermon, etc.) is being created).

The current version of the database contains the following fields: 1) lemma; 2) part of speech affiliation; 3) interpretation (based on academic dictionaries of the Russian language); 4) synonyms (if any); 5) antonyms (if any); 6) standard examples of usage; 7) examples of ironic usage (if any; accompanied by a commentary); 8) dictionary entry with the “high” mark.

Keywords: Russian language, Russian lexicography, Russian lexicology, lexicographic databases, elevated vocabulary.

Јулија Шапић (Београд)

ТРАНСПОЗИЦИОННИЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ФРАГМЕНТИЗАТОРОВ В РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ

Исследование посвящено сопоставительному анализу транспозиционного потенциала пространственных фрагментизаторов (ПФ) в русском и сербском языках. Под ПФ понимаются слова и словосочетания типа *верх, низ, перед, край, середина* и др., обозначающие фрагменты пространственной структуры. Исследование опирается на функционально-семантический и когнитивный подходы к пространству и развивает положение о том, что пространственно-ориентационная сема в языковой системе первично закреплена за лексемой, совпадающей с корнем, а наиболее полно и структурно прозрачно реализуется именно в категории ПФ.

ПФ рассматриваются как лексические центры пространственной семантики, отличающиеся от предлогов и наречий сохранностью номинативности, предметности и высокой деривационной продуктивностью. Их номинативный статус обуславливает широкий транспозиционный потенциал, реализующийся в двух направлениях: формально-синтаксическом (полуслужебные функции в устойчивых конструкциях) и семантическом, связанном с развитием несобственно-пространственных значений и формированием деривационных гнезд.

На материале русского и сербского языков показано, что ПФ выступают источником метафорических переносов типа «пространство → время», «пространство → социальная иерархия», «пространство → оценка». Предлагается типология ПФ по деривационной активности (базовые ориентационные, геометрические, внутренне-зональные), где степень продуктивности определяется когнитивным статусом пространственной схемы. В итоге ПФ трактуются как медиаторный уровень между перцептивно-когнитивными схемами пространства и их лексико-грамматической реализацией, обеспечивающий переход от пространственной перцепции к абстрактной семантике.

Ключевые слова: семантическая категория пространства, когнитивная семантика, пространственные фрагментизаторы, транспозиция, деривация, лексическая номинация, сопоставительный подход

THE TRANSPOSITIONAL POTENTIAL OF SPATIAL FRAGMENTIZERS IN RUSSIAN AND SERBIAN

This article presents a contrastive analysis of the transpositional potential of spatial fragmentizers (SFs) in Russian and Serbian. SFs – nouns and noun phrases such as *верх / врх* (top), *низ / низ* (bottom), *перед/пред* (front), *край/крај* (edge), *середина / средина* (middle) – denote fragments of spatial structures. Drawing on functional-semantic and cognitive approaches, the study argues that the spatially-oriented sema is primarily anchored in the lexeme (often coinciding with the root) and is most transparently realized in the SF category.

SFs function as lexical hubs of spatial semantics, maintaining nominality, referentiality, and high derivational productivity, unlike prepositions and adverbs, which reflect grammaticalized forms. Their nominal status enables a wide transpositional potential, realized both formally-syntactically (quasi-functional roles in fixed constructions) and semantically, through the development of non-spatial meanings and derivational networks.

The analysis shows that SFs serve as a source of metaphorical extensions – e.g., space → time, space → social hierarchy, space → evaluation. A typology of SFs based on derivational activity is proposed (basic-orientational, geometric, internal-zonal), with productivity linked to the cognitive status of the spatial schema. Overall, SFs are interpreted as a mediatory level between perceptual-cognitive spatial models and their lexico-grammatical realization, bridging spatial perception and abstract semantics.

Keywords: semantic category of space, cognitive semantics, spatial fragmentizers, transposition, derivation, lexical nomination, contrastive approach.

Јевгенија Викторовна Шатко (Москва)

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА БАЛКАНАЦА У САВРЕМЕНИМ АМЕРИЧКИМ КРИМИНАЛИСТИЧКИМ ТЕЛЕВИЗИЈСКИМ СЕРИЈАМА

Предложено излагање посвећено је анализи репрезентације Балканаца у савременим америчким криминалистичким телевизијским серијама, са фокусом на улогу етничких стереотипа у обликовању ликова и наративних конфликта. Полази се од становишта да телевизијска продукција не делује искључиво као рефлексија постојећих културних представа, већ као активан медијски механизам који учествује у њиховој артикулацији и стабилизацији, посебно када је реч о регионима који су у америчком културном простору позиционирани као геополитички и културно „други“.

Корпус анализе обухвата америчке криминалистичке серије из периода од 1990-их до данас, укључујући франшизе *Law & Order*, *CSI*, *NCIS*, *Criminal Minds*, *Bones*, *Rizzoli & Isles*, *Body of Proof*, *Lethal Weapon* и друге. Методологија се заснива на квалитативној анализи ликова балканског порекла (Срби, Босанци, Бугари, Румуни, Албанци и Грци), њихових наративних улога (антагонисти, жртве, споредне фигуре) и начина на који је етничка припадност функционализована у оквиру заплета. Анализа показује да се репрезентације Балканаца одликују високим степеном стереотипизације, али да међу појединим групама постоје уочљиве разлике. Срби и Босанци доминантно се појављују у контексту ратног наслеђа 1990-их, при чему су мушки ликови често приказани као ратни злочинци или носиоци насиља, а женски као жртве рата и миграције, Румуни и Бугари углавном су репрезентовани у наративима трговине људима, корупције и експлоатације, док се грчки ликови појављују ређе и претежно у позицији жртава или маргиналних учесника заплета, без јасно артикулисане колективне претње. Излагање има за циљ да укаже на обрасце и варијације у медијској стереотипизацији Балкана у америчким криминалистичким серијама и да допринесе дискусији о улози телевизијске фикције у формирању културних перцепција региона.

Кључне речи: репрезентација, етнички стереотипи, Балкан, америчке криминалистичке серије, масовна култура, наративна функција, медијски дискурс

REPRESENTATION OF THE BALKANS IN CONTEMPORARY AMERICAN CRIME TELEVISION SERIES

The proposed paper is focused on the analysis of the representation of people from the Balkans in contemporary American crime television series, with a focus on the role of ethnic stereotypes in the construction of characters and narrative conflicts. The study proceeds from the assumption that television production does not function solely as a reflection of existing cultural representations, but rather as an active media mechanism that participates in their articulation and stabilization, particularly in relation to regions positioned within American cultural discourse as geopolitically and culturally “other.”

The corpus of analysis includes American crime television series from the 1990s to the present, including the franchises *Law & Order*, *CSI*, *NCIS*, *Criminal Minds*, *Bones*, *Rizzoli & Isles*, *Body of Proof*, *Lethal Weapon*, and others. The methodology is based on a qualitative analysis of characters of Balkan origin (Serbs, Bosnians, Bulgarians, Romanians, Albanians, and Greeks), their narrative roles (antagonists, victims, secondary figures), and the ways in which ethnic affiliation is functionalized within the plot.

The analysis demonstrates that representations of Balkan characters are characterized by a high degree of stereotyping, while also revealing noticeable differences between individual groups. Serbian and Bosnian characters predominantly appear in narratives related to the legacy of the wars of the 1990s, with male characters often portrayed as war criminals or perpetrators of violence, and female characters as victims of war and migration. Romanian and Bulgarian characters are mainly represented within narratives of human trafficking, corruption, and exploitation, while Greek characters appear less frequently and are predominantly positioned as victims or marginal participants in the plot, without a clearly articulated collective threat.

The paper aims to identify patterns and variations in the media stereotyping of the Balkans in American crime television series and to contribute to the discussion on the role of television fiction in shaping cultural perceptions of the region.

Keywords: representation, ethnic stereotypes, the Balkans, American crime television series, mass culture, narrative function, media discourse.

Андреа Шешум (Београд)

ВЕЗНИЦИ КАО ТЕКСТОЛОШКИ МАРКЕРИ ЈЕДНЕ ПОСЕБНЕ РЕДАКЦИЈЕ РУКОПИСА О АЛЕКСАНДРУ ВЕЛИКОМ

У најширем и синхронијском схватању граматике везници су описани на морфолошком плану као једна од десет врста ријечи, која се сврстава у непромјењиву групу ријечи, док се њихова улога на синтаксичком плану огледа у процесу формирања сложене реченице, па се према типу везника одређује однос међу тим клаузама – чланицама сложене реченице. Међутим, значај везника у старим текстовима знатно је шири и превазилази саму синтаксичку функцију. У том смислу, везници не функционишу само као средство синтаксичког повезивања, већ и као важни текстолошки маркери који истраживачу омогућавају поузданију интерпретацију и реконструкцију смисла старог текста.

Кључне ријечи: везници, текстологија, Роман о Александру великом, редакција.

CONJUNCTIONS AS TEXTOLOGICAL MARKERS OF A SPECIFIC MANUSCRIPT EDITION ON ALEXANDER THE GREAT

In the broadest and synchronic understanding of grammar, conjunctions are described on the morphological level as one of the ten parts of speech, classified among the invariable (unchangeable) words, while their role on the syntactic level is reflected in the process of forming complex sentences; depending on the type of conjunction, the relationship between the clauses that constitute a complex sentence is determined. However, the significance of conjunctions in old texts is considerably broader and goes beyond their purely syntactic function. In this respect, conjunctions do not function merely as a means of syntactic linkage, but also as important textual markers that enable the researcher to interpret and reconstruct the meaning of an old text more reliably.

Keywords: conjunctions, textual criticism, The Romance of Alexander the Great, recension.

Марина Шимак Спевакова (Нови Сад)

TEÓRIA LITERATÚRY MICHALA HARPÁŇA V SÚČASNEJ BÁDATELSKEJ REFLEXII

Teória literatúry Michala Harpáňa, ktorá v roku 2026 zaznamenáva štyridsiate výročie od svojho prvého vydania, predstavuje jedno z kľúčových diel slovenskej literárnej vedy a dlhodobo nachádza uplatnenie vo vyučbe aj v literárnovednom výskume. Príspevok sa zameriava na teoreticko-metodologickú analýzu koncepcného usporiadania učebnice a na reflexiu jej interpretačných východísk v kontexte súčasnej bádateľskej recepcie. Pozornosť sa venuje spôsobu systematizácie literárnoteoretických pojmov, metodologickej pluralite a stabilite základného teoretického rámca. Cieľom príspevku je identifikovať metodologické kvality a limity diela a naznačiť jeho perspektívy ako udržateľného modelu vysokoškolskej učebnice literárnej teórie v súčasnom akademickom prostredí.

Kľúčové slová: teória literatúry, teoreticko-metodologická reflexia, vysokoškolská učebnica, Michal Harpáň, literárna veda

THE THEORY OF LITERATURE BY MICHAL HARPAŇ IN CONTEMPORARY SCHOLARLY REFLECTION

Michal Harpáň's *Theory of Literature*, which will mark the fortieth anniversary of its first publication in 2026, represents one of the key works of Slovak literary scholarship and has long been used both in university teaching and in literary research. The paper focuses on a theoretical and methodological analysis of the textbook's conceptual structure and reflects on its interpretative foundations in the context of contemporary scholarly reception. Particular attention is paid to the systematization of literary-theoretical concepts, methodological plurality, and the stability of the fundamental theoretical framework. The aim of the paper is to identify the methodological strengths and limitations of the work and to outline its prospects as a sustainable model of a university textbook of literary theory in the contemporary academic environment.

Keywords: theory of literature, theoretical and methodological reflection, university textbook, Michal Harpáň, literary studies.

Милена Шовић (Нови Сад)

УПОТРЕБА ПРИЗРЕНСКО-ТИМОЧКОГ ДИЈАЛЕКТА У САВРЕМЕНОМ НОВИНАРСТВУ: ЈЕЗИЧКЕ, КУЛТУРНЕ И МЕДИЈСКЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ НА ПРИМЕРУ ПОРТАЛА „ЈУЖНА ПРУГА“

У раду се разматра употреба призренско-тимочког дијалекта у савременом новинарству на примеру портала „Јужна пруга“, са циљем анализе његових језичких, културних, медијских и ширих друштвено-политичких импликација. Призренско-тимочки дијалекат, са три основне варијанте (призренско-јужноморавском, тимочко-лужничком и сврљишко-заплањском), распрострањен је на југу и југоистоку Србије и користи га око два милиона говорника. Упркос томе, дијалекат је дуго изложен системској стигматизацији, означаван као „пастирски“, „прост“ говор, институционално занемарен, са изразитим недостатком нормативне литературе, медијског простора и културне репрезентације, те је као такав проглашен угроженим од стране УНЕСКА. У медијима и популарној култури јавља се готово искључиво у хумористичком и карикатуралном кључу, што додатно учвршћује предрасуде и подстиче самодискриминацију говорника, који дијалекат често користе само у приватној сфери или га напуштају миграцијом. Стигматизација призренско-тимочког дијалекта има и јасну политичку конотацију, јер се језичка дискриминација становника југа Србије прелива у њихово друштвено-економско маргинализовање, што доприноси дуготрајном осиромашивању региона и његовом демографском пражњењу.

Полазећи од наведеног контекста, анализира се портал „Јужна пруга“ као јединствени пример свакодневног, озбиљног и информативног новинарског дискурса на призренско-тимочком дијалекту у Србији. Утврђено је да портал има вишеструку функцију: оснаживање говорника за јавну употребу дијалекта, допринос његовој дигитализацији и очувању кроз писани и аудио корпус, као и основу за будућу ревитализацију кроз израду речника, граматике и развој језичких технологија, укључујући четботове на све три варијанте дијалекта. Портал „Јужна пруга“ показује да увођење призренско-тимочког дијалекта у јавни медијски простор доприноси његовој легитимацији и редефинисању локалног и регионалног идентитета у савременим српским медијима.

Кључне речи: призренско-тимочки дијалекат, масмедијски дискурс, стигматизовани варијетети, „Јужна пруга“.

THE USE OF THE PRIZREN-TIMOK DIALECT IN CONTEMPORARY JOURNALISM: LINGUISTIC, CULTURAL, AND MEDIA IMPLICATIONS ON THE EXAMPLE OF THE PORTAL *JUŽNA PRUGA*

The present study analyzes the use of the Prizren–Timok dialect in contemporary journalism, focusing on the portal *Južna pruga* and its linguistic, cultural, media, and socio-political implications. The dialect comprises three variants (Prizren–South Moravian, Timok–Lužnja, and Svrlijica–Zaplanja) and is spoken in southern and southeastern Serbia by approximately two million people. Despite its widespread use, the dialect has long been subject to systemic stigmatization, institutional neglect, and a lack of normative literature, media visibility, and cultural representation, leading to its classification as an endangered linguistic variety by UNESCO.

In mass media and popular culture, the Prizren–Timok dialect is predominantly employed in humorous and caricatural contexts, reinforcing stereotypes and encouraging self-censorship among speakers, who often limit its use to private settings or abandon it through migration. This linguistic marginalization reflects a broader socio-political dynamic in which speakers from southern Serbia are symbolically devalued, contributing to regional economic marginalization and demographic decline.

Within this context, the study examines *Južna pruga* as a unique example of daily, serious, and informative journalistic discourse in the Prizren–Timok dialect. The portal functions as a platform for legitimizing the dialect in public communication, empowering speakers, and preserving both its written and spoken forms through a digital corpus. Additionally, it supports long-term revitalization through the development of dictionaries, grammars, and language technologies, including chatbots covering all three dialect variants.

Keywords: Prizren–Timok dialect, mass media discourse, stigmatized varieties, *Južna pruga*.

Вероника Штранц-Никитина (Праг)

ОТРИЦАНИЕ КАК ЗОНА ТРУДНОСТЕЙ ПРИ ОСВОЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА

Отрицание, являющееся одной из центральных категорий морфосинтаксиса и одним из ключевых элементов организации языковой системы, безусловно, играет важную роль в процессе освоения языка. Эффективное усвоение отрицательных конструкций существенно влияет на формирование общей языковой компетенции и требует дифференцированного подхода при обучении неносителей и эритажных носителей русского языка. В представляемом докладе, основанном на данных, почерпнутых из Русского учебного корпуса (<http://www.web-corpora.net/RLC/>), анализируются особенности формирования навыков использования отрицательных конструкций у изучающих русский язык как иностранный и у эритажных говорящих, а также выявляются количественные и качественные различия между данными группами. В исследовании рассматриваются особенности сопоставительной динамики прогресса обеих групп в области усвоения отрицания и, далее, представлена типология ошибок по уровням владения языком, отражающая ключевые точки, требующие педагогической поддержки. Отдельное внимание уделяется проблеме фоссилизации некоторых типов ошибок в области отрицания и необходимости их целенаправленной коррекции на разных этапах обучения.

NEGATION AS A ZONE OF DIFFICULTY IN THE ACQUISITION OF THE RUSSIAN LANGUAGE

Negation, being one of the central categories of morphosyntax and a key element in the organization of a linguistic system, undoubtedly plays an important role in the process of language acquisition. The effective mastery of negative constructions significantly influences the development of overall language competence and requires a differentiated approach when teaching both non-native and heritage speakers of Russian.

In the present paper, based on data drawn from the Russian Learner Corpus (<http://www.web-corpora.net/RLC/>), the features of skill formation in the use of negative constructions among learners of Russian as a foreign language and heritage speakers are analyzed, and both quantitative and qualitative differences between these groups are identified. The study examines the

comparative dynamics of progress in the acquisition of negation within each group and presents a typology of errors according to language proficiency levels, reflecting key points that require pedagogical support. Special attention is given to the issue of fossilization of certain types of errors in the domain of negation and the need for their targeted correction at different stages of learning.

Keywords: language acquisition, negation, Russian language, Russian as a foreign language (RFL), heritage language.

Михаил Абрамович Штудинер (Москва)

О СОВРЕМЕННЫХ ОРФОЭПИЧЕСКИХ ОШИБКАХ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ

В докладе рассматривается особый тип орфоэпических ошибок – орфографические ошибки, которые слышны в эфире.

Термин «орфографическая ошибка» употреблен здесь условно. Особенно если иметь в виду широко распространенное в теории орфографии мнение о том, что орфографическая ошибка «может быть допущена только на письме и только в слабой фонетической позиции: для гласных – в безударном положении, для согласных – на конце слова или перед другим согласным». Авторы «Методических рекомендаций» к ЕГЭ по русскому языку полагают, что «такую ошибку можно только увидеть, услышать ее нельзя». Мы ставим перед собой задачу обратить внимание на часто допускаемые российскими радио- и тележурналистами ошибки, специфика которых заключается в том, что эти же ошибки есть и в письменных текстах авторов передач. В нашем сообщении будут рассмотрены орфографические ошибки, которые обнаруживаются в устной речи в связи с действием фонетических закономерностей русского языка, причем обнаруживаются именно в сильных фонетических позициях, то есть в позициях, благоприятных для тех или иных звуков, в позициях, в которых реализуется максимальный набор их качеств и в которых поэтому они лучше всего слышны: гласные – под ударением, а согласные – перед гласными.

Приведем некоторые из записанных нами с эфира примеров:

Сейчас нужно отдохнуть после матча и сфокусироваться на следующем сопернике, кем бы он **не** (правильно: **ни**) был (телеведущая).

К стАпятидесятилетию (правильно: к стопятидесятилетию) Банка России была выпущена монета из золота... (из радиовыпуска новостей).

Ключевые слова: орфоэпическая ошибка, орфографическая ошибка, фонетические закономерности, русский язык, фонетическая позиция.

ON CONTEMPORARY ORTHOPHONIC ERRORS IN THE RUSSIAN LANGUAGE

This study examines a specific type of spelling error—spelling errors heard on air.

The term “spelling error” is used here loosely, especially given the widespread belief in orthographic theory that a spelling error “can only be made in writing and only in a weak phonetic position: for vowels—unstressed, for consonants—at the end of a word or before another consonant.” The authors of the “Methodological Recommendations” for the Unified State Exam in Russian believe that “such an error can only be seen, not heard.” We aim to highlight the errors frequently made by Russian radio and television journalists, the specificity of which lies in the fact that these same errors also appear in the written texts of broadcasters. Our study will examine spelling errors that are found in spoken language due to the phonetic regularities of the Russian language. These errors are found specifically in strong phonetic positions, that is, positions favorable for certain sounds, positions in which their maximum qualities are realized and in which they are therefore best heard: vowels are stressed, and consonants precede vowels.

Here are some examples we recorded from the broadcast:

Сейчас нужно отдохнуть после матча и сфокусироваться на следующем сопернике, кем бы он **не** (correct: **ни**) был (TV presenter).

К **ст**Апятидесятилетию (correct: к **сто**пятидесятилетию) Банка России была выпущена монета из золота... (from a radio news broadcast).

Keywords: orthoepic error, spelling error, phonetic regularities, Russian language, phonetic position.

Максим Станиславович Шчавлински (Москва)

СОВРЕМЕННОЕ ЦИФРОВОЕ ИЗДАНИЕ ТЕКСТОВ: ОПЫТ ИМЛИ РАН В СОЗДАНИИ ЦИФРОВОЙ ПЛАТФОРМЫ (на примере текстов И.А. Бунина)

Доклад посвящён тому, как цифровые технологии меняют традиционные методы работы с литературным наследием. В первой части рассматриваются основные принципы построения современных электронных платформ для научных изданий. Они строятся на трёх взаимосвязанных компонентах: удобных инструментах поиска, навигации и анализа; точной текстологической фиксации всех авторских редакций; а также многослойном научном комментарии, открывающем новые интерпретационные возможности. Особый акцент делается на проекте ИМЛИ РАН, где удаётся органично сочетать строгие академические стандарты с инновационными цифровыми решениями.

Во второй части на конкретном примере – книге И.А.Бунина «Храм Солнца» – демонстрируется, как эти принципы работают на практике. Анализируются четыре авторские редакции произведения (1915, 1917, 1931 и 1936 годов), показываются новые способы их сопоставления: визуализация текстовых изменений, статистическая обработка данных и другие инструменты цифровой среды.

В заключение подчёркивается, что цифровые издания не просто сохраняют всю полноту текстологической информации, но и делают её доступной разным аудиториям – от профессиональных филологов до обычных читателей. Они позволяют по-новому представить динамику авторского текста и создают интерактивное пространство для исследований, существенно расширяя горизонты изучения классической литературы.

Ключевые слова: Digital Humanities, текстология, комментарий, функциональность, интерфейс, И.А. Бунин, «Храм Солнца».

**MODERN DIGITAL EDITION OF TEXTS:
THE EXPERIENCE OF THE A. M. GORKY INSTITUTE OF
WORLD LITERATURE (IWL RAS) IN CREATING
A DIGITAL PLATFORM (ON THE EXAMPLE OF TEXTS
BY I. A. BUNIN)**

The paper explores how digital technologies are transforming traditional approaches to working with literary heritage. The first part examines the fundamental principles underlying the construction of contemporary electronic platforms for scholarly editions. These platforms are built on three interrelated components: user-friendly tools for search, navigation, and analysis; precise textological fixation of all authorial versions; and multilayered scholarly commentary that opens new interpretive possibilities. Particular emphasis is placed on the IMLI RAN project, which successfully combines rigorous academic standards with innovative digital solutions.

The second part demonstrates the practical application of these principles using the specific example of I. A. Bunin's book *The Temple of the Sun*. Four authorial versions of the work (1915, 1917, 1931, and 1936) are analyzed, showcasing new methods of comparison: visualization of textual changes, statistical data processing, and other tools available in the digital environment.

In conclusion, it is stressed that digital editions not only preserve the full scope of textological information but also make it accessible to diverse audiences—from professional philologists to general readers. They enable a fresh representation of the dynamics of authorial text and create an interactive space for research, significantly broadening the horizons of studying classical literature.

Keywords: Digital Humanities, textology, commentary, functionality, interface, I.A. Bunin, *The Temple of the Sun*.

СПИСАК УЧЕСНИКА 64. СКУПА СЛАВИСТА СРБИЈЕ СА АФИЛИЈАЦИЈАМА

1. Аверкина Светлана, Московски педагошки државни универзитет
2. Ајдановић Наташа, Универзитет у Новом Саду
3. Алексидзе Марина, Државни универзитет у Тбилисију "Иване Џавахишвили"
4. Аљуџина Јулија, Руски универзитет пријатељства народа
5. Андријашевић Иван, Универзитет одбране у Београду
6. Андрушченко Јелена, Институт за светску књижевност "Максим Горки" РАН
7. Антанасијевић Ирина, Универзитет у Београду
8. Арсењев Алексеј, самостални истраживач
9. Арсић Ана, Универзитет у Београду
10. Бајовић Јелена, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
11. Барчот Бранка, Универзитет у Загребу
12. Берница Наталија, Национални институт за оријенталне језике и цивилизације у Паризу
13. Благојевић Ненад, Универзитет у Нишу
14. Борас Катарина-Антониа, Универзитет у Загребу
15. Бороџина Јелена, Руски социјални државни универзитет
16. Брајовић Александра, Институт за српску културу Приштина – Лепосавић
17. Варбот Жана, Институт за руски језик РАН "Виктор Виноградов"
18. Вишњевац Вишња, Универзитет у Источном Сарајеву
19. Вјаљсова Ана, Православни Светотихоновски друштвени универзитет
20. Волкова Наталија, Карлов универзитет у Прагу
21. Врзачкова Дениса, Институт за славистику Чешке академије наука
22. Вукосав Теодора, Универзитет у Београду
23. Гаев Тања, Универзитет у Београду
24. Гетмањенко Наталија, Карлов универзитет у Прагу
25. Гинић Јелена, Универзитет у Београду
26. Глатченкова Наталија, Карлов универзитет у Прагу
27. Глушак Василиј, Московски државни институт за међународне односе Министарства иностраних послова Русије
28. Домоњи Јана, Универзитет у Новом Саду
29. Доронкин Никита, Универзитет у Новом Саду
30. Драгићевић Рајна, Универзитет у Београду

31. Дукић Анђела, Универзитет у Београду
32. Ђорђевић Александра, самостални истраживач
33. Ђорђевић Милица, Универзитет у Нишу
34. Жилко Богуслав, Друштвено-економска академија у Лођу
35. Захарова Јелизавета, Међународна школа руског језика и руске књижевности "Literary Russian"
36. Иванова Ирина, Московски државни универзитет "Михаил Ломоносов"
37. Ињутина Људмила, Државни педагошки универзитет у Новосибирску
38. Јаковљевић Радуновић Ана, Универзитет у Београду
39. Јевтић Марко, Универзитет у Београду
40. Јелушић Сениша, Институт за језик и књижевност ЦАНУ
41. Јовановић Симић Јелена, Универзитет у Београду
42. Јочић Јелена, Универзитет у Београду
43. Кабјак Наталија, Универзитет у Мелбурну
44. Калечић Алена, Универзитет Константина Филозофа у Њитри
45. Капријелова Викторија, Московски државни универзитет "Михаил Ломоносов"
46. Карасајева Халам, Колеџ Кајнар у Актау
47. Керкез Драгана, Универзитет у Београду
48. Керовић Живојин, Универзитет у Бањој Луци
49. Ковтун Наталија, Краснојарски државни педагошки универзитет "Виктор Астафјев"
50. Коздра Михаил, Универзитет у Варшави
51. Коларевић Сања, Универзитет одбране у Београду
52. Кољцова Људмила, Државни универзитет у Вороњежу
53. Кончаревић Ксенија, Универзитет у Београду
54. Корда-Петровић Александра, Универзитет у Београду
55. Корољова Олга, Војна академија противваздушне одбране Оружаних снага Руске Федерације, Смоленск
56. Котењова Ј., Државни универзитет у Вороњежу
57. Котов Александар, Државни универзитет у Санкт Петербургу
58. Кочевски Ивана, Универзитет у Београду
59. Красовска Нели, Државни педагошки универзитет у Тули "Лав Толстој"
60. Коуба Мирослав, Институт за славистику Чешке академије наука
61. Куљева Ана, Институт за руски језик РАН "Виктор Виноградов"
62. Купердјајев Александар, Универзитет у Инзбруку
63. Кусал Кшиштоф, Друштвено-економска академија у Лођу

64. Лазовић Маја, Београдска академија пословних и уметничких струковних студија
65. Лачок Ана Маргарета, Универзитет у Новом Саду
66. Леонтјева Татјана, Федерални универзитет на Уралу "Борис Јељцин"
67. Лепојевић Јелена, Универзитет у Нишу
68. Лесневска Димитрина, Савез научника у Бугарској, Софија
69. Лукић Галина, Универзитет у Новом Саду
70. Маматов Галеб, Државни технички универзитет у Новосибирску
71. Марић Биљана, Универзитет у Београду
72. Маркова Јелена, Економски универзитет у Братислави
73. Маројевић Радмило, Универзитет у Београду
74. Марчок Даниела, Универзитет у Новом Саду
75. Меденица Лука, Универзитет у Београду
76. Миланова Елица, Универзитет "Пајсије Хиландарски" у Пловдиву
77. Миленковић Милица, Универзитет у Нишу
78. Милошевић Стефан, Универзитет у Београду
79. Миљковић Никола, Универзитет у Београду
80. Митрић Маријана, Универзитет у Источном Сарајеву
81. Морозјук Владимир, Висока школа економике у Прагу
82. Москвичова Светлана, Руски универзитет пријатељства народа
83. Мурављова Наталија, Институт за славистику РАН, Висока школа економије
84. Нешовић Матија, Институт за српски језик САНУ
85. Николић Емилија, Универзитет у Нишу
86. Њаголова Наталија, Универзитет у Великом Трнову
87. Обухова Јелена, Руски центар при Универзитету у Скопљу "Свети Ђирило и Методије"
88. Павловић Шајтинац Маја, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
89. Панцић Жељка, Универзитет у Источном Сарајеву
90. Пауновић Родић Стефана, Универзитет у Београду
91. Пашков Александар, Државни универзитет за лингвистику у Москви
92. Пеек Каролина, Друштвено-економска академија у Лођу
93. Петровић-Филиповић Мирјана, Удружење књижевних преводилаца Србије
94. Правда Јелена, Државни универзитет у Вороњежу
95. Пришељцева Марија, Државни универзитет у Вороњежу
96. Пшибила Вјеслав, Друштвено-економска академија у Лођу

97. Пшихода Марек, Карлов универзитет у Прагу
98. Ричева Јекатерина, Карлов универзитет у Прагу
99. Розбудова Ленка, Карлов универзитет у Прагу
100. Розенфелд Марјана, Државни универзитет у Вороњежу
101. Романова Галина, Градски педагошки универзитет у Москви
102. Сабо Бојана, Универзитет у Београду
103. Сврдлова Наталија, Федерални истраживачки центар, Институт за хемију у Иркутску Руске академије наука
104. Светлик Адам, Универзитет у Новом Саду
105. Серјогина Јелена, Православни Светотихоновски друштвени универзитет
106. Сироткина Татјана, Државни педагошки универзитет у Сургуту
107. Соколовић Далибор, Универзитет у Београду
108. Стоиљковић Василије, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
109. Стојковић Сузана, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
110. Суровцева Јекатерина, Московски државни универзитет "Михаил Ломоносов"
111. Успенски Ениса, Универзитет у Београду
112. Хашкова Маркета, Гимназија, средња стручна школа и Прашки плесни конзерваторијум
113. Хлупина Марија, Креативни центар "ВХОД" у Москви
114. Хушкова Људмила, Карлов универзитет у Прагу
115. Чижикова Зузана, Универзитет у Београду
116. Чуриков Сергеј, Државни универзитет у Вороњежу
117. Шапић Јулија, Руски центар за науку и културу "Руски дом" у Београду
118. Шатко Евгенија, Институт за славистику РАН
119. Шешум Андреа, Универзитет у Београду
120. Шилњикова Татјана, самостални истраживач
121. Шимак Спевакова Марина, Универзитет у Новом Саду
122. Шовић Милена, Универзитет Привредна академија
123. Штранц-Никитина Вероника, Карлов универзитет у Прагу
124. Штудинер Михаил, Московски државни универзитет "Михаил Ломоносов"
125. Шчавлински Максим, Институт за свестку књижевност "Максим Горки" РАН

**СПИСАК ДОМАЋИХ ИСТРАЖИВАЧА, УЧЕСНИКА 64.
СКУПА СЛАВИСТА СРБИЈЕ,
И ЊИХОВИ ORCID БРОЈЕВИ:**

1. Ајдановић Наташа, <https://orcid.org/0000-0002-0183-9188>
2. Андријашевић Иван, <https://orcid.org/0009-0001-0773-0001>
3. Антанасијевић Ирина, <https://orcid.org/0000-0003-0794-0786>
4. Арсић Ана, <https://orcid.org/0009-0000-6225-6245>
5. Бајовић Јелена, <https://orcid.org/0009-0009-4332-3284>
6. Благојевић Ненад, <https://orcid.org/0000-0001-5303-0180>
7. Брајовић Александра, <https://orcid.org/0009-0009-6964-8482>
8. Вукосав Теодора, <https://orcid.org/0009-0003-3841-1630>
9. Гаев Тања, <https://orcid.org/0000-0002-6747-4062>
10. Гинић Јелена, <https://orcid.org/0000-0001-6687-4462>
11. Домоњи Јана, <https://orcid.org/0009-0006-7347-0830>
12. Доронкин Никита, <https://orcid.org/0009-0005-5465-1436>
13. Драгићевић Рајна, <https://orcid.org/0000-0001-7833-1027>
14. Дукић Анђела, <https://orcid.org/0000-0002-9320-2810>
15. Јаковљевић Радуновић Ана, <https://orcid.org/0000-0002-5400-1936>
16. Јевтић Марко, <https://orcid.org/0009-0008-7115-0782>
17. Јовановић Симић Јелена, <https://orcid.org/0000-0002-7132-848X>
18. Јочић Јелена, <https://orcid.org/0009-0009-6790-4913>
19. Керкез Драгана, <https://orcid.org/0000-0003-3954-6935>
20. Коларевић Сања, <https://orcid.org/0009-0009-3383-702X>
21. Кончаревић Ксенија, <https://orcid.org/0009-0008-4536-2669>
22. Корда-Петровић Александра, <https://orcid.org/0000-0002-8300-0609>
23. Кочевски Ивана, <https://orcid.org/0000-0003-0717-5754>
24. Лачок Ана Маргарета, <https://orcid.org/0000-0002-5918-5420>
25. Лепојевић Јелена, <https://orcid.org/0000-0001-7660-0406>
26. Лукић Галина, <https://orcid.org/0009-0005-9125-435X>
27. Марић Биљана, <https://orcid.org/0000-0003-1829-4484>
28. Маројевић Радмило, <https://orcid.org/0009-0002-4828-4375>
29. Марчок Даниела, <https://orcid.org/0000-0002-7455-0430>
30. Меденица Лука, <https://orcid.org/0000-0002-4453-0703>
31. Милошевић Стефан, <https://orcid.org/0000-0001-5007-3054>
32. Миљковић Никола, <https://orcid.org/0000-0002-2697-065X>
33. Нешовић Матија, <https://orcid.org/0009-0004-5822-6675>
34. Николић Емилија, <https://orcid.org/0009-0007-4557-9289>

35. Павловић Шајтинац Маја, <https://orcid.org/0000-0003-0794-2802>
36. Пауновић Родић Стефана, <https://orcid.org/0000-0001-6802-0348>
37. Сабо Бојана, <https://orcid.org/0009-0007-2915-5558>
38. Светлик Адам, <https://orcid.org/0000-0002-8843-9741>
39. Соколовић Далибор, <https://orcid.org/0009-0007-1525-7078>
40. Стоиљковић Василије, <https://orcid.org/0000-0002-4233-5058>
41. Стојковић Сузана, <https://orcid.org/0000-0002-2560-2476>
42. Успенски Ениса, <https://orcid.org/0000-0001-8359-1237>
43. Чижикова Зузана, <https://orcid.org/0009-0007-8709-7587>
44. Шапић Јулија, <https://orcid.org/0000-0002-4788-5497>
45. Шешум Андреа, <https://orcid.org/0009-0005-9524-663X>
46. Шимак Speвакова Марина, <https://orcid.org/0000-0003-0978-6954>

САДРЖАЈ

Светлана Николајевна Аверкина (Москва) НА ИВИЦИ ЗНАЧЕЊА: ПЕРИФЕРНОСТ И ПРОСТОРНЕ НАРАЦИЈЕ У РУСКИМ СТРИМИНГ СЕРИЈАМА	7
Марина Алексидзе (Тбилиси) ПРОБЛЕМА ПЕРЕВОДА РАЗГОВОРНОЙ ЛЕКСИКИ РУССКОГО ЯЗЫКА (на материале переводов на грузинский язык романа М. Булгакова «Мастер и Маргарита»)	10
Јулија Матвејевна Аљуњина (Москва) КРИТЕРИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ АУДИОВИЗУАЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ МАШИННОМУ РАСПОЗНАВАНИЮ ЭМОЦИЙ В ПРОЦЕССЕ АРТИКУЛЯЦИИ ...	13
Иван Андријашевић (Београд), Елица Миланова (Пловдив) ОБ ОТНОШЕНИИ ПЛАТОНА АНДРЕЕВИЧА КУЛАКОВСКОГО К БОЛГАРИИ	15
Јелена Анатољевна Андрушченко (Москва) «БОЛЬШАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ РУСИСТОВ ЕВРАЗИИ» КАК ОПЫТ ИЗУЧЕНИЯ ИСТОРИИ РУСИСТИКИ	16
Ирина Антанасијевић (Београд) АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ И „РУСКИ КАДРОВИ“ ФИЛОЛОШКОГ УСМЕРЕЊА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ	18
Алексеј Арсењев (Нови Сад) СОФИЈА ЈАКОВЉЕВНА СИЧЕНКО (SONJA WITHERIDGE; 1930 – 2006), СЛАВИСТА У АУСТРАЛИЈИ	19
Ана Арсић (Београд) ПРЕВОДИЛАЧКЕ СТРАТЕГИЈЕ ПРИЛИКОМ ПРЕВОЂЕЊА „ПОЛОМЉЕНОГ“ ЕНГЛЕСКОГ У ГОВОРУ ГЛАВНОГ ЈУНАКА РОМАНА ПИГМЕЈ ЧАКА ПАЛАХЊУКА НА ТРИ СЛОВЕНСКА ЈЕЗИКА	20
Јелена Бајовић (Косовска Митровица), Сузана Стојковић (Косовска Митровица) К ВОПРОСУ О ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЙ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ: ОШИБКИ СЕРБСКИХ СТУДЕНТОВ-НЕФИЛОЛОГОВ	22

Бранка Барчот (Загреб) POSTUPCI ZA PREVOĐENJE FRAZEMSKIH KONSTRUKCIJA (NA PRIMJERU ODABRANE RUSKO-HRVATSKE JEZIČNE GRADE)	24
Ненад Благојевић (Ниш), Милица Ђорђевић (Ниш) ИНТЕРВЈУ С ДОСТОЕВСКИМ МАКСИМА КОВАЛЕНКО КАК ПРИМЕР ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЗОВАНИЯ НЕЙРОСЕТЕЙ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ	26
Катарина-Антониа Борас (Загреб) ИЗ ВАС ПСИХОЛОГ, КАК ИЗ МЕНЯ ЧАРЛИ ЧАПЛИН – SINTAKTIČKA I SEMANTIČKA ANALIZA DEPRECIJATIVNE RUSKE FRAZEMSKJE KONSTRUKCIJE	27
Јелена Германовна Бороњина (Москва) СВАДЕБНИЙ ОБРЈАД ПОДМОСКОВНЫХ ГУСЛИЦКИХ ТАРООБРЈАДЦЕВ (ПО МАТЕРИАЛАМ ФОЛКЛОРНЫХ ЭКСПЕДИЦИЈ 90-Х ГОДОВ ХХ СТОЛЕТИЈА)	29
Александра Брајовић (Беч) ПЕРСПЕКТИВА ИСТРАЖИВАЊА СРПСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ И КУЛТУРЕ (Будућност научне србистике виђена кроз одређене историјске паралеле)	30
Јана Жановна Варбот (Москва) ПО СЛЕДАМ П. СКОКА (РЕКОНСТРУКЦИЈА И СЕМАНТИКА ПРАСЛАВ. ЂЕРАТИ 'ИДТИ')	32
Вишња Вишњевац (Источно Сарајево) ЈЕЗИК И СТИЛ КАЛЕНДАРА URANIA ЗА 1837. ГОДИНУ	34
Ана Павловна Вјалсова (Москва) О КРИТЕРИЈАХ ВЫБОРА ГЛАГОЛЬНЫХ ФОРМ В ИКОНОГРАФИЧЕСКИХ ОПИСАНИЯХ	35
Наталија Волкова (Праг) ПОЭТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ В РКИ: ОТ КОМПЛЕКСНОЙ РАБОТЫ С РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ К МЕЖКУЛЬТУРНОМУ ПОДХОДУ	37
Теодора Вукосав (Београд) ГЛАГОЛИ СИДЕТЬ, СТОЯТЬ И ЛЕЖАТЬ У НЕКИМ УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ КАО СТРАНОГ: АНАЛИЗА И МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП	39

Тања Гаев (Београд) РЕЦЕПЦИЈА ПОЕЗИЈЕ ИВАНА ФРАНКА У СРПСКОЈ КУЛТУРИ (ПОВОДОМ 170 ГОДИНА ОД ПЕСНИКОВОГ РОЂЕЊА)	40
Наталија Гетмањенко (Праг), Ленка Розбудова (Праг), Људмила Хускова (Праг) ПУТИ ПОДДЕРЖАНИЯ СТАБИЛЬНОГО ИНТЕРЕСА СТУДЕНТОВ К ИЗУЧЕНИЈУ СЛАВЈАНСКИХ ЈАЗЫКОВ: ИЗ ОПЫТА СОЗДАНИЯ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНОЙ АУДИОХРЕСТОМАТИИ НА РУССКОМ С УЧЕТОМ НОВЫХ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ	42
Јелена Гинић (Београд), Наташа Ајџановић (Нови Сад) МЕДИЈАЦИЈА У УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ ЈЕЗИКА КАО ДРУГОГ/ СТРАНОГ ЗА ТРЕЋУ И ЧЕТВРТУ ГОДИНУ УЧЕЊА У СРБИЈИ	44
Наталија Глатченкова (Праг) КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈА АУТИЗМА В РУССКОМ И ЧЕШСКОМ ИНТЕРНЕТ-ДИСКУРСЕ	46
Василиј Михајлович Глушак (Москва) РЕЛИКТЫ БАЛТО-СЛАВЯНСКОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ (на материале брянских говоров России)	48
Јана Домоњи (Нови Сад) PRÍRODNÉ MOTÍVY V ZBIERKE SONÁTY PRE SÓLO MLČANIE A GAJDY PAĽA VONUŠA	50
Никита Доронкин (Нови Сад) СУФФИКСАЛЬНЫЕ ДЕМИНУТИВЫ И АУГМЕНТАТИВЫ В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ (лекси́ка социальных сетей)	51
Рајна Драгићевић (Београд) БЕЛИЋЕВА ЗАПАЖАЊА О ЛЕКСИЧКИМ ПРОМЕНАМА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ НАКОН ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	53
Анђела Дукић (Београд) АРХИТЕКТОНСКА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДИГИТАЛНО ДОБА: ПРОБЛЕМИ ЗАСТУПЉЕНОСТИ ДЕЛА АРХИТЕКАТА-ЕМИГРАНАТА СА ПРОСТОРА РУСИЈЕ У НИШУ И ОКОЛИНИ (1918–1941)	54

Александра Ђорђевић (Београд) АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ И РУСКИ НАУЧНИ ИНСТИТУТ У БЕОГРАДУ	56
Богуслав Жилко (Лођ) TARTUSKO-MOSKIEWSKA SZKOŁA SEMIOTYKI KULTURY Z POLSKIEJ PERSPEKTYWY.....	58
Јелизавета Михајловна Захарова (Москва) ПЕДАГОГИКА СЛОВА В РУССКОЙ ЭМИГРАЦИИ: МЕЖДУ ЛИТЕРАТУРОЙ, ПУБЛИЦИСТИКОЙ И КУЛЬТУРНОЙ МИССИЕЙ	60
Ирина Јевгењевна Иванова (Москва) REALIZACIJA NORMI SRPSKE INTERPUNKCIJE PROSTE REČENICE U ANDRIĆEVIM DELIMA IZ 1925–1941.	62
Људмила Александровна Иљутина (Новосибирск), Татјана Сергејевна Шильњикова (Софија) ИСТОРИЧЕСКОЕ ТОЖДЕСТВО ГОВОРА И ИССЛЕДОВАНИЕ ЕГО ЛЕКСИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ В ДИАХРОНИИ	64
Ана Јаковљевић Радуновић (Београд) АРХИТЕКТУРА ЗАЈЕДНИЧКОГ УТОЧИШТА: ОД АУТОРСКОГ ДО ДИГИТАЛНОГ ЕСКАПИЗМА У РОМАНУ „ДОМ У КОМЕ...” МАРИАМ ПЕТРОСЈАН	66
Синиша Јелушић (Подгорица) РАТ И ХРИШЋАНСКИ АРХЕТИП: ЖИВОТ И СУДБИНА В. ГРОСМАНА	68
Јелена Јовановић Симић (Београд) СТИЛСКА ПОЗИЦИЈА АУТОРА У ДИЈАЛОГУ КУЛТУРНИХ МОДЕЛА И КРЕАТИВНИХ МИСАОНО-ВЕРБАЛНИХ ТВОРЕВИНА	70
Јелена Јочић (Београд) НЕБО И ЗЕМЉА У РУСКИМ И СРПСКИМ ФРАЗЕОЛОГИЗМИМА	72
Наталија Кабјак (Мелбурн) ОБУЧЕНИЕ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ НА УРОКЕ РКИ ПРИ ПОМОЩИ СОВРЕМЕННЫХ КОРОТКОМЕТРАЖНЫХ ФИЛЬМОВ	73

Алена Калечиц (Њитра) ПРОЯВЛЕНИЕ КАТЕГОРИИ ЭВИДЕНЦИАЛЬНОСТИ В ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ ЖУРНАЛИСТОВ (на материале российских и белорусских медиатекстов)	74
Викторија Валерјевна Капријелова (Москва) ИСТОЧНИКИ ЛЕКСИЧЕСКИХ ПАРАЛЛЕЛЕЙ В РУССКОМ И СРБСКОМ ЯЗЫКАХ	76
Халам Карасајева (Казахстан) КОГНИТИВНЫЙ КОМПОНЕНТ В ОСВОЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА БИЛИНГВАМИ	78
Драгана Керкез (Београд) НУ И ТЕМА (семантичко-прагматички потенцијал конструкције НУ И + N и њени еквиваленти у српском језику)	79
Живојин Керовић (Бања Лука) АНАЛИЗА ЛИЧНОСТИ И ГЛАВНЕ ОДЛИКЕ АНТИЈУНАКА У ИСТОЧНОСЛОВЕНСКИМ БАЈКАМА	81
Наталија Вадимовна Ковтун (Краснојарск) МЕТАМОДЕРНИЗМ И «НОВАЯ ИСКРЕННОСТЬ» В АКТУАЛЬНОЙ ПРОЗЕ: НАПРАВЛЕНИЯ, ПОЭТИКА, ПРЕДСТАВИТЕЛИ	82
Михал Коздра (Варшава) КОНТРАСТИВНОЕ ОПИСАНИЕ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ В УЧЕБНОМ ТЕМАТИЧЕСКОМ СЛОВАРЕ РУССКО-ПОЛЬСКИХ ЛЕКСИЧЕСКИХ ПАРАЛЛЕЛЕЙ	85
Сања Коларевић (Београд) ГЛАГОЛСКИ ПРЕФИКСИ ЗА ОЗНАЧАВАЊЕ КРЕТАЊА У ВЕРТИКАЛНОЈ РАВНИ У РУСКОМ ЈЕЗИКУ У ПОРЕЂЕЊУ СА СРПСКИМ	87
Ксенија Кончаревић (Београд) ПЕДЕУТОЛОШКИ ПОТЕНЦИЈАЛ СЛАВИСТИЧКЕ МЕМОАРИСТИКЕ	89
Александра Корда-Петровић (Београд) ПРАШКО ПРОЛЕЂЕ У АУТОБИОГРАФИЈАМА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РЕЖИСЕРА ПРАШКЕ ШКОЛЕ	90

Олга Алексејевна Корољова (Смоленск) ПОЛЬСКИЙ ПЕРИОД В ТОПОНИМИИ СМОЛЕНСКОГО КНЯЖЕСТВА	91
Александар Едуардович Котов (Санкт Петербург) СЕРБИЈА И БОЛГАРИЈА НА СТРАНИЦАХ ДНЕВНИКА А.В. БОГДАНОВИЧ	92
Мирослав Коуба (Праг), Дениса Врзачкова (Праг) SEMIÓZA VLAKU A ROJETÍ PROSTORU V PÍSŇOVÝCH TEXTECH JUGOSLÁVSKÉHO ROCKU	94
Ивана Кочевски (Београд) АУТОРСКА РЕЧ О ЧОВЕЧАНСТВУ БЕЗ ЧОВЕЧНОСТИ	96
Нели Александровна Красовска (Тула) СОВРЕМЕННЫЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО (в помощь учителям Республики Сербской)	98
Ана Сергејевна Куљова (Москва) ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ ОПИСАНИЕ НАЗВАНИЙ РАСТЕНИЙ: КУЛЬТУРНЫЙ КОМПОНЕНТ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПЕРЕВОДА	100
Александар Купердјајев (Инзбрук) РУССКАЈА И СЕРБСКАЈА ЈАЗЫКОВАЈА КАРТИНА МИРА В ЗЕРКАЛЕ ЛИНГВОДИДАКТИКИ	102
Кшиштоф Кусал (Лођ) ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ ОПИСАНИЕ КАК МЕТОД ИЗУЧЕНИЯ МЕЖЯЗЫКОВОЙ ОМОНИМИИ И ПАРОНИМИИ ..	104
Маја Лазовић (Београд) ИНФОРМАЦИОНЕ И КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ КАО РЕСУРС У НАСТАВИ СТРАНОГ ЈЕЗИКА	106
Ана Маргарета Лачок (Нови Сад), Даниела Марчок (Нови Сад) RODOKMEŃ RODINY KOLÉNIÓVEJ NA DOLNEJ ZEMÍ	108
Татјана Валерјевна Леонтјева (Јекатеринбург) ЦЕННОСТИ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ СКВОЗЬ ПРИЗМУ РУССКОЈАЗЫЧНОГО МОЛОДЕЖНОГО БЛОГИНГА	110

Јелена Лепојевић (Ниш), Емилија Николић (Ниш) ФРАЗЕОЛОШКЕ ЈЕДИНИЦЕ СА ЗООНИМСКОМ И СОМАТСКОМ КОМПОНЕНТОМ: КОНТРАСТИВНИ ПРИСТУП	112
Димитрина Лесневска (Софија) ДИСКУРС BUSINESS-КОРРЕСПОНДЕНЦИИ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО В БОЛГАРСКОЙ АУДИТОРИИ	114
Галина Лукић (Зрењанин) „МОЖЕТ ЛИ МАШИНА ПОНЯТЬ СЛОВО АВТОРА?“ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ИИ В АНАЛИЗЕ ПОРТРЕТНЫХ ДЕТАЛЕЙ А. П. ЧЕХОВА	116
Глеб Максимович Маматов (Новосибирск) МОТИВ ВРЕМЕНИ В КНИГЕ „ПТИЦЫ В ВОЗДУХЕ“	118
Биљана Марић (Београд) ОКОСНИЦА: НА ПУТУ КА ИДИОМАТИЗАЦИЈИ	120
Јелена Маркова (Братислава) ЭТИМОЛОГИЧЕСКОЕ ГНЕЗДО КАК СПОСОБ БИ- И ПОЛИЛИНГВАЛЬНОЙ СИСТЕМАТИЗАЦИИ ЛЕКСИКИ БЛИЗКОРОДСТВЕННЫХ ЯЗЫКОВ	121
Радмило Маројевић (Београд) БЕЛИЋЕВО УЧЕЊЕ О ПОСТАНКУ ПРИДЈЕВСКОГ ВИДА И СЛОВЕНСКА АНТРОПОНИМСКА ОБРАЗОВАЊА	123
Лука Меденица (Београд) ПЕРСОНАЛИЈЕ У УЏБЕНИЦИМА РУСКОГ ЈЕЗИКА КАО СТРАНОГ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (НИВО А1)	124
Милица Миленковић (Ниш) ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КЊИЖЕВНИЦИ У НАСТАВНОМ КАНОНУ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ИЗМЕЋУ ТРАДИЦИЈЕ И САВРЕМЕНОГ КУРИКУЛУМА	126
Стефан Милошевић (Београд) КА ОПИСУ ЈЕЗИЧКЕ ЛИЧНОСТИ ИРЕНЕ ГРИЦКАТ (НА МАТЕРИЈАЛУ МЕМОАРСКИХ ЗАПИСА У ЛЕБДИВОМ ХОДУ) ...	128

Никола Миљковић (Београд) ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И ТУМАЧЕЊЕ КЊИЖЕВНОСТИ: ДА ЛИ ЈЕ УГРОЖЕН „ХОРИЗОНТ ОЧЕКИВАЊА“?	129
Владимир Морозјук (Праг) АВТОСТЕРЕОТИП «Ј ЕВРОПЕЕЦ» В ЧЕШСКОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ	131
Светлана Алексејевна Москвичова (Москва) КИРИЛИЦА И ЛАТИНИЦА В ГОРОДСКОМ ЛАНДШАФТЕ МОСКВЫ: ДИГЛОСИЈА ИЛИ ИГРА СМЫСЛАМИ?	132
Наталија Игоревна Мурављова (Москва) СЕМАНТИКА И ПРАГМАТИКА ДЕЗИДЕРАТИВНОЙ КОНСТРУКЦИИ ВИ ДА + PRAES В СЕРБСКОМ ЛИТЕРАТУРНОМ ЯЗЫКЕ	134
Матија Нешовић (Београд) НЕТИПИЧНА АМБИТРАНЗИТИВНОСТ: МОГУ ЛИ СВРШЕНИ (И ДВОВИДСКИ) ПРЕЛАЗНИ ГЛАГОЛИ ОДСТРАЊИВАТИ ПРАВИ ОБЈЕКАТ?	136
Наталија Њаголова (Велико Трново, Рим) ФОРМА ВОДЫ. ТРАНСФОРМАЦИИ СИМВОЛИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ РОМАНА „АННА КАРЕНИНА“ В СЕРИАЛЕ VOLVER A CAER	138
Јелена Обухова (Скопље) РУССКАЯ КУЛЬТУРА И ЕЁ ПОНИМАНИЕ ПРИ ПЕРЕВОДЕ НА МАКЕДОНСКИЙ ЯЗЫК НА ПРИМЕРЕ РОМАНА И. ИЛЬФА И Е. ПЕТРОВА „ДВЕНАДЦАТЬ СТУЛЬЕВ“	140
Маја Павловић Шајтинац (Косовска Митровица), Василије Стоиљковић (Косовска Митровица) КОГНИТИВНА ФАСАДА И ДЕКОМПОЗИЦИЈА ЗНАЧЕЊА: КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА СРПСКО-РУСКИХ ГАСТРОНИМА У ОГЛЕДАЛУ ДЕЛИМИЧНИХ И ЛАЖНИХ ЛЕКСИЧКИХ ПАРАЛЕЛА (Београд - Москва - Париз)	142
Жељка Панџић (Пале), Маријана Митрић (Пале) ЗАПАДНО ОД ДРИНЕ: МЕДИЈСКА СЛИКА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ САРАЈЕВСКОГ КУЛТУРНОГ КРУТА	144

Александар Виталевич Пашков (Москва) „ДИКИЙ ВНУК СЛАВЯН“ ПУШКИНСКИЕ АЛЛЮЗИИ НА СЛАВЯНСКУЮ ТЕМУ В СОВРЕМЕННОЙ ПОЭЗИИ	146
Вјеслав Пшибила (Лођ), Каролина Пеек (Лођ) „WIELKA WODA” – POWIEŚĆ ŻYVKO ČINGO (1971) I FILM IWO TRAJKOWA (2004). POWINOWACTWA I RÓŻNICE	147
Мирјана Петровић-Филиповић (Београд) РЕЦЕПЦИЈА КАНТОВЕ ДЕФИНИЦИЈЕ УЗВИШЕНОГ У ПОЕЗИЈИ СЕРГЕЈА ЗАВЈАЛОВА	149
Јелена Александровна Правда (Вороњеж) О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ СЕРБСКИХ ПАРЕМИЙ, ВКЛЮЧАЮЩИХ СРАВНЕНИЯ	151
Марек Пшихода (Праг) УКРАИНЦЫ В ЧЕШСКОМ ОБЩЕСТВЕ ПОСЛЕ 2022 ГОДА: ВЫНУЖДЕННОЕ СОСУЩЕСТВОВАНИЕ ИЛИ УСПЕШНАЯ ИНТЕГРАЦИЯ?	153
Јекатерина Ричева (Праг) ТОЛЕРАНТНЫЙ ДИСКУРС В СОВРЕМЕННЫХ СМИ И ЕГО ДИДАКТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО	156
Маријана Јаковљевна Розенфелд (Вороњеж), Марија Леонидовна Пришељцева (Вороњеж) ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛ СВЯЩЕННИКА КАК СПОСОБ РЕЛИГИОЗНОГО ПРОСВЕЩЕНИЯ: ЛИНГВОПРАГМАТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ИССЛЕДОВАНИЯ	158
Галина Ивановна Романова (Москва) ВОПРОСЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ В ЖУРНАЛЕ «РУССКАЯ СЛОВЕСНОСТЬ»	160
Бојана Сабо (Београд) К ВОПРОСУ О РАЗРАБОТКЕ СКОРОПИСИ ПРИ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОМ ПЕРЕВОДЕ	163
Наталија Александровна Свердлова (Иркутск) СЕМАНТИЧЕСКИЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ТЕРМИНОВ В УСЛОВИЯХ МЕЖЯЗЫКОВОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ	164

Адам Светлик (Нови Сад) PRÓZY VIĀA STAVIARSKÉHO	167
Јелена Јевгењевна Серјогина (Москва) «НЕПОЛЕЗНО БО ЕСТЬ УТУЧНЕВАТИ И БОТЪТИ НАМЪ»: ИСТОРИЈА ГЛАГОЛА БОТЕТЬ И ЕГО ПРОИЗВОДНЫХ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ	169
Татјана Александровна Сироткина (Сургут) РЕАЛИЗАЦИЈА МЕЖКУЛТУРНОГО ПОДХОДА В УЧЕБНОМ ПОСОБИИ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ	171
Далибор Соколовић (Београд) ИЗ ИСТОРИЈЕ БЕОГРАДСКЕ СЛАВИСТИКЕ – ТРАГОМ ОДЛИКОВАЊА ПРОФЕСОРА РАДОВАНА ЛАЛИЋА	173
Јекатерина Владимировна Суровцева (Москва) А.Д. КАНТЕМИР И ЕГО «ПИСЬМА ЦАРЮ»	174
Ениса Успенски (Београд) ДОСТОЈЕВСКИ У ФИЛМОВИМА РОБЕРА БРЕСОНА	176
Маркета Хашкова (Праг) VYUŽITÍ UMĚLÉ INTELIGENCE V ROZVOJI ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI A KRITICKÉHO MYŠLENÍ (VE VÝUCE RUŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA)	177
Марија Александровна Хлупина (Москва) ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДОВ НА СЕРБСКИЙ ЯЗЫК СТИХОТВОРНЫХ ТЕКСТОВ В ПОВЕСТЯХ СЕРГЕЯ ДОВЛАТОВА	179
Зузана Чижикова (Београд) AUTORSKÁ ROZPŘÁVKA MIROSLAVA DEMÁKA	180
Сергеј Чуриков (Вороњеж), Лјудмила Кољцова (Вороњеж), Ј. Котењова (Вороњеж) О ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЙ БАЗЕ ДАННЫХ «ВЫСОКАЯ ЛЕКСИКА В РУССКОЙ РЕЧИ XXI В.»	182
Јулија Шапић (Београд) ТРАНСПОЗИЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ФРАГМЕНТИЗАТОРОВ В РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	184

Јевгенија Викторовна Шатко (Москва) РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА БАЛКАНАЦА У САВРЕМЕНИМ АМЕРИЧКИМ КРИМИНАЛИСТИЧКИМ ТЕЛЕВИЗИЈСКИМ СЕРИЈАМА	186
Андреа Шешум (Београд) ВЕЗНИЦИ КАО ТЕКСТОЛОШКИ МАРКЕРИ ЈЕДНЕ ПОСЕБНЕ РЕДАКЦИЈЕ РУКОПИСА О АЛЕКСАНДРУ ВЕЛИКОМ	188
Марина Шимак Спевакова (Нови Сад) TEÓRIA LITERATÚRY MICHALA HARPÁÑA V SÚČASNEJ VÁDATELSKEJ REFLEXII	189
Милена Шовић (Нови Сад) УПОТРЕБА ПРИЗРЕНСКО-ТИМОЧКОГ ДИЈАЛЕКТА У САВРЕМЕНОМ НОВИНАРСТВУ: ЈЕЗИЧКЕ, КУЛТУРНЕ И МЕДИЈСКЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ НА ПРИМЕРУ ПОРТАЛА „ЈУЖНА ПРУГА“	190
Вероника Штранц-Никитина (Праг) ОТРИЦАНИЕ КАК ЗОНА ТРУДНОСТЕЙ ПРИ ОСВОЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА	192
Михаил Абрамович Штудинер (Москва) О СОВРЕМЕННЫХ ОРФОЭПИЧЕСКИХ ОШИБКАХ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ	194
Максим Станиславович Шчавлински (Москва) СОВРЕМЕННОЕ ЦИФРОВОЕ ИЗДАНИЕ ТЕКСТОВ: ОПЫТ ИМЛИ РАН В СОЗДАНИИ ЦИФРОВОЙ ПЛАТФОРМЫ (на примере текстов И.А. Бунина)	196
СПИСАК УЧЕСНИКА 64. СКУПА СЛАВИСТА СРБИЈЕ СА АФИЛИЈАЦИЈАМА	199
СПИСАК ДОМАЋИХ ИСТРАЖИВАЧА-УЧЕСНИКА 64. СКУПА СЛАВИСТА СРБИЈЕ И ЊИХОВИ ORCID БРОЈЕВИ	203

